

Вісник Національного банку України

12/2008

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року № 12 (154) ♦ Грудень 2008

Здано до друку 28.11.2008 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄЄВ О.І. (голова),
БУРЯК С.В.,
БАЖАЛ Ю.М.,
ГАЙДАР Є.Т.,
ГАЛЬ В.М.,
ГАЛЬЧИНСКИЙ А.С.,
ГЕСЦЬ В.М.,
ГРЕБЕНІК Н.І.,
ГРУШКО В.І.,
ДОМБРОВСЬКИЙ Марек,
ІПАРІОНОВ А.М.,
КРАВЕЦЬ В.М.,
КРОТЮК В.І.,

КРЮКОВА І.В.,
ЛАНДІНА Т.В.,
МАТВИЄНКО В.П.,
МЕЛЬНИЧУК М.О.,
МІЩЕНКО В.І.,
МОРОЗ А.М.,
ОСАДЕЦЬ С.С.,
ПАЛАМАРЧУК А.Б.,
ПАСІЧНИК В.В.,
ПАТРИКАЦЬ Л.М.,
ПЕТРИК О.І.,
ПОДОЛІВ І.В.,
РАЄВСЬКИЙ К.Є.,
РИЧАКІВСЬКА В.І.,

САВЛУК М.І.,
САВЧЕНКО А.С.,
СЕНИЦЬ П.М.,
СМОВЖЕНКО Т.С.,
ФЕДОСОВ В.М.,
ХОФМАНН Лутц,
ШАРОВ О.М.,
ШЕВЦОВА О.Й.,
ШЛАПАК О.В.,
ШУМИЛО І.А.,
ЮЩЕНКО В.А.,
ЯРЕМЕНКО С.О.,
ЯЦЕНЮК А.П.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор
Заступник головного редактора
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"
Заступник начальника відділу — редактор з питань діяльності банків України, інформаційно-програмоного забезпечення та розрахунків
Редактор з питань валютного регулювання та міжнародних банківських зв'язків
Редактор з питань законодавчого забезпечення діяльності банків та економічної освіти
Відповідальний секретар
Головний художник
Літературний редактор
Дизайнери:

Коректор
Оператор
Реклама і розповсюдження:

Фото:

Черговий редактор

ПАТРИКАЦЬ Л.М.
КРОХМАЛЮК Д.І.
ПАПУША А.В.

ЗАЄЦЬ О.С.

ПАЦЕРА М.М.

ПІДВИСОЦЬКИЙ Р.В.
ЛІПІНСЬКА С.М.
КОЗИЦЬКА С.Г.
КУХАРЧУК М.В.
ПЛАТОНОВА Н.Г.
ХАРУК О.В.
СІЛЬВЕРСТОВА А.І.
ЛИТВИНОВА Н.В.
ГРИЦЕНКО М.Р.,
НЕВСЬКИЙ Д.О.
НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.,
ГРИЦЕНКО М.Р.
ПАПУША А.В.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http://www.bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавком України 09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.

Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Публікації в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видається у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування
Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:

просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8. Друк на цифровому обладнанні. Фіз. друк. арк. 8.0

Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 9.3

Тираж 2000 прим.

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність викладених фактів несе автор, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавець.

© Вісник Національного банку України, 2008

ЗМІСТ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Вітання колегам, читачам журналу "Вісник НБУ" з Новим роком і Різдвом Христовим II стор. обл.

МАКРОЕКОНОМІКА

Р.Підвисоцький

Пріоритет – захисту економіки від зовнішніх потрясінь 2

Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2002–2008 років . 31

М.Гриценко

"Проблеми і перспективи становлення фінансової системи України" 32

БАНКИ УКРАЇНИ

А.Сомик, С.Шульга

Ліквідність банківської системи: зарубіжний досвід управління. Стаття 2 6

Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2008 року 15

Структура активів банків України за станом на 01.10.2008 р.
(у розрізі банків) 42

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.10.2008 р.
(у розрізі банків) 48

Структура власного капіталу банків України за станом на 01.10.2008 р.
(у розрізі банків) 52

Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.10.2008 р.
(у розрізі банків) 58

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2008 р. 66

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

Р.Гриценко

Особливості нагляду за філіями іноземних банків у США 12

Р.Набок, О.Приходько

Оцінка процентного ризику торгового портфеля банку з урахуванням вимог
Базельського комітету з банківського нагляду 16

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті
від нерезидентів (за станом на 30.09.2008 р.) 14

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України щоденно (за жовтень 2008 року) 64

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється
Національним банком України один раз на місяць (за жовтень 2008 року) 66

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

С.Ігнатенко, Р.Боднарчук

Податкові аспекти операцій з емісії та погашення простих векселів 24

НУМІЗМАТИКА І БІОНІСТИКА

Про введення в обіг пам'ятної монети "10 років внесенню до реєстру
світової спадщини ЮНЕСКО історичного центру міста Львова" 34

Про введення в обіг ювілейної монети "90 років утворення
Західно-Української Народної Республіки" 34

Про введення в обіг пам'ятної монети "Тисячоліття монетного
карбування у Києві" 35

ЛІТОПИС БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

І.Новікова

Функціонування сільських банків на українських теренах та їх роль
у формуванні вітчизняного господарства ринкового типу
(друга половина XIX – початок XX ст.) 36

ФОНДОВИЙ РИНОК

Ринок державних цінних паперів України у вересні – жовтні 2008 року 39

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України
у жовтні 2008 року 41

Зміст журналу "Вісник Національного банку України" за 2008 рік 67

АНОТАЦІЇ 72

Компетентно про головне/

Пріоритет — захисту економіки від зовнішніх потрясінь

20–22 жовтня на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася V Всеукраїнська науково-практична конференція “Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України”. В її роботі взяли участь учені і банкіри-практики з Києва, Харкова, Львова, Одеси, Дніпропетровська, Севастополя, а також науковці з Великобританії та Польщі. Під час пленарного і секційних засідань учасники розглянули проблеми глобальної фінансової кризи та її вплив на макроекономічну ситуацію в Україні, теоретичні засади й напрями розбудови фінансової системи, фінансову політику держави та її вплив на стабілізацію соціально-економічного зростання, перспективи розвитку фінансової та кредитної системи в процесі глобалізації.

Доповіддю “Проблеми оцінки стабільності фінансової системи України” конференцію відкрила завідувач кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту економічного факультету КНУ **Світлана Науменкова**. Вона наголосила, що в сучасних умовах здійснюється формування нової концепції забезпечення міжнародної фінансової стабільності. Це зумовлено надзвичайною складністю механізму функціонування міжнародної фінансової системи, який визначається використанням значного переліку нових фінансових інструментів, різноманітністю операцій та швидкістю переміщення капіталу.

Певна дестабілізація фінансової системи супроводжується низкою фінансових криз, що зумовлює необхідність розробки додаткових заходів щодо забезпечення фінансової стабільності. Механізми національного пруденційного нагляду в умовах глобалізації фінансових ринків та підвищення мобільності капіталу також потребують відповідної модернізації. Зниження стабільності фінансової системи України є, на думку доповідача, не лише наслідком впливу світової фінансової кризи, а певною мірою викликане посиленням структурної незбалансованості української економіки. Це підтверджено результатами проведеного аналітичного дослідження з даних питань, та визначається зростанням дефіциту рахунку поточних операцій; зростанням зовнішнього боргу; нестійкою структурою фінансового сектору.

Аналізуючи процеси глобалізації та їх вплив на національні фінансові системи, доктор економічних наук, професор, виконуючий обов’язки декана економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Ігор Лютий** зазначив, що на окремих етапах розвитку людства формується система цінностей, яка є визначальною в свідомості більшості

людей. Це дає змогу через поєднання інтересів окремих індивідумів об’єднати й організувати, забезпечити законодавчо та інституційно створити певну систему, яка є панівною на міжнародному просторі і визначальною в розвитку окремих держав і народів.

Базуючись на такому підході щодо визначення сутності і природи глобалізаційних процесів та пріоритетності наднаціональних цінностей перед національними, доповідач визначив три етапи глобалізації: теократична доктрина; комуністична ідеологія; фінансова глобалізація.

На сьогодні глобалізацію визначають перш за все як інтернаціоналізацію фінансового капіталу і його панування на світовому просторі.

Сутність глобалізації, її місце і роль в еволюції людства важко переоцінити. Нині глобалізаційні процеси визначаються й ототожнюються з періодом кінця XX — початку XXI століття. Для них характерне формування наддержавних інститутів, які реалізують свої інтереси на всьому світовому просторі.

Глобалізацію визначають перш за все інтернаціоналізацією фінансового капіталу і його пануванням. Зростають також взаємозв’язки і взаємозалежності економічних систем держав світу. В основі цього процесу лежить посилення інтернаціоналізації виробництва і капіталу. Результатом вирівнювання умов господарювання в різних країнах є світовий рівень цін, реалізація продукції без впливу державних кордонів, вільний обіг цінних паперів на світових фондових біржах.

При цьому національні економічні системи дедалі більше інтегруються та залежать від світових економічних процесів. Отже, зростає взаємозалежність національних економік.

За словами доповідача, наслідки глобалізаційного процесу для бага-

тьох держав світу є такими:

1. Послаблюються позиції національного капіталу;
2. Зменшується роль і вплив держави та національного уряду на економічні і соціально-економічні процеси;
3. Відбувається реструктуризація національної економіки та всіх сфер життєдіяльності.

Основною проблемою глобалізації національних фінансових систем (економік) є зменшення впливу держави на макроекономічні процеси, структурні зміни і зростання соціалізації бюджету, зауважив **Ігор Лютий**. Формується соціальна залежність уряду від населення. Її намагаються реалізувати через додаткові соціальні витрати, які не виправдані економічною ситуацією.

Глобальний менеджмент регулює економіку країн не відповідно до інтересів населення і держави, а перекладаючи суперечності, що загострюються, на державу та її фінансову систему, наголосив доповідач.

Начальник відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України **Роман Лисенко** у доповіді “Огляд фінансової стабільності: основні завдання та механізм побудови” зазначив, що в результаті дослідження причин і наслідків фінансових криз 90-х років XX століття ряд економічно розвинутих країн розпочали розробку і запровадження нової концепції запобігання поширенню нестійкості фінансового ринку на економіку країни. Виконання цього завдання було покладено на центральні банки, що привело до перегляду їх окремих функцій та структури.

Основним інструментом досягнення поставленої мети є система оцінки фінансової стійкості, яка складається з кількох аналітичних блоків: індикаторів фінансо-

МАКРОЕКОНОМІКА

вої стійкості, аналізу взаємозв'язку між їх динамікою і макроекономічним середовищем та стрес-тестування. Результати проведеного аналізу є базовим аналітичним матеріалом для огляду або звіту про фінансову стабільність.

Доповідач наголосив, що метою складання цього стратегічного документа є поліпшення розуміння фінансовими посередниками стану економічного середовища, інформування про можливий негативний вплив певних видів діяльності й формування однастайності в оцінках економічних агентів щодо ризиків, які виникають унаслідок їх діяльності. В сукупності це поглиблює транспарентність діяльності центрального банку, спрямованої на досягнення фінансової стійкості не лише банківської системи, а й небанківських фінансових установ.

Відповідно до найкращої міжнародної практики звіт про фінансову стабільність — це не просто аналітичний документ, який регулярно готується центральним банком країни. Необхідно зважати на те, що в його опрацюванні, як правило, беруть участь представники інших органів державного регулювання, бізнес-асоціації, вищий управлінський склад найвпливовіших фінансових установ країни. Таким чином, звіт про фінансову стабільність містить максимально виражену, чітку й об'єктивну інформацію, яка, з одного боку, узгоджує оцінки економічних агентів, а з другого, — інформує громадськість щодо діяльності фінансового сектору економіки.

Зазвичай у звіті про фінансову стабільність обов'язковим є висвітлення питань, що стосуються наявних макроекономічних та структурних диспропорцій, стану показників діяльності банківської системи, сектору небанківських фінансових організацій, корпоративного сектору, сектору домогосподарств і платіжних систем. Окремим розділом у звіті наводиться розрахунок кількісної оцінки втрат банківської системи у випадку реалізації несприятливого впливу макроекономічного середовища (стрес-тест).

Також Роман Лисенко зазначив, що в системі Національного банку України, починаючи з 2007 року, триває робота над розробкою й впровадженням у практику подібного документа. Водночас об'єктом дослідження пілотного проекту були лише показники банківської системи, що пов'язано з відсутністю повної та оперативної інформації щодо діяльності інших учасників фінансового ринку (страхових компаній, недержавних пенсійних фондів тощо).

За результатами дослідження, висвітленими в пілотному проекті звіту фінансової стабільності за 2007 рік, було вияв-

лено, що, по-перше, значення індикаторів фінансової стійкості свідчать про стабільність стану банківської системи, по-друге, результати стрес-тесту також вказують на достатній запас стійкості банківської системи при реалізації негативного впливу макроекономічного середовища, принаймні в короткостроковому періоді.

Водночас як у макроекономічному середовищі, так і в межах банківської системи були виявлені структурні ризики, що можуть негативно вплинути на фінансову стабільність банківської системи. До макроекономічних дисбалансів, які досить чітко проявили себе протягом останніх років, доповідач відніс ризики економічного зростання, цінової стабільності та функціонування зовнішнього сектору.

Крім цього, зазначені внутрішні ризики можуть ще більше поглиблюватися внаслідок подальшого посилення світової кредитної кризи, яка, за оцінками фахівців МВФ, поступово переросла в кризу ліквідності й позначається на платоспроможності окремих фінансових інститутів. Це зумовлює вплив низки негативних зовнішніх факторів на фінансову систему України внаслідок:

а) значного погіршення балансів провідних міжнародних банків і фінансових установ, що призвело до ускладнення умов залучення зовнішнього фінансування для економічних суб'єктів України;

б) обмеженості джерел фінансування власної поточної діяльності міжнародними банками і фінансовими установами, що спричиняє зростання вартості кредитів, перш за все — для приватного сектору нових ринкових економік.

Водночас доповідач звернув увагу на те, що подолання виявлених структурних дисбалансів залежить не тільки від заходів, що проводились і будуть здійснюватися Національним банком України, а й від вирішення низки питань на державному рівні. Основними з них є: підвищення ефективності координації монетарної і фінансової політики; розвиток фондового ринку (в першу чергу ринку державних цінних паперів); проведення реформ, спрямованих на диверсифікацію експорту України; розроблення і запровадження політики імпортозаміщення та енергозбереження; приведення у відповідність продуктивності й оплати праці, сприяння зниженню тіньового сектору економіки.

Кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Севастопольського національного технічного університету **Сергій Вожжов** у своїй доповіді аргументовано обґрунтував *доцільність врахування чинника ресурсного по-*

тенціалу банку для вдосконалення системи регулювання ліквідності. Як основні параметри формули розрахунку підтвердженого ресурсного потенціалу банку використано вільні від зобов'язань цінні папери державного боргу і коефіцієнт, що враховує зміни стану фінансового ринку й вірогідність доступу до зовнішніх джерел грошових коштів, встановлюваний на основі моніторингу й оцінки НБУ. Запропонований алгоритм удосконалення з використанням варіаційного принципу нормування ліквідності створює у банків мотивацію у формуванні ресурсного потенціалу для отримання доступу до частини ресурсів, скнутих вимогами нормативу миттєвої ліквідності. Це, у свою чергу, дасть змогу НБУ забезпечити надійність банківської системи як в умовах стабільності, так і при виникненні кризових ситуацій на мікро- та макрорівні.

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри оподаткування Харківського національного економічного університету **Юрій Іванов** проаналізував *проблеми реформування оподаткування в контексті вступу України до СОТ.*

Безумовно, сферою інтересів і міжнародного регулювання СОТ є світова торгівля, а також режими експорту й імпорту країн, що входять до цієї організації, наголосив доповідач. Безпосереднє оподаткування такими угодами не регулюється, оскільки фіскальний суверенітет у цей час є сферою виключних повноважень кожної держави.

Водночас було б неправильно думати, що поширення на Україну норм міжнародного торговельного права не впливає на таку найважливішу складову, як національна податкова політика. Пов'язано це з тією обставиною, що ефективність торговельної діяльності й наявність справедливих і рівних умов конкуренції продавців товарів, робіт і послуг значною мірою залежить від умов оподаткування й специфіки застосування тих чи інших податків.

Завідувач кафедри оподаткування Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, доктор економічних наук, професор **Тетяна Калінеску** у доповіді *“Проблеми формування ефективних інструментів податкового регулювання в умовах інтеграції держав”* розглянула проблеми, що гальмують впровадження ефективних інструментів податкового регулювання як на рівні держави, окремих територій, так і на рівні підприємств. Окреслюючи шляхи та напрями подолання негативних факторів соціально-економічного розвитку економіки країни, доповідач особливу увагу звернула на

стимулювання розвитку депресивних територій.

Ефективність податкового регулювання територій, зокрема депресивних, не можна розглядати у відриві від загальних соціально-економічних проблем держави. Необхідність загального реформування податкової політики та системи оподаткування України з урахуванням процесів інтеграції й гармонізації до світового співтовариства очевидна. На думку науковця, на цьому шляху необхідно формування концепції податкового регулювання депресивних територій та практичне застосування рекомендованих податкових інструментів і стимулів.

Професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова правління АКБ "Інтербанк" **Артур Криклій** проаналізував *діючі методи й досвід оцінки банківського бізнесу в процесі злиття чи поглинання*.

Участь у капіталі низки українських банків значних іноземних стратегічних інвесторів та потенційна можливість придбання пакетів акцій вітчизняних банків в умовах глобальної фінансової кризи потребує вдосконалення методів оцінки ринкової вартості банків. Крім того, оцінка ринкової вартості банківських установ також матиме значення й для їх власників з метою оцінки ефективності управління. Це підтверджується накопиченим досвідом розвитку банківського сектору держав із ринковою економікою.

Злиття і поглинання в банківському секторі – вироблений світовою практикою спосіб відбору ефективних кредитних установ, пристосованих для генерування у конкурентному ринковому середовищі. Потреба, що назріла останнім часом на банківському ринку України у реструктуризації банківської системи, укрупненні банків і скороченні кількості не-ефективних кредитних інститутів, ставить завдання дослідження цілей, мотивів та умов успішного проведення консолідаційних угод і широкого використання їх у практиці українського банківського бізнесу. Об'єднання банківських ресурсів у результаті злиття і поглинань породжує низку переваг, які дають змогу об'єднаному банку одержати певний економічний ефект. Він виявляється в економії на масштабах, зниженні витрат, збільшенні частки ринку, розширенні асортименту фінансового продукту, підвищенні ефективності управління, збільшенні фінансового та операційного важеля. Реалізація цих методів збільшує чистий прибуток банку і вартість його акцій.

Проведений аналіз засвідчив, що через специфіку діяльності банки не завжди можна оцінювати за допомогою традиційних методів оцінки. Тому аналіти-

ки та вчені розробляють спеціалізовані методи, котрі якнайкраще відображають особливості банків.

Декан економічного факультету Дніпропетровського національного університету **Сергій Смирнов** висвітлив *тенденції розвитку процесу фінансування соціальної сфери в умовах підвищення самостійності регіонів*.

Навівши порівняльну характеристику окремих рис систем соціального забезпечення в Україні та в деяких іноземних державах, він прокоментував переваги і недоліки в регулюванні вітчизняної системи соціального забезпечення 1990-х років і проаналізував особливості фінансування соціальної сфери в сучасних умовах децентралізації управління.

Головні заходи із розвитку страхового соціального забезпечення, на думку доповідача, необхідно здійснювати лише на базі встановлення стійкого економічного зростання, яке спирається переважно на внутрішні чинники економічного розвитку і супроводжується стабільним поліпшенням фінансового стану громадян, підприємств і держави.

Основним напрямом здійснення державної політики зайнятості є сприяння оптимізації рівня і структури зайнятості населення шляхом удосконалення макроекономічного регулювання цих процесів. Особливого значення набувають інституційні перетворення, розвиток недержавних форм власності. Держава має і надалі стимулювати особисту ініціативу, підприємництво, розвиток малого і середнього бізнесу, особливо у сфері надання послуг, посилюючи роль позабюджетних джерел фінансування та інвестицій у їхній розвиток. Нинішня практика планування фінансових ресурсів у бюджетних установах базується на деталізованих нормативах, що призводить до жорсткої централізації, неефективності функціонування. Тому така практика фінансового планування потребує докорінних змін. Насамперед необхідно відмовитися від жорсткої деталізації господарського процесу.

Сьогодні завдання підвищення соціальної й економічної ефективності функціонування бюджетних установ може бути вирішене за рахунок розширення їхньої самостійності, пошуку шляхів і механізму матеріальної зацікавленості у використанні трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Одним із таких шляхів має стати перехід до планування фінансового забезпечення на підставі довгострокових стабільних нормативів. Отже, соціальне забезпечення є найпріоритетнішою функцією держави. Громадяни мають високий рівень потреби в соціальному захисті, тому існує великий

попит на цей вид суспільних благ. Соціальне забезпечення надається державою, а не ринком. Про виняткову роль соціальної функції держави свідчить і найбільша питома вага в бюджетах демократичних країн видатків на соціальні потреби, наголосив доповідач.

Він зазначив, що соціальна політика – потужний чинник економічного розвитку. По-перше, серед заходів щодо підтримки соціальної сфери є суто економічні важелі бюджетної, податкової, кредитної політики. Врахування цього аспекта дії названих важелів помітно впливає на їхнє застосування для досягнення інших цілей, причому можливі конфлікти як між державною соціальною стратегією, зокрема кон'юктурною тактичною політикою, так і між такими стратегічними заходами, як промислова й соціальна політика. По-друге, реалізація заходів соціальної політики впливає на деякі економічні параметри, збільшуючи норму споживання і зменшуючи накопичення, поживляючи сукупний попит. І, нарешті, дієва соціальна політика забезпечує суспільну злагоду, соціальне партнерство, легітимність влади, а отже, формує здатність уряду проводити ефективні заходи економічної політики.

Заступник начальника управління звітів департаменту статистики та звітності Національного банку України **Віталій Батковський** ґрунтовно проаналізував *проблеми безпеки грошово-кредитної системи та механізми подолання загроз її розвитку*. За його словами, для України економічний аспект національної безпеки стає дедалі актуальнішим, оскільки вразливість перехідної економіки України посилюється в умовах збереження нестабільної ситуації на світових фінансових і сировинних ринках. Зростає стурбованість щодо того, що зовнішні фактори разом із посиленням інфляційних очікувань вплинуть на стабільність грошової одиниці і стан грошово-кредитної системи. За таких умов актуальним питанням для України залишається захист економіки від зовнішніх потрясінь на поточний період, а також розбудова системи безпеки на майбутнє. Гарантування економічної безпеки у грошово-кредитній сфері залежить від якості грошово-кредитної системи й ефективності заходів, які здійснюються у відповідь на виклики.

Грошово-кредитна політика центрального банку є важливим комплексом заходів, спрямованих на виконання основних функцій центрального банку і забезпечення платоспроможності грошово-кредитної системи. Дієвим аспектом процесу управління загрозами є канал комунікацій з іншими агентами, що своїми діями здатні вплинути на еко-

МАКРОЕКОНОМІКА

номічну безпеку країни, зокрема, з органами державного управління, фінансовими установами, домогосподарствами, населенням, а також нерезидентами. Канал комунікацій є засобом повідомлення про загрози, на які система вплинути неспроможна, тому потрібні додаткові консолідовані заходи захисту системи.

Запропонований процес управління загрозами дасть змогу розширити можливості грошово-кредитної політики щодо підвищення ступеня безпеки системи, а також підвищити її стабільність, переконаний Віталій Батковський.

Заступник декана економічного факультету з навчальної роботи Київського національного університету ім. Тараса Шевченка **Руслана Пікус** окреслила проблеми і пріоритети розвитку страхового інвестування в Україні.

У сучасній ринковій економіці страхування виступає в ролі найважливішого стабілізатора процесу суспільного відтворення. Зростання нагромадженого суспільного багатства й ускладнення технологічних, економічних і соціальних ризиків, що загрожують його збереженню і зростанню, потребують створення ефективної і масштабної системи страхових фондів, призначених для своєчасної компенсації непередбачуваного матеріального збитку.

Економічне значення страхування не вичерпується лише його гарантійною і компенсуючою функціями. Фінансові ресурси, що акумулюються в страхових фондах, є вагомими джерелами інвестицій в економіку. В розвинутих країнах світу страхові компанії за потужністю і розмірами проведених інвестиційних вкладень конкурують із такими загальноновизнаними інвесторами, як банки та інвестиційні фонди.

Сучасні виклики економічної фінансової кризи з особливою гостротою поставили перед вітчизняними страховиками питання пошуку шляхів оптимізації інвестиційного портфеля. Цьому сприяли такі фактори, як посилення конкуренції і розвиток масових видів страхування; концентрація капіталу в страховій сфері; об'єднання страхового і банківського бізнесу; розширення зв'язків страховиків із професійними учасниками фінансового ринку; розширення інструментів інвестування.

На українському ринку страховики мало займаються інвестуванням за рахунок коштів страхових резервів. На сьогодні українські страховики розміщують кошти або в банківські депозити, або вкладають їх у боргові інструменти в обмін на можливість отримання страхових платежів від своїх клієнтів. Водночас на розвинутих ринках 70% доходів страховики отримують саме від інвестиційної

діяльності, що дає змогу забезпечити високу стійкість страховика навіть в умовах значних страхових ризиків.

Доктор філософії з університету Лафборо (Великобританія) **Понд Кейт** у своєму виступі на конференції зауважив, що світова фінансова криза розпочалася через масове неповернення іпотечних кредитів у США. Доповідач проаналізував методологію вивчення стану платоспроможності позичальників та врахування можливих ризиків, яку проводять банки під час надання кредитів представникам малого бізнесу.

Малий та середній бізнес здебільшого відчуває дефіцит обігових коштів, тому змушений звертатися до ринку капіталу за кредитами. Обсяги кредитування в балансах більшості європейських банків із середини 1990-х років стабільно зростають, зауважив доповідач. Яскравою ілюстрацією відмінності підходів щодо кредитування малого та середнього бізнесу є банківські системи Великобританії та Німеччини. Наприклад, англійські та американські банки використовують метод короткотермінового підходу, коли кожен кредит розглядається як одинична трансакція, що має забезпечити прибуток і водночас максимальну гарантію від ризику неповернення.

Німецькі банки використовують підхід на основі довгострокових взаємовідносин із клієнтами, допускаючи для них можливість висновку банківського менеджменту про дещо вищий допустимий рівень ризиків. У Німеччині значно прискіпливіше аналізують якісні показники позичальника — враховується кредитна історія компанії, репутація бренду чи торговельної марки, здатність розвивати діяльність на ринку завдяки отриманому кредиту.

У Великобританії кредитні менеджери наділені високим рівнем самостійності, остаточне рішення щодо трансакції ухвалює керівник відділення банківської установи. Такий метод дає змогу швидко видавати необхідні кошти під якісне забезпечення. В Англії широко використовується доступна інформація про результати фінансової діяльності позичальника та оцінки рейтингових агентств компаній. Рішення про надання кредиту ґрунтуються на використанні квантитативного аналізу.

Порівнюючи систему управління ризиками банками Великобританії, Німеччини та України, експерт зазначив, що у багатьох країнах малий бізнес є основним рушієм економічного зростання, тому комерційні банки охоче його кредитують, але підходи до визначення ризиковості таких операцій мають деякі відмінності. Залежно від кількості банків, які працюють

на фінансовому ринку країни, фактор конкуренції впливає на глибину аналізу. Наприклад, якщо конкуренція висока, деякі банки свідомо йдуть на підвищений ризик у боротьбі за клієнта.

На основі трьох українських банків англійський науковець провів дослідження та порівняльний аналіз, за результатами якого встановив, що основні критерії, які враховують українські банкіри при визначенні ймовірних ризиків кредитування, — це платоспроможність і ділова репутація позичальника. Також були визначені спільні підходи щодо доцільності надання кредитів. Враховуючи ієрархію і типи банків, ці результати були узагальнені щодо основних факторів ризику, які впливають на процес.

Трансакційна модель, яку використовують англійські банки, на практиці засвідчила свою ефективність упродовж багатьох років. В Україні, за висновками англійського експерта, переважна більшість банків використовує власну унікальну модель ухвалення рішення про надання кредиту, що частково використовує прийоми англійської трансакційної та німецької довгострокової моделі. Ця універсальна модель забезпечує достатній рівень прогнозу ризиків, але має деякі особливості. Однією з причин цього є брак часу для налагодження повноцінних довгострокових відносин між банками та їх клієнтами, які надають перевагу вигіднішим пропозиціям фінансового продукту, а не довготривалим стабільним відносинам із певним банком. Водночас короткострокові рішення щодо кредитування, які ухвалюють недосвідчені менеджери, котрі безпосередньо працюють із позичальником, збільшують ризики неповернення кредиту, тому банки намагаються "прив'язати" постійних клієнтів.

Ієрархічна структура надання кредитів, яку використовують великі українські банки, обмежує їх кількість, але водночас зменшує ризики неповернення. Українські банки також скрупульозно аналізують фінансові показники позичальника, але здебільшого отримують їх із закритих джерел. Такий шлях мінімізації ризиків є витратним та довготривалим. За даної моделі ймовірність ризику оцінюються безпосередньо банком, тому він несе повну відповідальність за аналіз, наголосив англійський дослідник.

За результатами конференції науковці та банкіри-практики зробили чимало пропозицій щодо вдосконалення системи ризик-менеджменту в банківській системі, гарантування економічної безпеки та сталого розвитку фінансової системи.

Роман Підвисоцький,
"Вісник НБУ".

Дослідження/

Ліквідність банківської системи: зарубіжний досвід управління.

Стаття 2¹

У черговій статті із серії публікацій, присвячених ліквідності банківської системи, автори знайомлять із зарубіжною практикою управління ліквідністю банківської системи, узагальнюють особливості та позитивні здобутки у розв'язанні проблеми надлишкової ліквідності банків окремих країн з активною процентною політикою.

Управління ліквідністю банківської системи є складним процесом підтримання оптимального рівня банківської ліквідності на макrorівні. Управління ліквідністю банківської системи здійснюється центральним банком у межах його монетарної політики в процесі регулювання грошово-кредитного ринку. Його метою є нівелювання впливу волатильності банківської ліквідності на ринкові процентні ставки.

Сутність управління ліквідністю банківської системи в розвинутих країнах полягає у регулюванні інструментами монетарної політики вільної ліквідності (вільних резервів) банків для утримання короткострокових ставок-орієнтирів на грошово-кредитному ринку близько рівня оголошеної офіційної ключової ставки центрального банку, яка має забезпечити в майбутньому намічену цінову стабільність. Про ефективне управління ліквідністю банківської системи свідчить така ситуація на грошово-кредитному ринку, коли попит банків на вільні резерви змінюється лише відповідно до процентних ставок центрального банку. У цьому разі мета підтримання вільних резервів на постійному рівні та забезпечення стабільності процентних ставок є еквівалентними цілями. Змінюючи свою ключову ставку, центральний банк може впливати на попит на вільні резерви, і, альтернативно змінюючи обсяги монетарних операцій, — на процентні ставки на грошовому ринку [10, с. 9–12].

Така практика управління ліквідністю банківської системи створює підґрунтя для проведення ефективної монетарної політики щодо досягнення цільового показника інфляції через вплив на рівень процентних ставок в економіці шляхом узгодження за допомогою монетарних

інструментів короткострокової ставки-орієнтира на грошово-кредитному ринку із ключовою процентною ставкою, що позначається на вільних резервах (ліквідності) банків. Цей підхід є взірцевим і ринковим, оскільки дає змогу центральному банку втримувати цінову стабільність завдяки своїй сильній та гнучкій управлінській позиції у регулюванні грошово-кредитного ринку через офіційні процентні ставки, які стають основним інструментом грошово-кредитної політики, а процентний канал — основним каналом у монетарному трансмісійному механізмі. Зазначений підхід довів свою дієвість і успішно застосовується центральними банками, які проводять монетарну політику в умовах дефіциту ліквідності (країни ЄС, Великобританія та інші розвинуті країни), а також у країнах з активною процентною політикою та режимом таргетування інфляції, що мають структурний профіцит ліквідності (Словаччина, Угорщина, Чехія, Туреччина, Польща). Нині спостерігається тенденція до застосування деяких методів управління грошово-кредитним ринком через процентні ставки і в постсоціалістичних країнах, наприклад, у Вірменії та Російській Федерації [1, с. 15–40].

Управління ліквідністю банківської системи за такого підходу проводиться узгоджено із короткостроковою ринковою ставкою-орієнтиром, яка є операційною ціллю. Вагому роль у забезпеченні ефективності досліджуваного нами підходу регулювання грошово-кредитного ринку через процентні ставки відіграють процентна політика, а також комплексне застосування трьох операційних основ монетарної політики. Коротко охарактеризуємо їх.

1. *Операції на відкритому ринку* — це депозитні чи кредитні операції РЕПО, операції з купівлі-продажу активів (цінних паперів або валюти). Вони

здійснюються з використанням державних цінних паперів або паперів власного боргу центрального банку (в країнах із нерозвинутим ринком цінних паперів). Найпоширенішими операціями на відкритому ринку, що здійснюються центральними банками країн світу, є депозитні та кредитні РЕПО-тендери із 7- або 14-денним терміном, які використовуються регулярно для “грубого” регулювання грошово-кредитного ринку. Вони становлять найбільшу частку монетарних операцій, а відсоткова ставка за ними є ключовою ставкою центрального банку. Її розмір дорівнює основній ставці центробанку або близький до неї. Завдяки використанню цих операцій забезпечується передбачуваність, прогнозованість і прозорість операцій центрального банку, а отже, стабільність міжбанківського грошового ринку.

2. *Постійні механізми.* Серед постійних механізмів у світовій практиці найчастіше застосовують кредити і депозити овернайт, які надаються центральним банком щоденно. Проведення цих операцій дає змогу регулювати ліквідність банків шляхом розміщення їх депозитів у центральних банках або отримання кредитів від нього з метою згладжування впливу волатильності ліквідності на поточну динаміку процентних ставок. Депозитні та кредитні операції овернайт проводяться з ініціативи банків за принципом необмеженого доступу та за визначеною процентною ставкою (термін виконання — один день). Відсоткові ставки за цими операціями відіграють роль верхньої та нижньої межі ринкових процентних ставок за операціями такої ж строковості. Вони утворюють так званий “процентний коридор” щодо основної ставки центрального банку, в межах якого здійснюється контроль за короткостроковими ставками-орієнтирами на міжбанківському ринку та їх утримання на рівні, наближеному до рівня основної ставки центрального банку. Процентний коридор становить, як правило, 2–4%. Це дає змогу згладжувати волатильність короткострокових міжбанківських ставок шляхом утримання їх у межах офіційного коридору завдяки проведенню центральним банком монетарних операцій з підтримання чи стерилізації ліквідності відповідно до ситуації на грошово-кредитному ринку.

Варто зазначити, що центральні банки проводять переважно чисті операції з регулювання ліквідності (кредитні або стерилізаційні). Така практика пояснюється тим, що проведення в умовах профіциту ліквідності двосторонніх операцій у межах одного дня (крім мінімальних обсягів рефінансування за забезпе-

¹ Продовження. Початок у “Віснику НБУ” № 11 за 2008 рік.

БАНКИ УКРАЇНИ

ченими кредитами овернайт) стримує розвиток міжбанківського посередництва та грошово-кредитного ринку через надмірні сподівання банків на посередництво центрального банку.

3. *Механізм усереднення резервів* також орієнтований на утримання міжбанківських короткострокових ставок відповідно до основної ставки центрального банку в останній день періоду резервування. Це досягається шляхом дотримання принципів усереднення, платності за дотримання цільового рівня резервних вимог та застосування штрафних санкцій як за невиконання, так і за перевиконання вимог обов'язкового резервування.

У процесі регулювання грошово-кредитного ринку центральні банки зарубіжних країн зазвичай використовують у своїх монетарних операціях комбінацію з операцій на відкритому ринку та механізму усереднених резервів, тоді як постійні механізми відіграють роль запобіжного засобу, який застосовується для "тонкого" регулювання грошово-кредитного ринку (якщо можливості перших двох були використані не повністю). Такі методи монетарного регулювання дають змогу знівелювати вплив змін у ліквідності банків на короткострокові ринкові ставки і посилити вплив основної ставки центрального банку на грошово-кредитний ринок. Їх комплексне застосування підвищує ефективність монетарної політики щодо забезпечення цінової стабільності та поліпшує через процентний канал макроекономічні показники розвитку економіки.

Досвід зарубіжних країн свідчить, що зміна підходу кількісного управління грошово-кредитним ринком на підхід до управління через процентні ставки країни відбувалася еволюційним шляхом. Проте впровадження нового методу управління не було сліпим копіюванням, а поєднувалося з особливостями та специфікою національних економік.

Проаналізуємо досвід удосконалення управління грошово-кредитним ринком у таких країнах із режимом таргетування інфляції, як Словаччина, Чехія, Туреччина, де ситуація, як і в Україні, до осені 2008 р. характеризувалася надлишковою ліквідністю й водночас позитивними зрушеннями у розв'язанні цієї проблеми.

СЛОВАЧЧИНА. Монетарна політика центрального банку Словаччини, починаючи з 2005 року, характеризується кардинальними змінами в управлінні грошово-кредитним ринком, які дали змогу перейти від кількісного управління його параметрами до управління через процентні ставки [3]. Ці зміни полягали, по-перше, у переході в 2005 році від керованого плаваючого валютного курсу з прив'язкою до євро (який підтримувався з 1998 р.

до листопада 2005 р.) до курсового режиму ERM 2. Сутність цього режиму полягає в утриманні курсу національної валюти на рівні центрального паритету $\pm 15\%$. До переходу спонукало те, що режим керованого плавання валютного курсу перестав відповідати реаліям словацької економіки. В умовах ревальвації крони зростала потреба у валютних інтервенціях (купівлі євро) Національного банку Словаччини для підтримання курсової стабільності, що призвело до збільшення грошової маси в національній валюті, надлишкової ліквідності банківської системи та обсягів стерилізаційних операцій для її поглинання. Крім того, перехід до режиму ERM 2 був зумовлений перспективою вступу Словаччини до Європейського Союзу, однією з вимог якого є стабільність обмінного курсу (незначна волатильність курсу щодо центрального паритету і відсутність процесів девальвації) протягом двох років у режимі ERM 2.

По-друге, важливі зміни відбулися в монетарній політиці: з 2005 року в Словаччині запроваджено інфляційне таргетування. Сьогодні тут, як і в інших країнах з інфляційним таргетуванням, цінова стабільність як складова макроекономічної стабільності є спільною метою грошово-кредитної та фінансової політики.

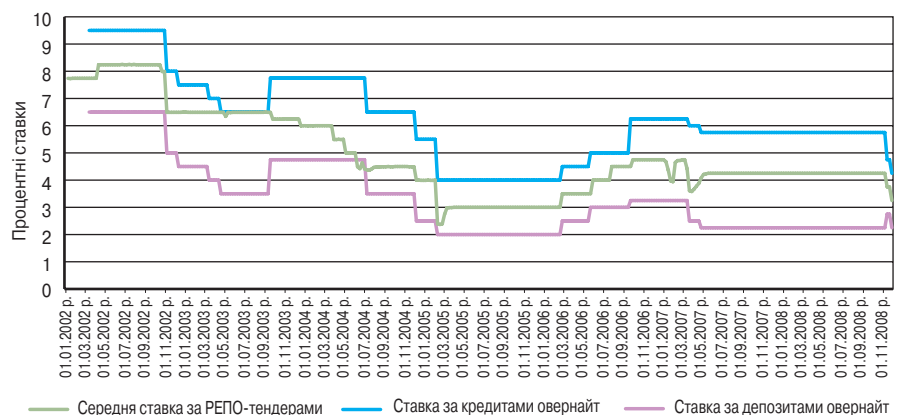
З посиленням гнучкості обмінного курсу та переходом до таргетування інфляції зменшилося значення валютних інтервенцій у забезпеченні пропозиції грошей та зросла роль процентного інструментарію й монетарних операцій центрального банку. З'явилася об'єктивна необхідність в їх удосконаленні за аналогією з передовими європейськими зразками, що стало третім кроком на шляху підвищення ефективності управління грошово-кредитним ринком. Зокрема, оновлюючи інструментарій грошово-кредитної політики, було використано досвід Бундесбанку, який вважається взірцем для євро-

пейської банківської системи. Нині використання інструментів грошово-кредитної політики центральним банком Словаччини ґрунтується на трьох загальноприйнятих в європейській практиці засадах проведення монетарних операцій. Першою засадою є постійно діючі інструменти (Standing Facilities) — депозитні та кредитні операції овернайт. Кредити овернайт надаються банкам під забезпечення цінних паперів (казначейські векселі Національного банку Словаччини, облігації внутрішньої державної позики, урядові облігації). Банки можуть розмістити свої вільні кошти в центральному банку на депозити овернайт в обмін на казначейські векселі Національного банку Словаччини. Процентні ставки за кредитами та депозитами овернайт утворюють коридор, у межах якого утримується ставка-орієнтир на міжбанківському ринку.

Особливістю практики застосування зазначеного інструменту в Словаччині є те, що ставкою-орієнтиром на міжбанківському ринку для центрального банку є одномісячна ставка (інколи тримісячна), а не ставка овернайт, як практикує Європейський центральний банк. Значення коридору за депозитними та кредитними операціями овернайт становило на час запровадження постійно діючих інструментів овернайт 4%. Нині з метою підвищення ефективності процентної політики в регулюванні грошово-кредитного ринку його звужено до 2% (див. графік 1).

Друга засада монетарних операцій — операції на відкритому ринку. Ключові серед них — регулярні щотижневі РЕПО-тендери (з двотижневим терміном виконання), які є основним інструментом грошово-кредитної політики центрального банку Словаччини і підтримуються двома способами регулювання ліквідності в банківському секторі: рефінансуванням і стерилізацією. РЕПО-тендери проводяться на зразок аукціонів американського типу, на яких обсяги операцій не ви-

Графік 1. Динаміка основних процентних ставок Національного банку Словаччини в 2002–2008 рр.

Джерело: офіційний сайт Національного банку Словаччини [5].

значаються, процентна ставка є граничною (лімітною), а забезпеченням слугують казначейські векселі Національного банку Словаччини. Нині в умовах надлишкової ліквідності банківської системи центральний банк проводить лише стерилізаційні РЕПО-тендери, процентна ставка за якими є його ключовою офіційною ставкою. Крім зазначених, Національний банк Словаччини здійснює й такі операції на відкритому ринку, як: трансакції “аутрайт” у формі купівлі-продажу цінних паперів та емісія казначейських векселів (цінних паперів власного боргу). В умовах профіциту ліквідності вони використовуються для її стерилізації на триваліший термін (як правило, до 3 місяців).

Система інструментарію, що застосовується Національним банком Словаччини, доповнюється також внутрішніми кредитами, які надаються протягом операційного дня під забезпечення кошми цінних паперів на безоплатній основі. Такі кредити поширені в практиці центральних банків багатьох країн, зокрема, їх використовує Європейський центральний банк, центральні банки Туреччини та Російської Федерації. Внутрішні кредити спрямовані на підтримання функціонування платіжної системи країни. Цей вид кредиту вважається не монетарною операцією, а в разі його не повернення протягом дня він автоматично переводиться у кредит овернайт із відповідною оплатою, проте без застосування штрафних санкцій.

Третьою засадою монетарних операцій Національного банку Словаччини є обов'язкові мінімальні резерви. Банки, філії іноземних банків і будівельні ощадні банки зобов'язані створювати резерви в розмірі 2% від строкових депозитів і депозитів до запитання у словацьких кронах та іноземних валютах, емітованих облігацій, векселів та інших зобов'язань, а також депозитів іноземних банків у кронах та іноземних валютах. Обов'язкові мінімальні резервні вимоги як інструмент грошово-кредитної політики використовуються на платній основі. Вони обліковуються на рахунках грошових резервів у Національному банку Словаччини, процентна ставка за якими є фіксованою і становить 1.5% від середньої суми мінімальних резервних вимог.

Зазначимо, що якісні зміни у грошово-кредитній політиці Словаччини супроводжувалися комплексними прогресивними змінами в загальноекономічній політиці уряду. Йдеться про вдосконалення бюджетної, податкової політики, проведення пенсійної реформи та реформи державного адміністрування, удосконалення стратегії управління державними

фінансами і боргом. Підвищенню ефективності регулювання ліквідності банківської системи істотно сприяла координація грошово-кредитної та монетарної політики. Якщо в 1993–1998 рр. вона характеризувалася неузгодженістю через експансивну боргову політику, то з 2000 р. державна політика була спрямована на стабілізацію макросередовища, обмеження запозичень за кордоном, а отже, на попит і пропозицію на грошово-кредитному ринку.

Одним із чинників впливу на ліквідність банківської системи є важкопрогнозовані грошові потоки бюджетних коштів на рахунках у центральному банку. Цікавим у плані розв'язання цієї проблеми є досвід Словаччини, де вплив даного чинника було нівельовано шляхом переведення рахунків міністерства фінансів з Національного банку Словаччини в управління спеціальної Агенції – державної небанківської установи, яка зобов'язалася якісніше й за більшу плату управляти бюджетними коштами. Вилучення основного рахунку міністерства фінансів із центрального банку розв'язало проблему негативного впливу цього чинника на ліквідність банківської системи. Нині міністерство фінансів може розміщувати у центральному банку не більше 2 млрд. крон на безпроцентному рахунку, проте не використовує цю можливість через комерційну недоцільність [3].

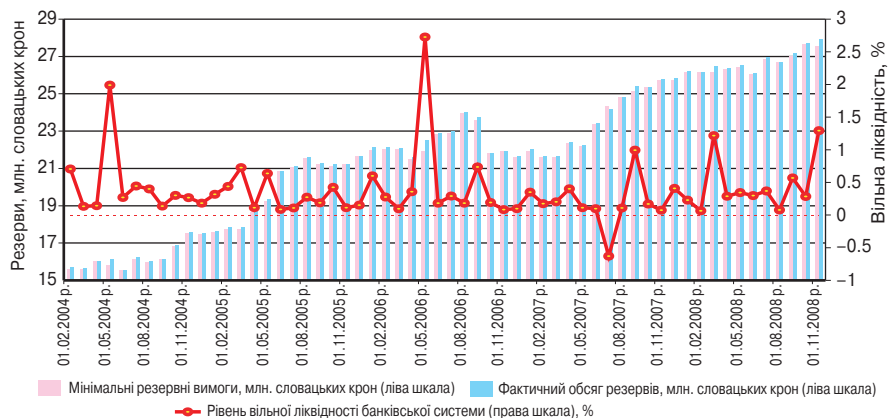
Таку модель взаємодійносин з урядом Національний банк Словаччини побудував за прикладом Європейського центрального банку. В інших країнах єврозони діють свої механізми співпраці з міністерством фінансів: у деяких відсутні державні рахунки в центральному банку, в інших – застережено можливість розміщення певної суми коштів міністерства фінансів на безпроцентній чи про-

центній основі.

Однією з причин, що знижують дієздатність центрального банку в сфері регулювання грошово-кредитного ринку, в тому числі ліквідності банків, є нерозвиненість ринку цінних паперів, насамперед державних, які є важливим інструментом проведення монетарних операцій. У цьому аспекті корисним, на нашу думку, є досвід Словаччини щодо сприяння розвитку цього ринку на етапі його становлення. Зокрема, протягом 1993–2000 рр. центральний банк тісно співпрацював із сімкою основних банків щодо визначення ставки-орієнтира на ринку державних цінних паперів із певною строковістю та обсягами. Термін становив спочатку 7 днів, згодом – 1.3 місяця, а в 2000 р. – 12 місяців. Із 2000 року практику котирування державних цінних паперів за домовленістю з банками припинено, проте активна співпраця Національного банку Словаччини із сімкою найбільших банків триває. Така співпраця з групою банків маркет-мейкерів (банків-орієнтирів) є для них почесною. А полягає вона в регулярних зустрічах (щонайменше тричі на рік), обміні думками та критичними зауваженнями, обговоренні пропозицій щодо вдосконалення грошово-кредитної політики та її інструментарію. Це свідчить про активну комунікативну політику центрального банку Словаччини. На сучасному етапі розвитку банківської системи країни сімка найбільших банків визначає депозитні ставки на міжбанківському ринку, які слугують орієнтиром для Національного банку Словаччини при визначенні основної депозитної ставки (за депозитними РЕПО-тендерами).

Стосовно надлишкової ліквідності банківської системи Словаччини зазначимо таке. Якщо на початковому етапі проблема її профіциту спричинялася не-

Графік 2. Динаміка виконання резервних вимог і рівня вільної ліквідності банківської системи Словаччини в 2004–2008 рр.

Джерело: офіційний сайт Національного банку Словаччини [5].

Примітка. Показник вільної ліквідності банківської системи розраховано як процентне співвідношення вільних резервів (різниця між фактичним обсягом сформованих резервів і обсягом обов'язкових мінімальних резервів) та обсягу мінімальних резервів.

БАНКИ УКРАЇНИ

узгодженістю бюджетної та грошово-кредитної політики, значними валютними інтервенціями центрального банку, передбачуваністю руху коштів на рахунках міністерства фінансів у центральному банку, то нині її коріння криється у значних обсягах іноземних інвестицій з країн Західної Європи. Втім, завдяки зваженій грошово-кредитній політиці та стерилізаційним операціям центробанку рівень вільної ліквідності банківської системи Словаччини протягом 2004–2008 рр. не перевищував 3% від обсягу обов'язкових мінімальних резервних вимог, а отже, не створює інфляційного навантаження в економіці (див. графік 2).

ЧЕХІЯ. Політичне рішення щодо скасування обмежень на рух капіталу та лібералізації міжнародних фінансових потоків, прийняте в 1995 р., зумовило надходження іноземного капіталу в обсягах, які значно перевищували потреби чеської економіки. На той час Національний банк Чехії дотримувався режиму монетарного таргетування у поєднанні з фіксованим курсом чеської крони, прив'язаної до бівалютного кошика (німецька марка та долар США). Щоб забезпечити курсову стабільність крони в умовах режиму фіксованого курсоутворення, центральний банк купував іноземну валюту, внаслідок чого зростали грошова маса та надлишкова ліквідність банківської системи. Водночас для зменшення надлишкової пропозиції ліквідності проводилися стерилізаційні операції шляхом випуску облігацій центрального банку, неодноразово розширювалися межі валютного коридору, піднімалися офіційні процентні ставки та норма обов'язкових резервних вимог, встановлювалися жорсткі вимоги до нормативів короткої валютної позиції, заморожувалися кошти, одержані урядом від приватизації. Проте ефективність цих заходів була низькою, насамперед через неузгодженість монетарної та фінансової політики: остання була надто м'якою на фоні рестрикційної монетарної політики.

У 1997 році в Чехії почалися зміни. Із грудня 1997 р. Національний банк Чехії був змушений відмовитися від режиму фіксованого обмінного курсу і ввести режим регульованого плавання курсу чеської крони у поєднанні зі спрощеним режимом таргетування інфляції (повномасштабне пряме інфляційне таргетування з визначеними центральним банком разом із урядом середньостроковими інфляційними орієнтирами було введено лише 2001 року). Особливістю валютної політики за нового режиму таргетування інфляції було те, що до 2003 р. Національний банк Чехії продовжував регулювати курс крони, здійснюючи ва-

лютні інтервенції. Проте якщо метою центрального банку в 1997 р. було підтримання курсу крони в умовах її ревальвації в межах 17–19,5 крони щодо німецької марки, то протягом 1998–2002 рр. — йшлося вже про запобігання надмірній девальвації курсу національної валюти шляхом продажу крони на валютному ринку. Зазначимо, що з 2003 р. валютні інтервенції центральним банком Чехії не проводяться.

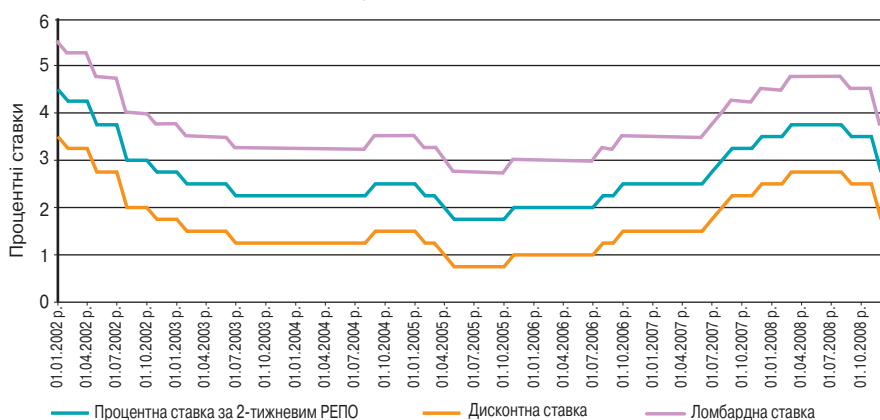
Запровадження інфляційного таргетування було викликане тим, що режим монетарного таргетування з прив'язкою до обмінного курсу перестав відповідати новим макроекономічним умовам та ситуації в країні. На певному етапі прив'язка курсу відіграла роль ключового стабілізатора при проведенні лібералізації цін, що забезпечило зниження інфляції, а також конкурентоспроможність економіки на перехідному етапі розвитку країни. Номінальний курсовий якорь дав змогу проводити незалежну монетарну політику в умовах незначної відкритості чеської економіки для потоків іноземного капіталу. Проте з часом режим монетарного таргетування себе вичерпав, зумовивши виникнення дилеми трьох цілей (інфляційної, курсової, монетарної) та припинення подальшого зниження темпів інфляції. В економіці Чехії виникла низка проблем: погіршення макроекономічної ситуації через перегрів економіки, викликаний експансивною фінансовою політикою, повільним зростанням сукупної пропозиції, негативним торговельним рахунком унаслідок зростання імпорту; зменшення конкурентоспроможності чеських товаровиробників через зростання заробітної плати та зміцнення курсу; збільшення ризиків у банківській системі, пов'язане з припливом короткострокового капіталу, зростання профіциту ліквідності банківської системи, що спричинилося проведенням валютних інтервенцій та витратами центрального банку, пов'язаними з вилучен-

ням надлишкової ліквідності [9].

За таких умов, а також через втрату номінального якоря курсової прив'язки під час азійської кризи Чехія змушена була прискорено впроваджувати інфляційне таргетування, оскільки діючий режим монетарної політики не міг розв'язати зазначені проблеми та захистити країну від негативного впливу зовнішніх шоків, до яких відкрита чеська економіка в перехідному етапі розвитку була вельми чутливою. Курсовий якор в умовах нестабільного попиту на гроші не сприяв досягненню монетарних цілей. Пріоритетом монетарної політики була короткострокова стабілізація, а не довгостроковий економічний розвиток, який можна стимулювати, лише забезпечивши низьку та стабільну інфляцію у довгостроковому періоді [9].

Характерними особливостями чеського досвіду змін у монетарному устрої були відсутність підготовчого періоду до переходу в режим таргетування інфляції, брак фахівців, які б розумілися на режимі інфляційного таргетування, а також адекватного інструментарію прогнозування інфляції в умовах шоківих потрясінь обмінного курсу, наявність внутрішніх процесів, що не узгоджувалися з режимом таргетування інфляції. Все це спонукало застосувати в Чехії, яка першою серед країн із перехідною економікою запровадила інфляційне таргетування, "навчання через впровадження". Зазначимо, що брак належної підтримки, зокрема з боку уряду, збільшив витрати країни, пов'язані з введенням нового режиму. Проте інфляційне таргетування було єдиним можливим виходом із кризової ситуації навіть за відсутності передумов для його успішного запровадження. З переходом до інфляційного таргетування швидко знизилися темпи інфляції та зросла роль центрального банку в регулюванні грошово-кредитного ринку. Негативним аспектом було значне сповільнення

Графік 3. Динаміка основних відсоткових ставок Національного банку Чехії у 2002–2008 рр.

Джерело: офіційний сайт Національного банку Чехії [6].

БАНКИ УКРАЇНИ

ліквідність на період овернайт за ставкою, яка не перевищує ставку зворотного РЕПО. Ці операції доповнюються операціями “Вікна останньої ліквідності”, завдяки чому забезпечується необмежена ліквідність для кредитування банків з 16.00 до 16.30, та внутрішніми кредитами, які забезпечують банки обмеженим обсягом ліквідності під відповідне забезпечення з 9.00 до 15.00 [10, с. 59].

Важливу роль у підвищенні ефективності управління грошово-кредитним ринком відіграла підтримка центрального банку урядом. Ідеться про низку заходів з боку уряду в сферах його боргової, бюджетної та економічної політики, спрямованих на усунення неузгодженості дій та сприяння центробанку в проведенні грошово-кредитної політики.

Оскільки Центральний банк Туреччини є фінансовим агентом Казначейства уряду, і всі операції в іноземній валюті проходять через рахунки центрального банку, зміни в ліквідності залежать від стратегії запозичень Казначейства в іноземній валюті — як внутрішніх, так і зовнішніх. У разі якщо Казначейство є чистим позичальником або платником в іноземній валюті, то надлишкова ліквідність відповідно збільшується або зменшується. Намагаючись послабити тиск на посилення валютного курсу національної валюти значними обсягами запозичень в іноземній валюті, Казначейство з 2003 року змінило свою роль із чистого позичальника на чистого платника. Це позитивно вплинуло на зменшення обсягів валютних інтервенцій та відповідно надлишкової ліквідності банківської системи, а також збитків центрального банку в результаті стерилізаційних операцій. Завдяки борговій стратегії Казначейства зменшилася ліквідність на грошово-кредитному ринку. Цьому також сприяло зростання обсягів запозичень уряду на внутрішньому грошовому ринку в національній валюті.

Зазначимо, що уряд Туреччини ініціював ряд реформ, спрямованих на розв'язання основних проблем економіки та фінансової системи. Як результат, одним із важливих факторів зменшення надлишкової ліквідності протягом 2003–2007 років було збільшення попиту на національну валюту, спричинене зростанням довіри до економічної і фінансової політики та процесами фінансової стабілізації. Крім цього, поліпшення загальноекономічної ситуації дало змогу центральному банку знизити свої основні ставки та зменшити процентні платежі банкам за операціями зі стерилізації надлишкової ліквідності та обов'язковими резервними вимогами. Зазначені платежі були одним із внутрішніх джерел зростання надлишкової ліквідності банків

і становили у 2001 р. — 2 910, у 2002 р. — 4 608, 2003 р. — 4 117, 2004 р. — 2 055, у 2005 р. — 1 455 млн. турецьких лір, що в структурі компонентів зростання ліквідності становило відповідно 79, 22, 22 і 5% [10, с. 58].

Проблема структурного надлишку ліквідності банківської системи Туреччини зумовила також посилення співпраці Казначейства уряду з центральним банком з метою зменшення впливу руху коштів на казначейському рахунку в Центральному банку Туреччини на ліквідність банківської системи. В рамках підтримки центрального банку в розв'язанні проблеми профіциту ліквідності Казначейство починаючи з 2004 року стало збільшувати свої баланси в центральному банку. Це допомогло нівелювати вплив зростаючих надходжень від приватизації (яка набула значних масштабів з 2004 року) і засвідчило високий рівень координації монетарної та фінансової політики в Туреччині.

ВИСНОВКИ. Вивчення практики управління ліквідністю банківської системи в країнах з активною процентною політикою показало, що управління грошово-кредитним ринком через процентні ставки не розв'язує проблему надлишкової ліквідності, оскільки її головним чинником у країнах з малою відкритою економікою є надходження іноземного капіталу (зовнішній автономний фактор). Проте такий підхід дає змогу проводити ефективну монетарну політику і зміцнювати цінову стабільність шляхом впливу центрального банку на рівень відсоткових ставок в економіці через регулювання вільної ліквідності банків.

Підсумовуючи висвітлений досвід управління ліквідністю, зазначимо, що його позитивні здобутки — це результат комплексу прогресивних заходів: переходу до монетарного режиму таргетування інфляції, запровадження режиму плаваючого обмінного курсу (Туреччина, Чехія) або близького до плаваючого обмінного курсу ERM 2 (Словаччина); удосконалення інструментів грошово-кредитної політики в напрямі їх зближення із загальноприйнятими європейськими монетарними принципами та інструментами; поліпшення координації грошово-кредитної та монетарної політики; посилення незалежності центрального банку у використанні інструментів монетарної політики, розвитку фондового ринку та проведення прогресивних економічних реформ і реформ у фінансовому секторі. Важливу роль у зміцненні управлінської позиції центрального банку в регулюванні грошово-кредитного ринку відіграла узгодженість монетарної та фінансової політики, що дало змогу зменшити вплив на ліквідність банківської системи таких факторів, як: валютні інтер-

венції центрального банку, зовнішня боргова політика держави та рух коштів на рахунках уряду в центральному банку.

Література

1. Ліквідність банківської системи України: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 12 / В.І. Міщенко, А.В. Сомик та ін. — К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. — 180 с.
2. Міщенко В., Сомик А. Ліквідність банківської системи: економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу. Стаття 1. // Вісник НБУ. — № 11. — 2008. — С. 6–9.
3. Матеріали семінару “Здійснення монетарної політики”. Досвід Національного банку Словаччини. — Навчальний центр НБУ. — 13–15 листопада 2006 року.
4. Монетарний трансмісійний механізм в Україні: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 9 / В.І. Міщенко, О.І. Петрик, А.В. Сомик, Р.С. Лисенко та ін. — К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. — 144 с.
5. Офіційний сайт Національного банку Словаччини // <http://www.nbs.sk>.
6. Офіційний сайт Національного банку Чехії // www.cnb.cz.
7. Сомик А.В. Монетарна політика: досвід Чехії / Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір: Збірник наукових праць. Вип. 1(63) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. — Львів, 2008. — С. 61–67.
8. Сомик А.В. Управління ліквідністю банківської системи: досвід Словаччини // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць. Т. 20. — Суми: УАБС НБУ, 2007. — С. 296–304.
9. Фрайт Я. Таргетування інфляції (досвід Чехії): Матеріали круглого столу “Перспективи прямого таргетування інфляції в Україні”. — Навчальний центр НБУ. — 10–11 лютого 2003 р.
10. Grey S. Central Bank management of surplus liquidity / Handbooks in Central Banking Lecture Series #6. — august 2006 // http://www.bankofengland.co.uk/education/ccbs/handbooks_lectures.htm.

Анжеліка Сомик,

заступник начальника відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України. Кандидат економічних наук.

Світлана Шульга,

провідний спеціаліст відділу досліджень грошово-кредитної політики та міжнародних валютно-кредитних відносин Центру наукових досліджень Національного банку України.

Зарубіжний досвід/

**Руслан
Гриценко**

Заступник директора дирекції
з банківського регулювання
та нагляду Національного банку
України. Кандидат економічних наук

З моменту вступу України до СОТ набула чинності стаття 24 Закону України «Про банки і банківську діяльність», яка визначає порядок відкриття філій та представництв іноземних банків на території України. Тому подальший розвиток євроінтегрованого банківського середовища видається неможливим без допуску філій іноземних банків на територію України. У разі значного зростання їх кількості, на думку автора, доцільно запровадити таку модель банківського нагляду, яка б давала змогу оптимізувати використання наглядових ресурсів із урахуванням ризиків у діяльності філій та їх можливого негативного впливу на фінансовий сектор України.

Особливості нагляду за філіями іноземних банків у США

Останнім часом функціонуванню іноземних банків у нашій країні присвячується чимало праць науковців. Водночас є аспекти цієї проблематики, яким ще не приділялося достатньої уваги. Зокрема це стосується методології нагляду за діяльністю філій іноземних банків в Україні.

Досліджуючи цю тему, доцільно було б проаналізувати відповідний зарубіжний досвід, передусім Сполучених Штатів Америки, де функціонує близько 500 філій іноземних банків із 60 країн світу і накопичено значний обсяг методологічних та практичних напрацювань.

Для оцінки філій іноземних банків, які розміщуються на території США, наглядова служба Федеральної резервної системи використовує систему SOSA (*Strength-of-Support Assessment*, у буквальному перекладі з англійської — *оцінка сили підтримки*). Це двокомпонентна рейтингова система, якою передбачено застосування конкретних механізмів збору, аналізу та оцінки наглядової інформації стосовно діяльності філій іноземних банків, розташованих на території США. Визначена за системою SOSA оцінка дає змогу наглядовим органам ефективно використовувати свої ресурси, вчасно приймаючи виважені рішення щодо необхідного обсягу, глибини та періодичності здійснення перевірок філій іноземних банків.

Перший компонент рейтингової системи визначає, чи існують фактори, які можуть перешкоджати філії іноземного банку виконувати зобов'язання щодо надання наглядовій службі можливості здійснювати наглядову діяльність та моніторинг філії у повному обсязі. Цей компонент відображає також загальну фінансову життєздатність материнського банку і враховує інші чинники. Зокрема, визначає, який якісний рівень нагляду за банківською установою встановлено наглядовою службою в країні місцезнаходження материнського банку.

Перший компонент оцінюється за шкалою від “Е” до “А”, в якій “А” відображає найвищу позитивну оцінку, а “Е” — найнижчу.

За першим компонентом системи оцінюються такі фактори:

1. Фінансовий стан материнського банку та його перспективи, а також дотримання ним міжнародних стандартів банківської діяльності;

2. Якість системи нагляду в країні місцезнаходження материнського банку;

3. Рівень державної підтримки банківського сектору в країні місцезнаходження материнського банку або доступ до інших можливих джерел підтримки ліквідності материнського банку;

4. Можливість виникнення трансфертних ризиків¹.

За першим компонентом системи усі пов'язані чинники зважуються та оцінюються з точки зору ризику можливості їх негативного впливу на фінансовий стан філії.

Другий компонент системи SOSA, визначає, чи існують якісь сумніви щодо того, чи спроможний материнський банк підтримувати необхідний рівень внутрішнього контролю та комплайенсу² у своїх іноземних філіях. Цей компонент оцінюється без урахування того, яку позитивну чи негативну оцінку виставлено за першим компонентом системи.

Якщо виникає хоч якась невпевненість щодо спроможності материнського банку підтримувати необхідний рівень внутрішнього контролю за своїми іноземними філіями, пер-

¹ Трансфертний ризик — ризик того, що можуть виникнути певні складнощі чи валютні обмеження щодо переказу або конвертування коштів з валюти країни місцезнаходження материнського банку у валюту місцезнаходження іноземної філії. В США оцінку трансфертного ризику (ризик переказу) у розрізі країн проводить Interagency Country Exposure Review Committee (ICERC) — міжвідомчий комітет, до якого входять представники наглядових служб OCC, FDIC та Federal Reserve Board.

² Комплайенс — експертиза документів на предмет їх відповідності внутрішнім нормативним актам банку.

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

ший компонент маркується зірочкою (астериском).

До чинників, через які оцінка за першим компонентом може бути позначена астериском, належать негативні фактори, що стосуються адміністративних, операційних та будь-яких інших питань діяльності банку, зокрема:

- останні злиття та поглинання або суттєве розширення бізнесу банку;
- суттєві зміни в операціях банку;
- виявлені проблеми у філіях банку в інших країнах, які можуть спричинити негативний вплив на стан материнського банку та на філію банку, що оцінюється.

Як і рейтингова оцінка за системою CAMELS, оцінка філії за системою SOSA використовується лише для внутрішніх наглядових цілей і не розкривається для інших осіб, у тому числі ні для самої філії, ні для керівництва материнського банку, ні для його наглядових органів. У разі потреби (коли виникає певне занепокоєння щодо можливого негативного впливу чинників на діяльність філії) зазначена інформація може бути обговорена з керівництвом банку або наглядовими органами материнського банку для її кращого розуміння.

Наведемо характеристики оцінок філій банків за першим компонентом системи SOSA.

Оцінка "A" означає, що материнський банк має:

- добрий фінансовий стан як за національними, так і за міжнародними стандартами;
- достатній рівень адекватності капіталу;
- вільний доступ до фінансування в національній валюті країни місцезнаходження філії;
- оцінку міжнародного рейтингового агентства не нижче інвестиційного або ринкового класу;
- нагляд за діяльністю материнського банку здійснюється на консолідованій основі, охоплюючи операції як материнського банку, так і його філій;
- система банківського нагляду у країні місцезнаходження материнського банку оцінюється як надійна та як така, що справляється з вирішенням проблем фінансових установ;
- трансфертні ризики не викликають занепокоєння;
- материнський банк має достатні фінансові ресурси та прибутковість для підтримки своїх іноземних філій.

Оцінка "B" наближена до оцінки "A", однак свідчить про наявність таких факторів:

- існує певна незначна ймовірність

того, що материнський банк не зможе підтримувати фінансовий стан своєї іноземної філії;

- материнський банк перебуває під ретельнішим контролем наглядової служби материнського банку, ніж банк з оцінкою "A";

У випадку, якщо при дотриманні зазначених вище критеріїв з'ясується, що існують певні недоліки в роботі наглядової служби материнського банку, то оцінка такої філії знижується до "C".

Оцінка "C" означає, що:

- фінансовий стан материнського банку хоча й не викликає серйозного занепокоєння, однак намічаються певні негативні тенденції у показниках його діяльності, що може свідчити про вірогідність обмеження фінансової підтримки філії;

- у материнського банку відсутній рейтинг інвестиційного або ринкового класу;

- адекватність капіталу або інші показники діяльності банку перебувають на рівні, нижчому від загальновизначених міжнародних стандартів.

Така оцінка виставляється з урахуванням того, що наглядові органи країни розташування материнського банку мають здатність та наміри підтримувати діяльність цієї фінансової установи у разі подальшого погіршення її фінансового стану.

Оцінка "D" свідчить, що:

- існують суттєві фінансові недоліки у діяльності материнського банку або істотні недоліки в роботі служби банківського нагляду країни розташування материнського банку;
- банк не формує у повному обсязі необхідні резерви;
- має дефіцит джерел фінансування;
- наявний значний вплив трансфертного ризику;
- існують певні фактори та недоліки, які обмежують можливість підтримки банку його власниками або можливість державної підтримки материнського банку.

Таку оцінку може бути поставлено також у випадку, коли фінансовий стан материнського банку не викликає занепокоєння, але наявні суттєві недоліки в роботі служби нагляду країни місцезнаходження материнського банку або ж існує значна вірогідність трансфертного ризику.

Оцінка "E" означає, що:

- є серйозні проблеми фінансового стану материнського банку;
- відсутній достатній нагляд за його діяльністю;
- материнський банк може вияви-

тися неспроможним підтримувати нормальний фінансовий стан своєї іноземної філії, а її подальша діяльність може створити загрозу фінансовому ринку країни розташування.

За результатами такої оцінки службою банківського нагляду обов'язково застосовуються необхідні превентивні заходи впливу до філії.

Щоб визначити, чи має материнський банк достатні внутрішні або зовнішні джерела фінансування для забезпечення фінансової або адміністративної підтримки філії, необхідно оцінити низку факторів, зокрема — фінансовий стан материнського банку, його поточні операції та перспективи розвитку. Взагалі, добрий фінансовий стан материнського банку у поєднанні з високою компетентністю його керівництва є достатніми умовами для впевненості наглядових органів у тому, що філії в разі потреби буде надано достатню фінансову або іншу допомогу. Однак така впевненість може суттєво послабитися через низьку оцінку якості наглядової служби чи через наявні трансфертні ризики в країні місцезнаходження материнського банку. Також суттєвий вплив на оцінку може справляти наявність чи відсутність практики державної підтримки банків у країні місцезнаходження материнського банку.

Оцінка фінансового стану материнського банку повинна базуватися на аналізі як поточної діяльності, так і перспектив розвитку. Тобто повинні бути оцінені тенденції змін у капіталі банку, його прибутковості і якості активів. Ці індикатори слід порівнювати з показниками діяльності групи подібних за розмірами банків, а також — зважати на можливість наявності в країні місцезнаходження материнського банку інших стандартів бухгалтерського обліку.

Оцінка перспективи розвитку банківської установи є також багатофакторною. Здійснюючи її, необхідно враховувати загальний стан усієї банківської системи країни місцезнаходження материнського банку, політичне та економічне середовище, ринкову позицію банку, притаманні йому ризики, структуру і характеристики власників банку та якість керівництва.

Гарною характеристикою банку є наявність у нього рейтингу міжнародного рейтингового агентства на рівні не нижче інвестиційного. В цьому випадку (якщо відсутні інші негативні чинники) філія такої установи може отримати оцінку "A".

Оцінка системи нагляду країни місцезнаходження материнського банку дає

можливість зрозуміти, чи перебуває він під адекватним наглядом з урахуванням міжнародної діяльності. При визначенні оцінки за системою SOSA необхідно оцінити політику, принципи, положення та процедури служби нагляду, а також ефективність її дій щодо конкретних суб'єктів ринку. Особливу увагу слід приділяти якості й інтенсивності нагляду за іноземними філіями банків. Забезпеченню адекватної оцінки роботи служби банківського нагляду сприяють постійні контакти і міжнародний обмін досвідом між службами банківського нагляду.

Оцінка державної підтримки банківського сектору також має значення при визначенні глибини нагляду за системою SOSA. Рівень можливої державної підтримки суттєво відрізняється в різних країнах. Така підтримка може мати як прямий, так і опосередкований характер і надаватися або всім установам на певних умовах, або лише у разі потреби на прохання банку, за умови дотримання ним певних критеріїв. У той час, коли в одній країні центральні банки йдуть на серйозні кроки для підтримки банківських установ, в інших вони спроможні лише на обмежені дії в напрямі підтримки банків через наявні фінансові складнощі в країні або існуючі правові обмеження.

Отже, головним завданням оцінки філій іноземних банків за системою SOSA є:

1. Виявлення філій банківських установ, які своєю діяльністю можуть створити загрозу або посилити ризики для фінансової чи операційної діяльності банків країни розташування цих філій;
2. Рейтингування філій іноземних банків для визначення необхідного рівня нагляду за ними, що забезпечуватиме оптимальне використання ресурсів служби банківського нагляду;
3. Розробка адекватних планів виїзного інспектування філій, визначення обсягу та напрямів таких перевірок;
4. Визначення необхідності застосування заходів впливу до філій іноземних банків.

ВИСНОВКИ

1. Певні компоненти моделі SOSA, які визначають глибину нагляду та впливають на плани проведення перевірок **філій** іноземних банків, можуть бути використані наглядовою службою для визначення необхідного рівня нагляду також і за банками з іноземним капіталом.

2. З метою визначення необхідної глибини нагляду за філіями іноземних банків та банків з іноземним капіта-

Зразок бальної шкали подій у банківській установі, які потребують уваги наглядового органу	
Події	Кількість балів
Злиття або реорганізація банку	5
Зміна голови правління або голови спостережної ради банку	3
Поява нового власника істотної участі	3
Зміна заступника голови правління банку	1
Зміна внутрішнього аудитора	1
Збільшення обсягу активних операцій	1 бал за кожні 10%
Розширення філійної мережі	1 бал за кожні 10%

лом відповідно до системи SOSA необхідно поширювати обмін інформацією та налагоджувати контакти з наглядовими органами країн місцезнаходження материнських банків.

3. Метод маркування зірочкою (астериском) оцінок банківських установ у разі, якщо в банку або навколо нього відбуваються події, які можуть підвищувати наявні ризики, може бути використаний також у процесі визначення складових рейтингових оцінок за системою CAMELS. Так, якщо оцінку за певним компонентом системи CAMELS позначено астериском, це може означати необхідність проведення найближчим часом тематичної перевірки чи може бути враховано при складанні плану інспекційних перевірок банків.

4. Для забезпечення ефективного використання ресурсів служби банківського нагляду Національного банку України доцільно було б запровадити методику щодо врахування подій, які відбуваються в банку, для визначення рівня можливого занепокоєння його станом. Так, події, які викликатимуть занепокоєння, можна було б оцінювати за бальною шкалою, приклад якої наведено у таблиці.

За результатами моніторингу подій у банку з використанням такої шкали можна встановити нормативно-правові вимоги, згідно з якими незалежно від терміну здійснення попереднього

інспектування, у разі набрання банком 10 балів, він підлягатиме позаплановій комплексній перевірці, а в разі набрання, наприклад, 6 балів — тематичній перевірці.

Спектр факторів та подій, охоплених цією методикою, може бути розширений, а кількість балів за певні події відкоригована з урахуванням наявних ресурсів та потреб служби банківського нагляду.

Література

1. Барановський О. Іноземний капітал на ринках банківських послуг України, Росії та Білорусі // Вісник Національного банку України. — № 9. — 2007. — С. 12—20.
2. Міценко В., Набок Р. Роль іноземного капіталу в банківському секторі країни // Вісник Національного банку України. — № 11. — 2005. — С. 38—44.
3. Board of Governors of The Federal Reserve System. Guidelines for Implementing the Interagency Program for Supervising the U.S. Operations of Foreign Banking Organizations (the FBO Supervision Program) <http://www.federalreserve.gov/board-docs/SRLETTERS/2000/sr0014a1.pdf>
4. Board of Governors of The Federal Reserve System. Examination Manual for U.S. Branches and Agencies of Foreign Banking Organizations http://www.federalreserve.gov/board-docs/supmanual/supervision_foreign-bank.htm

Офіційна інформація/

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 30.09.2008 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А + Б)	67.6 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	13.4
у тому числі за кредитами МВФ	0.1
Б. Заборгованість за приватними не гарантованими державою кредитами	54.2

¹ Довгостроковий кредит — кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.

² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

Матеріал підготовлено департаментом валютного регулювання НБУ.

БАНКИ УКРАЇНИ

Ексклюзив/

Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2008 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.01. 2007 р.	01.01. 2008 р.	01.11. 2008 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	189	182	179	181	186	193	198	197
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	12	8	4	1	6	1	7
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	35	24	20	20	20	19	19	13
4	Кількість діючих банків	152	157	158	160	165	170	175	182
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	21	20	19	19	23	35	47	50
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	6	7	7	7	9	13	17	18
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5	27.6	35.0	38.1 ¹
Активи, млн. грн.									
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024	353 086	619 004	822 384
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	599 396	790 493
2	Високоліквідні активи	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482	44 851	63 587	63 646
3	Кредитний портфель	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	269 688	485 507	675 810
3.1	У тому числі: кредити, надані суб'єктам господарювання;	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020	167 661	276 184	395 549
3.2	кредити, надані фізичним особам	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156	77 755	153 633	228 724
4	Довгострокові кредити	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227	157 224	291 963	415 452
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528	90 576	156 355	213 270
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379	4 456	6 357	12 091
6	Вкладення в цінні папери	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338	14 466	28 693	29 971
7	Резерви за активними операціями банків	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370	13 289	20 188	32 866
	Відсоток виконання формування резерву	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05	100.1	100.04	100.05
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328	12 246	18 477	29 986
Пасиви, млн. грн.									
1	Пасиви, всього	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	599 396	790 493
2	Власний капітал	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	42 566	69 578	95 735
2.1	У тому числі: сплачений зареєстрований статутний капітал	4 575	6 003	8 116	11 648	16 144	26 266	42 873	62 970
2.2	частка капіталу в пасивах	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9	12.5	11.6	12.1
3	Зобов'язання банків	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	297 613	529 818	694 759
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214	76 898	111 995	133 567
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807	37 675	54 189	65 410
3.2	Кошти фізичних осіб	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	106 078	163 482	193 607
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257	81 850	125 625	158 662
Довідково									
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	41 148	72 265	100 988
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.19	13.92	13.16
3	Доходи, млн. грн.	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537	41 645	68 185	91 106
4	Витрати, млн. грн.	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367	37 501	61 565	83 610
5	Результат діяльності, млн. грн.	532	685	827	1 263	2 170	4 144	6 620	7 496
6	Рентабельність активів, %	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.61	1.50	1.32
7	Рентабельність капіталу, %	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39	13.52	12.67	10.91
8	Чиста процентна маржа, %	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90	5.30	5.03	5.18
9	Чистий спред, %	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78	5.76	5.31	5.16

¹ Для розрахунку використано суму іноземного капіталу за даними форми звітності № 670 "Звіт про двадцять найбільших учасників банку" за станом на 01.10.2008 р.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

**Руслан
Набок**

Заступник начальника управління –
начальник відділу аналізу та
внутрішніх процедур інспектування
департаменту інспектування банків
Національного банку України.
Кандидат економічних наук

**Оксана
Приходько**

Головний спеціаліст відділу
досліджень фінансово-банківської
системи Центру наукових
досліджень Національного банку
України

Теорія і практика/

Оцінка процентного ризику торгового портфеля банку з урахуванням вимог Базельського комітету з банківського нагляду

У статті розглядається загальна концепція управління ризиками, викладена Базельським комітетом з банківського нагляду у відповідних нормативних документах. Зокрема досліджено підходи та методи оцінювання процентного ризику торгового портфеля банку.

ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЗА БАЗЕЛЬСЬКИМИ ПРИНЦИПАМИ

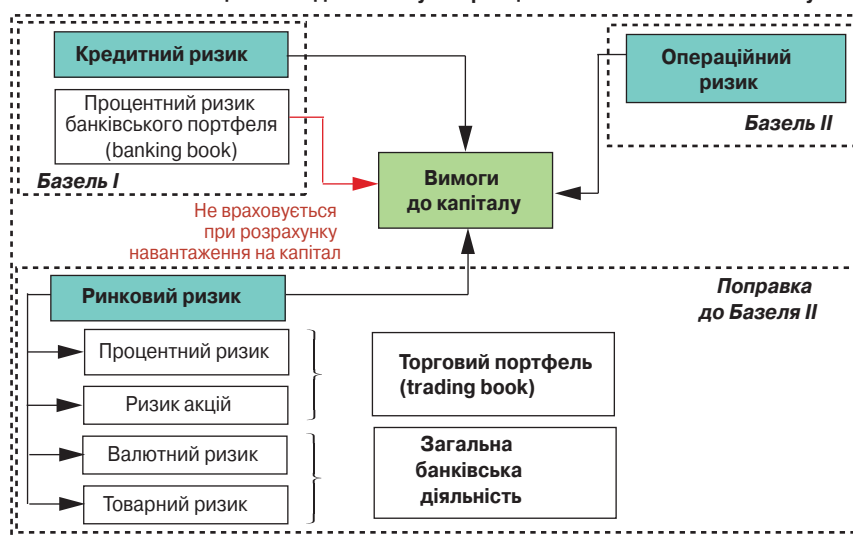
Формування концептуального підходу до управління банківськими ризиками слід розглядати з урахуванням історичного перебігу подій, пов'язаного з прагненням визначити можливі шляхи забезпечення фінансової стабільності на міжнародному рівні (див. схему 1).

Першим кроком у цьому напрямі було створення в 1974 році керівництвом центральних банків країн Групи десяти (G10) Базельського комітету з банківського нагляду (надалі – Базельський комітет). Метою його діяльності є напрацювання узгоджених стандартів у сфері банківського нагляду, визначення уніфікованих функцій і завдань наглядових органів і зближення національних підходів до регулювання банківської діяльності.

Діяльність Базельського комітету охоплює питання організації нагляду; достатності капіталу; роботи з проблемними та слабкими банками; ефективного управління різного роду ризиками; протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму; корпоративного управління; бухгалтерського обліку та аудиту; транспарентності банківської діяльності тощо. Хронологію створення відповідних документів, зокрема спрямованих на вдосконалення підходів до управління капіталом та ризиками, відображено на схемі 2. Нагадаємо про деякі – найважливіші з них.

У 1988 році Базельський комітет опублікував “Міжнародну конвергенцію принципів вимірювання капіталу і стандарти капіталу” (Базель I), якою встановив мінімальні вимоги достатності капіталу для покриття основного на той час ризику, а саме – кредитного. Відповідно до даного доку-

Схема 1. Еволюція вимог до капіталу за принципами Базельського комітету

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

мента відношення капіталу до активів, зважених за кредитним ризиком, має бути не менше 8%.

У 1996 році Базель I доповнено вимогами розраховувати показник достатності капіталу з урахуванням, крім кредитного, і *ринкового ризику* та визначено методи його оцінки. У Поправці до Базеля I, що зазнала змін у 2003 і 2005 роках, ринковий ризик визначається як ризик збитків за балансовими і позабалансовими позиціями, що виникають унаслідок коливань ринкових цін, а саме:

- ризиків, які стосуються інструментів, пов'язаних із процентною ставкою, та акцій, що знаходяться у торговому портфелі банку;

- валютного і товарного ризику банку.

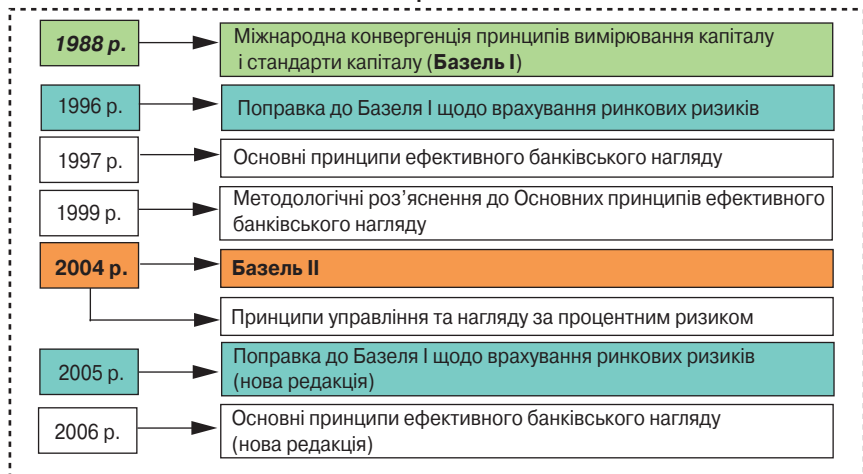
У 2005 році Базельський комітет ввів до формули розрахунку капіталу банку *операційний ризик*.

Серед основних документів Базельського комітету — видані в 1997 році “Основні принципи ефективного банківського нагляду” (надалі — Основні принципи), необхідність розробки яких постала внаслідок нестабільності на фінансових ринках у 80-ті та 90-ті роки минулого сторіччя. Метою цього документа було запровадження глобальних заходів, спрямованих на зміцнення міжнародної фінансової системи. Документ складається з 25 базових положень і коментарів до них. По суті це стислий виклад узагальнених підходів щодо практики здійснення банківського регулювання та нагляду, управління банківськими ризиками.

Основні принципи встановлюють мінімальні вимоги до системи банківського регулювання і нагляду за такими напрямками, як ліцензування, структура власності, достатність банківського капіталу, управління ризиками, консолідований нагляд, розмежування функцій і відповідальності між наглядовими органами країни походження та країни перебування, а також визначають способи вирішення окреслених проблем у банках.

З часу публікації Основних принципів у 1997 році банківська діяльність зазнала відчутних змін, зокрема у сфері використання фінансових інструментів, з якими працюють банки, та у методах і підходах, що застосовуються регуляторами. Крім того, у процесі оцінювання країн виникла необхідність у подальшому роз'ясненні та уточненні Основних принципів. Тому з метою збереження актуальності Основних принципів, їх гнучкості й відповідності сучасному стану розвитку банківської діяльності Базельський комітет у 2004 році прийняв рішення щодо оновлення принципів.

Схема 2. Хронологія створення документів Базельського комітету щодо управління капіталом і ризиками банків

У їх новій редакції (2006 р.) значно більше уваги приділяється ризик-менеджменту й корпоративному управлінню. Наприклад, додано новий принцип, який дає змогу ретельніше визначати критерії оцінки процентного (принцип 13), операційного ризиків, ризику ліквідності.

Відповідно до принципу 13 до обов'язкових елементів системи управління ризиками банку включается програма управління ринковим ризиком, яка повинна передбачати ідентифікацію, вимірювання, моніторинг і контроль, тобто відповідати кільком суттєвим критеріям, сутність яких викладено нижче.

Перший суттєвий критерій вимагає від регулятора перевіряти наявність у банку політики та процедур щодо управління ринковим ризиком. Він вимагає задовільного (з позицій органу нагляду) рівня практичного дотримання прийнятих політик і процедур, а також належної уваги та контролю за політиками і процедурами з боку ради директорів і старшого менеджменту банку.

Другий суттєвий критерій вимагає встановлення лімітів ринкового ризику відповідно до величини і складності діяльності банку, а також відображення всіх значущих ринкових ризиків з попереднім його погодженням із радою директорів або менеджментом банку.

Третій суттєвий критерій містить вельми важливе положення для оцінки ринкової позиції торгового портфеля банку, а саме — встановлює (відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності) метод оцінки тих позицій торгового портфеля банку, щодо яких відсутні ринкові котирування. Згідно з цим критерієм переоцінка таких позицій повинна базуватись на внутрішніх або визначених зовнішніх моделях. Зазначений критерій передбачає також необхідність пред'явлення органом нагляду вимог до

банків у частині розробки політик і процедур, призначених для уточнення (коригування) оцінок або визначення рівня резервів стосовно позицій, щодо яких відсутні інші методи коректної оцінки, включаючи позиції з високим рівнем концентрації та менш ліквідні позиції.

Четвертий суттєвий критерій присвячено проблематиці сценарного аналізу, стрес-тестуванню та плануванню на випадок виникнення непередбачених ситуацій. Він передбачає необхідність включення всіх зазначених процедур до політики та процедури управління ринковим ризиком і реального обліку результатів. Згідно з цим критерієм повинна бути оцінена ефективність системи ризик-менеджменту банку щодо прийняття ринкового ризику.

Додатковий критерій оцінки вказує на доцільність перевірки відокремленим підрозділом відомостей, що використовуються для оцінки торгових позицій. У разі, якщо банк, оцінюючи такі позиції, використовує “немодельний” підхід, передбачається доцільність незалежного тестування моделі.

У червні 2004 року Базельським комітетом було опубліковано Угоду “Базель II: Міжнародні стандарти вимірювання капіталу — доопрацьована угода” (надалі — Угода), що розглядає не тільки проблеми визначення достатності банківського капіталу, а й методи розрахунку необхідної величини капіталу для покриття ризиків: кредитного, ринкових та операційного.

Важливим нововведенням Базеля II є можливість ширшого використання оцінок ризиків, заснованих на внутрішніх (власних) моделях і методиках. Водночас Базельський комітет пропонує набір мінімальних вимог, призначених для підтвердження повноти внутрішніх оцінок ризиків.

Нова редакція Угоди допомагає ви-

значати вимоги до капіталу на покриття кредитного та операційного ризиків, що дає змогу банкам і регуляторам обирати найоптимальніші підходи відповідно до операцій та особливостей національної ринкової інфраструктури фінансового сектору.

Вимоги до капіталу на покриття ринкових ризиків в Угоді не розглядаються, оскільки передбачається збереження підходів Поправки до Базеля I 1996 року зі змінами, внесеними у листопаді 2005 року. Відчутною зміною однак є те, що визначення торгового портфеля, наведене у Базелі II, змінює викладене в Поправці трактування ринкового ризику.

Відповідно до Базеля II (пункт 685) торговий портфель банку складається з позицій у фінансових інструментах і товарах, що утримуються або з метою торгівлі, або для хеджування інших елементів торгового портфеля. Фінансові інструменти можуть бути включені до торгового портфеля, на який поширюються вимоги до капіталу, лише за умови відсутності обмежень на торгівлю ними або на їх повне хеджування. Крім цього, необхідно регулярно переоцінювати позиції та здійснювати активне управління торговим портфелем.

Всі позиції торгового портфеля оцінюються за справедливою вартістю, яка може бути визначена трьома способами:

- за ринковими котируваннями;
- з використанням спеціальних моделей оцінки фінансових інструментів;
- на основі оцінок незалежних агентів (брокерів, оцінювачів тощо).

За наявності додаткових чинників, що впливають на вартість позиції (у тому числі обмеженої ліквідності ризику, можливості додаткових витрат, наявності модельного ризику), застосовуються відповідні поправки у формі переоцінки позиції або формування резерву, що відносяться на рахунок капіталу. У разі потреби додаткової оцінки ризику контрагента (у тому числі за позабіржовими деривативами та операціями РЕПО) його оцінка здійснюється аналогічно з кредитним ризиком (тобто застосовується стандартизований підхід, або IRB).

У вересні 1997 року Базельський комітет опублікував окремий документ, присвячений *Принципам управління ризиком процентної ставки*. В ньому сконцентровано базові принципи, що застосовуються на практиці більшістю міжнародних банків. Ці критерії повинні використовувати як регулятори, так і банки в процесі управління ризиком процентної ставки. Він включає розроблення стратегії діяльності, встановлення припущень щодо активів та зобов'язань при

здійсненні банківської і торговельної діяльності, а також функціонування системи внутрішнього контролю.

Принципи управління ризиком процентної ставки є загальними і застосовуються у процесі управління ризиком процентної ставки незалежно від того, чи позиції є частиною торгового портфеля чи банківського. Щоправда, в 2004 році Базельський комітет вніс зміни до Угоди, додавши нові чотири принципи щодо необхідності застосування відповідних підходів для оцінки ризику процентної ставки залежно від належності окремих позицій до банківського чи торгового портфеля банку.

Вищезазначені документи Базельського комітету створили концептуальну основу здійснення пруденційного нагляду за ризиком процентної ставки для позицій торгового та банківського портфелів банку. В цих документах висвітлено види базової інформації, яку повинні отримувати органи банківського нагляду для кількісної оцінки процентного ризику.

ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕНТНОГО РИЗИКУ ТОРГОВОГО ПОРТФЕЛЯ (ВІДПОВІДНО ДО РЕДАКЦІЇ ПОПРАВКИ ДО БАЗЕЛЯ I ВІД 2005 РОКУ)

Перш ніж перейти до дослідження процентного ризику торгового портфеля, варто розглянути його специфіку з позиції врахування цього ризику при розрахунку капіталу банку.

Базель II розрізняє процентний ризик банківського і торгового портфелів.

Поправка до Базеля I тлумачить процентний ризик як можливість втрат за позиціями боргових цінних паперів та інших чутливих до зміни процентних ставок інструментів, котрі належать до торгового портфеля банку.

Процентний ризик інструментів, включених до банківського портфеля, оцінюється сукупно за всім портфелем, тобто як загальний ринковий ризик. Інструменти банківського портфеля не чинять навантаження на капітал, тому управління ними здійснюється традиційними методами (зокрема шляхом лімітування, резервування тощо).

Інструменти, які вводяться до торгового портфеля, мають бути враховані при розрахунку капіталу. Процентний ризик торгового портфеля розглядається у двох аспектах — як загальний і як специфічний.

Загальний процентний ризик є кількісним виміром навантаження на

капітал усього обсягу інструментів торгового портфеля. Специфічний процентний ризик — це кількісна оцінка процентного ризику конкретного інструменту портфеля. Для оцінки обох ризиків Базельський комітет пропонує метод “сходинок” і дюрації¹.

Комітет постійно наголошує на необхідності наявності в рамках процесу управління ризиком процентної ставки служб ефективної оцінки, моніторингу та контролю за ризиком відсоткової ставки. Надійне управління її ризиком є невід'ємною умовою пруденційного нагляду за функціонуванням банків та забезпеченням стабільності фінансової системи в цілому.

Нормативи банківського нагляду щодо капіталу, встановлені Базелем I та Поправкою до нього, забезпечують покриття ризику процентної ставки за операціями з фінансовими інструментами, що перебувають у торговому портфелі банку.

Головна форма прийнятного капіталу для покриття ринкових ризиків складається з акціонерного капіталу і нерозподіленого прибутку (капітал класу 1) та додаткового капіталу (капітал класу 2), як це визначено в Базелі I. Однак банки, на розсуд своїх національних регуляторів, можуть використовувати третій клас капіталу², який складається з короткострокового субординованого боргу, що застосовується *виключно* з метою покриття ринкових ризиків за умови виконання таких умов:

- будь-яка вимога до капіталу, що виникає відносно кредитного ризику і ризику контрагента (у тому числі кредитний ризик контрагента стосовно деривативів у торговому і банківському портфелях) має задовольнятися існуючим визначенням капіталу відповідно до Базеля I (тобто за рахунок капіталу першого та другого класів);

- капітал третього класу не може перевищувати 250% капіталу першого класу, потрібного для підтримки ринкових ризиків. Це означає, що мінімум близько 28.5% ринкових ризиків повинні підтримуватися капіталом першого класу, який не вимагається з метою підтримки ризиків решти портфеля;

- елементи капіталу класу 2 можна замінювати (за умови виконання інших

¹ Дюрація (середньозважений строк погашення) — міра приведеної вартості фінансового інструменту, що показує середню тривалість періоду, протягом якого всі потоки доходів за цим інструментом надходять до інвестора [8, с. 240].

² Капітал третього рівня виділено як окрему складову Поправкою до Базеля I у редакції від 1996 року, до якого віднесено короткостроковий субординований борг. Довгостроковий субординований борг є складовою частиною додаткового капіталу [5, с. 16].

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

обмежень Базеля I) на елементи капіталу класу 3, але вони, як уже зазначалося, не повинні перевищувати 250% капіталу першого класу. Тобто прийнятний капітал класу 2 не може перевищувати загальний капітал класу 1, а довгостроковий субординований борг не може перевищувати 50% капіталу класу 1;

■ відповідно до документів Базельського комітету капітал третього класу прийнятний лише для покриття ринкового ризику. Більшість країн — членів Базельського комітету підтримує посилення ролі капіталу першого класу, який має становити щонайменше 50% від усього наявного капіталу банку. Тобто загальна сума капіталу класу 2 та класу 3 не повинна перевищувати загальний обсяг капіталу класу 1. Однак ця теза є рекомендацією, а можливість застосування такого правила є компетенцією національних регуляторів. Крім того, національні регулятори можуть відмовити банкам у використанні короткострокового субординованого боргу з метою його включення до капіталу [4].

Короткостроковий субординований борг може бути віднесений до капіталу класу 3 за умови відповідності таким критеріям:

- незабезпечений, субординований і повністю сплачений;
- первинний строк погашення принаймні два роки;
- не передбачає можливості дострокового погашення, крім випадку, коли на це є згода регулятора;
- проценти й основна сума не можуть сплачуватися (навіть за настання строку сплати), якщо така сплата викличе зменшення капіталу банку, що не дасть змоги йому виконати норматив адекватності капіталу.

Для забезпечення послідовності при обчисленні вимоги на капітал за кредитним і ринковим ризиками створюється чіткий числовий зв'язок шляхом перемножування оцінки ринкового ризику на 12.5 (тобто на обернену величину мінімального капітального показника — 8%) і додавання отриманого числа до суми зважених за ризиками активів, вибраних з метою запобігання кредитного ризику.

При обчисленні прийнятного капіталу необхідно спочатку підрахувати мінімальну капітальну вимогу банку за кредитним ризиком і лише після цього його вимогу за ринковим ризиком. Це потрібно для того, щоб виявити, який обсяг капіталу класу 1 і класу 2 є в розпорядженні банку для підтримки ринкового ризику. Прийнятний капітал буде сумою всього капіталу банку класу 1 та капіталу класу 2 (з урахуванням меж,

встановлених Базелем I). Капітал класу 3 вважатиметься прийнятним лише в тому разі, якщо його можна буде використати для підтримки ринкових ризиків. Таким чином, показник капіталу відображатиметься капіталом, який є в розпорядженні банку для покриття і кредитного, і ринкового ризиків.

Якщо банк не використовує певну частину капіталу класу 3 для покриття ринкових ризиків, то він може звітувати про такий надлишок капіталу як про невикористаний, але прийнятний до використання. Приклад відповідного розрахунку наведено в частині С.1 Поправки [4].

Отже, для визначення рівня достатності капіталу банку необхідно виконати такі дії:

1. Помножити сумарну величину навантаження на капітал за ринковим ризиком на 12.5 (або розділити на 0.08) — з метою отримання “номінального” еквівалента активів, зважених на ризик, який порівнянний із відповідною величиною, що використовується для розрахунку капіталу на покриття кредитного ризику;

2. Додати отриману величину активів, зважених на ризик, — з метою отримання сукупного ризику банку;

3. Визначити величину “прийнятного” капіталу (eligible capital) з урахуванням відповідних структурних обмежень спочатку для кредитного, а потім для ринкового ризику;

4. Розділити величину “прийнятного” капіталу на величину “сукупного ризику” — з метою отримання коефіцієнта достатності капіталу (capital ratio);

5. Розділити величину невикористаного “прийнятного” капіталу (якщо такий є) на величину “сукупного ризику” — з метою отримання коефіцієнта невикористаного капіталу (unused capital ratio).

Наведемо приклад розрахунку кое-

фіцієнта достатності капіталу на покриття ризиків банку (див. таблицю 1). Припустимо, що банк має таку структуру капіталу: капітал першого рівня становить 700 умовних одиниць, другого рівня — 100 і третього — 600. Обсяг активів, зважених за кредитним ризиком, дорівнює 7 500 у. о., амортизаційних відрахувань на ринковий ризик (тобто навантаження на капітал за ринковим ризиком) — 350 у. о. Для визначення обсягу умовних активів, зважених за ринковим ризиком, слід знайти добуток навантаження на капітал (350) і відповідного коефіцієнта (12.5). Тобто банку слід побудувати числовий ланцюжок між розрахунком капітальної вимоги за кредитним ризиком у випадку, коли амортизаційні відрахування базуються на зважених за ризиком активах, і капітальної вимоги за ринковим ризиком, коли амортизаційні відрахування розраховуються безпосередньо на основі систем оцінки, передбачених частинами А і В Поправки. Після розрахунку мінімальних амортизаційних відрахувань сума капіталу, прийнятного для задоволення таких вимог, повинна обчислюватися, починаючи з кредитного ризику, що погашається в даному прикладі сумою 500 умовних одиниць капіталу першого рівня і коштами в сумі 100 у. о. капіталу другого рівня. При цьому залишається в наявності сума 200 у. о. капіталу першого класу для підтримання вимог за ринковим ризиком банку, що (на підставі правила щодо 250%) означає — прийнятною є лише сума в 500 у. о. капіталу третього рівня. Оскільки банк, про який йдеться, для задоволення його капітальної вимоги за ринковим ризиком може використовувати кошти в сумі 100 у. о. капіталу першого рівня і 250 у. о. капіталу третього рівня, то він має у своєму розпорядженні 100 у. о. капіталу першого рівня і 250 у. о. капіталу третього рівня, які не використані, але прийнятні для задоволення май-

Таблиця 1. Приклад розрахунку коефіцієнта достатності капіталу

						Умовні одиниці
Активи під ризиком	Капітал на покриття ризиків (мінімум)	Наявний капітал	Мінімальний капітал для задоволення вимог	Прийнятний капітал (без невикористаного капіталу третього рівня)	Невикористаний, але прийнятний капітал третього рівня	Невикористаний, але неприйнятний капітал третього рівня
Кредитний ризик: 7 500	600	Рівень 1: 700	Клас 1: 500	Рівень 1: 700	Рівень 3: 250	Рівень 3: 100
			Клас 2: 100			
Ринковий ризик: 4 375 (350 x 12.5)	350	Рівень 2: 100	Клас 1: 100	Рівень 2: 100		
		Рівень 3: 600	Клас 3: 250	Рівень 3: 250		
				Коефіцієнт достатності капіталу: 1050/11875 = 8.8%	Коефіцієнт невикористаного капіталу третього рівня: 250/11875 = 2.1%	

Таблиця 2. Коефіцієнти зважування та часові діапазони для методу на основі строку погашення

Купон 3% або більше	Купон менше 3%	Зважування за ризиком	Очікувані зміни доходу
1 місяць або менше	1 місяць або менше	0.00%	1.00
Від 1 до 3 місяців	Від 1 до 3 місяців	0.20%	1.00
Від 3 до 6 місяців	Від 3 до 6 місяців	0.40%	1.00
Від 6 до 12 місяців	Від 6 до 12 місяців	0.70%	1.00
Від 1 до 2 років	Від 1.0 до 1.9 року	1.25%	0.90
Від 2 до 3 років	Від 1.9 до 2.8 року	1.75%	0.80
Від 3 до 4 років	Від 2.8 до 3.6 року	2.25%	0.75
Від 4 до 5 років	Від 3.6 до 4.3 року	2.75%	0.75
Від 5 до 7 років	Від 4.3 до 5.7 року	3.25%	0.70
Від 7 до 10 років	Від 5.7 до 7.3 року	3.75%	0.65
Від 10 до 15 років	Від 7.3 до 9.3 року	4.50%	0.60
Від 15 до 20 років	Від 9.3 до 10.6 року	5.25%	0.60
Понад 20 років	Від 10.6 до 12 років	6.00%	0.60
	Від 12 до 20 років	8.00%	0.60
	Понад 20 років	12.50%	0.60

бутніх вимог за ринковим ризиком.

При розрахунку показників капіталу необхідно брати до уваги надлишок капіталу першого рівня, оскільки він може використовуватися для задоволення вимог за кредитним і/або ринковим ризиком. Таким чином, показник капіталу обчислюється шляхом поділу прийнятного капіталу (не враховуючи невикористаний капітал третього рівня) на загальний (умовний) обсяг активів, що перебувають під ризиком ($1050/11875 = 8.8\%$). Надлишок капіталу третього рівня, який є не використаним, але прийнятним, також можна розрахувати як надлишок показника капіталу третього рівня ($250/11875 = 2.1\%$).

У разі визнання торгової діяльності банку суттєвою ризик процентної ставки слід оцінювати відповідно до підходів, визначених Поправкою.

Ризик процентної ставки торгового портфеля впливає на оцінку ризику зберігання боргових цінних паперів та інших інструментів, які зберігаються з метою торгівлі. До таких інструментів належать усі боргові цінні папери із фіксованою і плаваючою ставкою та інструменти, подібні до них, у тому числі неконвертовані привілейовані акції. Під конвертованими облігаціями, тобто борговими зобов'язаннями або привілейованими акціями, що конвертуються за заявленою ціною у звичайні акції емітента, розуміють боргові цінні папери, якщо вони продаються як цінні папери і за своєю економічною сутністю є звичайними акціями.

Поправка розрізняє “загальний” та “особливий” ринковий ризики, а їх сума формує навантаження на капітал за ринковим ризиком. Оскільки ризик процентної ставки є частиною ринкового ризику, то навантаження на капітал за ризиком процентної ставки є сумою

загального та особливого процентного ризику.

**РИНКОВИЙ РИЗИК:
ЗАГАЛЬНИЙ І СПЕЦИФІЧНИЙ**

Капітальні вимоги за загальним ринковим ризиком призначені для покриття ризику втрат, що виникають унаслідок змін у ринкових процентних ставках. Положення Поправки дають змогу використовувати один із двох методів оцінки ризику: (1) за “строком погашення” і (2) “дюрації”.

За кожним із методів здійснюються амортизаційні відрахування, які є сумою таких чотирьох складових:

- чистої короткої або довгої позиції всього торгового портфеля;
- узгоджених (збалансованих) позицій у кожному часовому діапазоні (“вертикальне відхилення”);
- узгоджених позицій за різними часовими періодами (“горизонтальне відхилення”);
- чисті відрахування для позицій в опціонах (у разі необхідності).

Окремі “сходінки” за строками оплати слід використовувати в розрізі валют, тому й амортизаційні відрахування слід обчислювати за кожною валютою окремо. Таким чином слід розраховувати позицію за кожною валютою в межах кожного часового інтервалу.

При застосуванні методу на основі строку погашення довгі або короткі позиції в боргових цінних паперах або інших джерелах процентних ризиків, включаючи деривативи, формують строки погашення, які розподіляються на тринадцять часових діапазонів (або п'ятнадцять, якщо це інструменти з невисоким купоном — менше 3%). Інструменти з фіксованою ставкою мають розміщуватися відповідно до залишку терміну по-

гашення, а інструменти з плаваючою ставкою — відповідно до терміну, що залишається до наступної дати переоцінки. Протилежні позиції однієї й тієї ж суми одного й того ж випуску (але не різних випусків одного емітента), фактичні чи умовні не включаються в процентну систему за строками погашення, так само, як і свопи, ф'ючерси та форвардні угоди, що відповідають умовам, установленим пунктами 20 і 21 Поправки.

На першому етапі розрахунку позиції за кожним часовим діапазоном зважують на коефіцієнт, який відображає їх ціннову чутливість до очікуваних змін процентних ставок. Зауважимо, що Поправкою встановлено коефіцієнти зважування за кожним часовим діапазоном (див. таблицю 2).

Наступний етап полягає в компенсуванні зважених довгих і коротких позицій кожного часового діапазону, що дає змогу отримати в результаті єдину коротку чи довгу позицію за кожним діапазоном. Слід зауважити, що до одного діапазону можуть входити різні інструменти за строками погашення. З огляду на це документами Базельського комітету визначено, що вони чинять 10-відсоткове навантаження на капітал. Тому слід передбачати капітал на покриття ризику для відображення основного виду ризику та ризику розрахунків на меншу з позицій компенсування незалежно від того, довга вона чи коротка. Наприклад, якщо сума зважених довгих позицій у часовому діапазоні становить 100 млн. грошових одиниць, а сума зважених коротких позицій 90 млн., то так зване “вертикальне відхилення” для даного часового періоду дорівнюватиме 10% від 90 млн. одиниць (тобто 9 млн. грошових одиниць).

Результат наведеного вище обчислення полягає в тому, щоб отримати два набори зважених позицій: чисту довгу (або коротку) позиції за кожним часовим діапазоном (у нашому прикладі — довгу, яка становить 10 млн. одиниць) і вертикальні відхилення, які не мають конкретного знака. Крім того, банки мають можливість провести два раунди “горизонтального компенсування”: перший — між нетто-позиціями в кожній із трьох зон, а потім між нетто-позиціями між ними. Компенсування підпадає під масштабування відхилень, представлених як частка узгоджених позицій (див. таблицю 3).

Нетто-позиція, що залишається в кожній зоні, може переноситися і компенсуватися протилежною позицією в інших зонах відповідно до другого набору коефіцієнтів відхилення.

Розмір капіталу, що формується для

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

покриття загального процентного ризику, розраховується шляхом підсумовування:

1) “вертикальних відхилень”, що становлять **10%** від суми закритої зваженої позиції за всіма часовими інтервалами;

2) “горизонтальних відхилень” у середині зон — **40%** від обсягу закритої зваженої позиції зони 1 та по 30% обсягу закритої зваженої позиції зон 2 і 3;

3) “горизонтальних відхилень” між зонами — по **40%** обсягу закритої зваженої позиції між зонами 1 і 2, 2 і 3 відповідно та **100%** обсягу закритої зваженої позиції між зонами 1 і 3;

4) **100%** відкритої зваженої позиції, що залишилась.

Для ілюстрації розрахунку вимог до капіталу на покриття загального процентного ризику на основі методу строків до погашення скористаємося прикладом, наведеним у частині С. 2 Поправки. Припустимо, банк має такі поточні позиції, що обліковуються за ринковою вартістю:

1. Облігації (з відповідними характеристиками) — поточна вартість 13.33 млн. доларів США, строк до погашення 8 років, ставка купона 8%;

2. Державні облігації — поточна вартість 75 млн. доларів США, строк до погашення 2 місяці, ставка купона 7%;

3. Процентний своп — поточна вартість 150 млн. доларів США. Банк отримує платежі за плаваючою процентною ставкою та сплачує фіксовану ставку. Строк до отримання наступного платежу 9 місяців. Строк до погашення свопу 8 років;

4. Довга позиція за ф'ючерсами на процентну ставку — поточна вартість 50 млн. доларів США, поставка через 6 місяців, строк до погашення базових державних облігацій 3.5 року.

Приклад розрахунку вимог до капіталу на покриття загального процентного ризику наведено у таблиці 4.

Обчислення слід починати зі зважування відповідних позицій на вагові коефіцієнти. Після цього необхідно здійснити такі кроки:

1. Розрахувати *вертикальне відхилення* в часовому діапазоні 7–10 років: збалансована позиція в ньому становитиме 0.5 млн. доларів (менша величина абсолютних значень зважених довгих і коротких позицій у тому самому часовому діапазоні спричиняє виникнення вимог щодо капіталу в розмірі 10% від 0.5 млн. доларів, тобто в сумі 50 000 доларів. Залишок нетто-позиції (короткої) дорівнює 5.125 млн. доларів);

2. Обчислити *горизонтальне відхилення в межах зон*: оскільки більше однієї позиції є лише у зоні 1, то горизонтальне відхилення розраховується лише щодо

неї. За такої умови збалансована позиція дорівнюватиме 0.2 млн. доларів (менше значення абсолютних величин зважених довгої та короткої позицій зони 1). Відрахування капіталу на горизонтальне відхилення зони 1 становитиме 40% від зазначеної суми, тобто 80 000 доларів. Залишок нетто-позиції (довгої) в зоні 1 буде — плюс 1.00 млн. доларів;

3. Розрахувати *горизонтальне відхилення між суміжними зонами*: після розрахунку нетто-позиції в зоні 1 залишаються такі позиції: зона 1 — плюс 1.00 млн. доларів, зона 2 — плюс 1.125 млн. доларів, зона 3 — мінус 5.125 млн. доларів. Збалансована позиція між зонами 2 і 3 становить 1.125 млн. доларів (менша величина абсолютних значень довгої і короткої позицій між суміжними зонами). Відрахування капіталу в цьому випадку дорівнюватиме 40% від 1.125 млн. доларів, або 450 000 доларів;

4. Обчислити *горизонтальне відхилення між зонами 1 і 3*: залишок нетто-позиції (довгої) в зоні 1 буде плюс 1.00 млн. доларів, а в зоні 3 нетто-позиція (коротка) становитиме мінус 4.00 млн. доларів. Якщо між зонами 1 і 3 не було взаємозаліку, дозволений відрахунок капіталу дорівнюватиме 5 000 000 доларів. Однак горизонтальні відхилення між віддаленими зонами становитимуть 100% збалансованої позиції, що приводить до виникнення вимог щодо капіталу розміром 100% від 1 000 000 доларів;

5. Визначити загальну нетто-позицію, яка у даному прикладі дорівнює 3.00 млн. доларів, що приводить до виникнення вимог щодо капіталу в розмірі 100% від 3 000 000 доларів.

Таким чином, мінімальний розмір капіталу на покриття загального процентного ризику становитиме 4 580 000 доларів США і складатиметься з таких компонентів:

- вертикальне відхилення — 50 000 доларів;
- горизонтальне відхилення в зоні 1 — 80 000 доларів;
- горизонтальне відхилення між сусідніми зонами — 450 000 доларів;
- горизонтальне відхилення між зонами 1 і 3 — 1 000 000 доларів;
- загальна відкрита нетто-позиція — 3 000 000 доларів.

Метод дюрації дає змогу використовувати точніший спосіб оцінки загального ринкового ризику шляхом обчислення цінової чутливості кожної позиції окремо. Банки повинні обрати та використовувати такий метод оцінки на постійній основі доти, доки зміна способу не буде затверджена національним регулятором.

Алгоритм розрахунку загального процентного ризику методом дюрації в основному аналогічний методу на основі строків платежу, який розглянуто вище:

1. Обчислюється цінова чутливість кожного інструменту до зміни процентної ставки шляхом добутку позиції на попередньо розраховану модифіковану дюрацію та на очікувану зміну дохідності (від 0.6–1.0 в. п.) залежно від строку погашення інструменту (див. таблицю 5);

2. Отримані оцінки чутливості вводяться до окремої таблиці (аналогічної таблиці 4) на основі дюрації з 15 часовими діапазонами;

3. Довгі та короткі позиції за кожним часовим діапазоном підпадають під 5-відсоткове вертикальне відхилення, призначене для покриття загального ринкового ризику;

4. Розраховуються горизонтальні відхилення нетто-позицій за кожним часовим діапазоном відповідно до очікуваної зміни дохідності.

Специфічний ризик. Капітал на покриття специфічного ризику утворюється

Таблиця 3. Горизонтальні відхилення

Зона *	Часовий діапазон	У межах зони	Між суміжними зонами	Між зонами 1 і 3
Зона 1	0–1 місяць	40%	40%	100%
	1–3 місяці			
	3–6 місяців			
	6–12 місяців			
Зона 2	1–2 роки	30%	40%	100%
	2–3 роки			
	3–4 роки			
Зона 3	4–5 років	30%	40%	100%
	5–7 років			
	7–10 років			
	10–15 років			
	15–20 років			
	Понад 20 років			

* Зони для облігацій із купоном менше 3%: зона 1 — від нуля до 1 року, зона 2 — від 1 до 3.6 року, зона 3 — від 3.6 року та більше.

Джерело: [7, с. 696].

Таблиця 4. Приклад розрахунку вимог до капіталу на покриття загального процентного ризику

Млн. доларів США													
Показники	Зона 1				Зона 2			Зона 3					
Часовий діапазон	0–1	1–3	3–6	6–12	1–2	2–3	3–4	4–5	5–7	7–10	10–15	15–20	> 20
Місяців до погашення					Років до погашення								
Позиція		+75 (держав- ні об- ліга- ції)	–50 (ф'ю- черс)	+150 (своп)			+50 (ф'ю- черс)			–150 (своп) +13.33			
Вага (%)	0.00	0.20	0.40	0.70	1.25	1.75	2.25	2.75	3.25	3.75	4.50	5.25	6.00
Позиція*. Вага		+0.15	–0.20	+1.05			+1.125			–5.625 +0.5			
Вертикальне відхилення										0.5 × × 10% = = 0.05			
Горизонтальне відхилення 1	0.20 × 40% = 0.08												
Відкрита позиція, млн. доларів	+1.00				+1.125			–5.125					
Горизонтальне відхилення 2					1.125 × 40% = 0.45								
Відкрита позиція, млн. доларів	+1.00				–4.00								
Горизонтальне відхилення 3	1.0 × 100% = 1.0												
Відкрита позиція, млн. доларів	3.00												

ся з метою захисту від несприятливого коливання ціни на конкретний цінний папір унаслідок факторів, пов'язаних із окремим емітентом (див. таблицю 6). При оцінюванні ризику взаємозалік обмежується узгодженими (збалансованими) позиціями випуску (включаючи позиції в деривативах). Ніякий взаємо-

залік цінних паперів різних випусків не дозволяється (навіть якщо емітент один і той же), оскільки ціни в короткостроковій перспективі можуть відрізнятися.

Категорія "урядові" передбачає всі форми урядових паперів, у тому числі бонди, ОВДП та інші короткострокові інструменти, однак національні регулятори мають право застосовувати зва-

жування окремого ризику стосовно цінних паперів, випущених зарубіжними урядами, передусім стосовно цінних паперів у валюті, яка не є валютою уряду-емітента. Якщо урядові цінні папери випущені та фінансуються у вітчизняній валюті, то на розсуд регуляторів можна застосовувати менші відрхування на специфічний ризик.

Категорія "кваліфікаційні" передбачає цінні папери, випущені підприємствами державного сектору і банками, а також інші цінні папери, що мають:

- інвестиційний рейтинг принаймні двох кредитних рейтингових агентств, визначених регулятором; або

- інвестиційний рейтинг одного рейтингового агентства і не нижче інвестиційного будь-якого іншого рейтингового агентства, визначеного регулятором (підпадають під наглядовий контроль); або

- дозвіл (згоду) регулятора. При цьому цінні папери не мають рейтингу. Однак вважаються такими, що мають прирівняну до інвестиційної якість, а цінні папери емітента перебувають у лістингу на фондовій біржі.

Кожен регулятор відповідає за моніторинг відповідності вказаним кваліфікаційним критеріям, особливо щодо останнього, коли первинна класифікація залежить в основному від звітуючого банку.

Національні регулятори можуть включати в кваліфікаційну категорію боргові цінні папери, випущені банками у країнах, які впровадили принципи Базельської угоди про капітал, за умови чіткого розуміння того, що регулятори таких країн вживатимуть своєчасних заходів у

Таблиця 5. Часові діапазони й очікувані зміни дохідності для методу дюрації

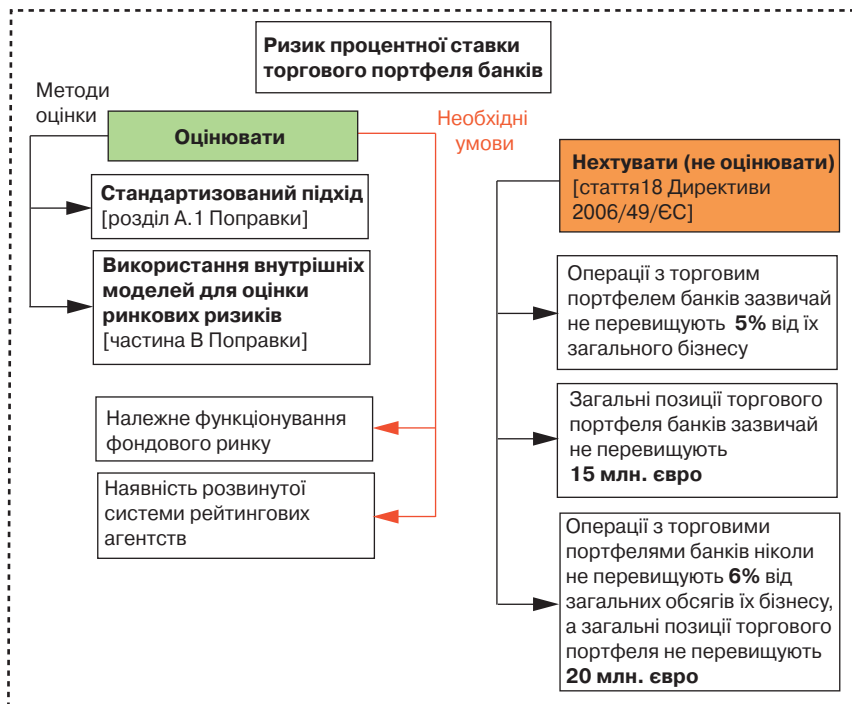
Часовий діапазон	Очікувані зміни дохідності
Зона 1	
1 місяць і менше	1.00
Від 1 до 3 місяців	1.00
Від 3 до 6 місяців	1.00
Від 6 до 12 місяців	1.00
Зона 2	
Від 1.0 до 1.9 року	0.90
Від 1.9 до 2.8 року	0.80
Від 2.8 до 3.6 року	0.75
Зона 3	
Від 3.6 до 4.3 року	Від 3.6 до 4.3 року
Від 4.3 до 5.7 року	Від 4.3 до 5.7 року
Від 5.7 до 7.3 року	Від 5.7 до 7.3 року
Від 7.3 до 9.3 року	Від 7.3 до 9.3 року
Від 9.3 до 10.6 року	Від 9.3 до 10.6 року
Від 10.6 до 12 років	Від 10.6 до 12 років
Від 12 до 20 років	Від 12 до 20 років
Понад 20 років	Понад 20 років

Таблиця 6. Капітал на покриття специфічного ризику для "урядових" та "інших" категорій

Категорії цінних паперів	Зовнішня оцінка кредитоспроможності (кредитний рейтинг)	Капітал на покриття специфічного ризику
Урядові	Від AAA до AA – Від A+ до BBB–	0% 0.25% (залишок часу до кінцевого строку сплати 6 місяців або менше) 1.00% (залишок часу до остаточного строку сплати більше 6 місяців і до 24 місяців включно) 1.60% (залишок часу до кінцевого строку більше 24 місяців)
	Від BB+ до B– Нижче B– ЦП не має рейтинг	8.00% 12.00% 8.00%
Кваліфікаційні		0.25% (залишок часу до кінцевого строку сплати 6 місяців або менше) 1.00% (залишок часу до остаточного строку сплати більше 6 місяців і до 24 місяців включно) 1.60% (залишок часу до кінцевого строку більше 24 місяців)
Інші	Подібно до відрхувань на кредитний ризик згідно зі стандартизованим підходом Базеля II	
	Від BB+ до BB– Нижче BB– ЦП не має рейтинг	8.00% 12.00% 8.00%

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

Схема 3. Концепція оцінки процентного ризику торгового портфеля

випадку, коли банк не зможе дотримуватися встановлених вимог стандартів капіталу. Регулятори також можуть включати до категорії “кваліфікаційні” боргові цінні папери, випущені компаніями, що працюють із цінними паперами, які підпадають під еквівалентні критерії.

Некласифіковані цінні папери (без рейтингу) можуть бути включені до “кваліфікаційної” категорії, якщо вони підпадають під відповідні вимоги, затверджені регулятором, і вважаються такими, що мають прирівняну до інвестиційного рейтингу якість з точки зору звітуючого банку, а емітент має цінні папери, які перебувають у лістингу на фондовій біржі. Це положення залишається в силі для банків, котрі використовують стандартизований підхід. Банкам, які щодо портфеля цінних паперів використовують підхід на основі оцінки внутрішніх рейтингів (IRB-підхід), дозволяється включати цінні папери без рейтингу до категорії “кваліфікаційні”, якщо дотримано таких умов:

- цінні папери класифіковані як інвестиційні відповідно до внутрішньої рейтингової системи звітуючого банку, що дозволено регулятором і відповідає вимогам IRB-підходу;

- цінні папери емітента включено в лістинг на фондовій біржі.

Інструменти, випущені некваліфікаційним емітентом, отримують такі ж відрахування за особливим ризиком, як і корпоративний позичальник неінвестиційної категорії згідно зі стандартизованим підходом за кредитним ризиком

відповідно до Базеля II.

Іноді суттєво недооцінюються специфічний ризик боргових інструментів, які мають високу дохідність порівняно з урядовими цінними паперами. У такому випадку національний регулятор на власний розсуд може:

- вдатися до більших відрахувань за особливим ризиком таких інструментів; і/або
- заборонити компенсацію за такими інструментами з метою визначення рівня загального ринкового ризику.

Поправка передбачає можливість застосування внутрішньої моделі оцінки ринкових ризиків за умови наявності дозволу регулятора (частина В Поправки). З метою забезпечення ефективного нагляду за ринковими ризиками торгового портфеля має бути налагоджене співробітництво між регуляторами приймачою країни та країни походження капіталу.

Розглянуті вище документи і директиви ЄС 2006/48 і 2006/49 дають змогу сформувати концептуальну схему оцінки ризику процентної ставки торгового портфеля (див. схему 3), до впровадження якої має прагнути національний банківський сектор.

З огляду на викладене вище, підкреслимо, що відповідно до статті 75 Директиви 2006/48/ЄС регулятори країн Євросоюзу повинні вимагати від кредитних установ наявності власних ресурсів, які у будь-який момент мають дорівнювати сумі таких вимог до капіталу (або перевищувати її):

- 8% від загальної величини зважених за ризиком сум вимог (розділ 3 Директиви 2006/48/ЄС) стосовно всіх напрямів діяльності цих установ, за винятком операцій з торговим портфелем та неліквідними активами, якщо вони вилучені з власних ресурсів згідно зі статтею 13.2.d Директиви 2006/49/ЄС;
- сума вимог щодо достатності капіталу, яка визначена згідно зі статтею 8 та главою V, розділом 4 Директиви 2006/49/ЄС стосовно операцій цих кредитних установ із їхніми торговими портфелями для позиційного ризику, ризику взаєморозрахунків та ризику контрагента, а також (у тому обсязі, в якому дозволено перевищувати граничні значення, визначені статтями 111-117 Директиви 2006/48/ЄС) для великих вимог (позицій під ризиком), які перевищують встановлені граничні значення;
- сума вимог щодо достатності капіталу, визначена статтею 18 Директиви 2006/49/ЄС стосовно всіх напрямів діяльності для валютного і товарного ризиків;
- сума вимог щодо достатності капіталу, визначена розділом 4 Директиви 2006/48/ЄС стосовно всіх напрямів діяльності для операційного ризику.

Література

1. Директива 2006/48/ЄС стосовно заснування та подальшої діяльності кредитних установ (нова редакція);
2. Директива 2006/49/ЄС стосовно достатності капіталу інвестиційних компаній та кредитних установ (нова редакція);
3. *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards. A Revised Framework / Basel Committee on Banking Supervision.* — Basel. — 2005. — November (www.bis.org);
4. *Amendment to the Capital Accord to incorporate market risks / Basel Committee on Banking Supervision.* — Basel. — 2005. — November (www.bis.org);
5. Кротюк В., Куценко О. Базель II: розрахунок мінімально необхідної величини капіталу згідно з Першою компонентою // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 5. — С. 16–22;
6. Кротюк В., Куценко О. Базель II: розрахунок мінімально необхідної величини капіталу згідно з Першою компонентою // Вісник Національного банку України. — 2006. — № 7. — С. 2–7;
7. Лобанов А.А., Чугунов А.В. *Энциклопедия финансового риск-менеджмента.* — 2-е изд. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. — С. 696;
8. Примостка Л.О. *Фінансовий менеджмент у банку: Підручник.* — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — С. 240.

Теорія і практика/

Податкові аспекти операцій з емісії та погашення простих векселів

Станіслав Ігнатенко

Начальник відділу внутрішнього контролю та аудиту АБ "Банк регіонального розвитку"

Роман Боднарчук

Спеціаліст відділу внутрішнього контролю та аудиту АБ "Банк регіонального розвитку"

Методологічні засади формування в бухгалтерському та податковому обліку інформації про фінансові інструменти, що розглядають у своєму дослідженні автори – практики банківської справи, безпосередньо залежать від правових норм, які регламентують відносини сторін за певними видами фінансових інструментів.

Для прийняття рішень, які б відповідали законодавчим вимогам та господарським потребам суб'єктів підприємницької діяльності, необхідно передумовою є правильна класифікація фінансових інструментів. Адже однозначно трактувати зміст інформації про фінансові інструменти, яка знаходить своє відображення в даних бухгалтерського обліку, можна лише володіючи поглибленими знаннями стандартів бухгалтерського обліку.

Для підприємств усіх галузей народного господарства, в тому числі банків, організацій та інших юридичних осіб незалежно від форм власності (крім бюджетних установ) **методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти** та її розкриття у фінансовій звітності визначено у положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти", затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. за № 559 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 19.12.2001 р. за № 1050/6241.

Згідно з нормами розділу "Класифікація фінансових інструментів" П(с)БО 13 "Фінансові інструменти" у бухгалтерському обліку розмежовується інформація щодо таких видів активів, як грошові кошти, не обмежені для використання, та їх еквіваленти; **дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу**; фінансові інвестиції, що утримуються до погашення; **фінансові активи, призначені для перепродажу** тощо. Розмежування та систематизація інформації за різними видами фінансових активів необхідні тому, що ці види фінансових активів **створюються або придбаваються** під час проведення або з метою проведення у наступних періодах різних за економічним і правовим змістом господарських операцій.

Чітке застосування методологічних засад формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти є запорукою правильного складання не тільки фінансової, а й податкової звітності. Адже нормами пункту 2 статті 3 Закону "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" обумовлено, що **податкова фінансова** та інші види звітності, які використовують грошовий вимірник, **грунтуються** на даних бухгалтерського обліку.

ПРИВІД ДЛЯ РОЗМОВИ

Перейдемо до конкретики нашого дослідження. Економічну та правову сутність операцій з емісії простих векселів як боргових фінансових інструментів належно не висвітлено у спеціалізованих періодичних виданнях. Окремі спроби розглянути це питання, опубліковані в періодичних виданнях, мети не досягають, оскільки висновки дослідників, як правило, не ґрунтуються на діючих законодавчих нормах.

У преамбулі однієї зі статей – "Особливості оподаткування операцій з векселями", надрукованої у щотижневому "Податки та бухгалтерський облік" від 7 липня 2005 р. (№ 54 (821), автор стверджує: "Напевно, ні для кого не таємниця, що вексельним операціям властиві певні особливості оподаткування. Разом із тим порядок податкового обліку операцій із векселями сьогодні до кінця не врегульовано. Тому при використанні векселів у практичній діяльності може виникнути багато "податкових" запитань".

Податкові проблеми, порушені у цій статті, стосуються безпосередньо банків. Вони, як і підприємства інших галузей народного господарства, зобов'язані давати податкову оцінку фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у бухгалтерському обліку, щоб визначати податок на прибуток за правилами, встановленими Законом України "Про оподаткування прибутку підприємств".

Адже для банків та підприємств інших галузей народного господарства стосовно фінансових інструментів діє єдина нормативна **методологічна база** – як у бухгалтерському, так і в податковому обліку. В бухгалтерському обліку фінансові активи і зобов'язання **класифікуються** відповідно до їх економічної та правової суті за методологією, визначеною П(с)БО 13. У податковому ж обліку ці різні види фінансових активів і фінансових зобов'язань **оцінюються** з метою їх оподаткування за правилами, встановленими нормами Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств". Саме про це йдеться у пункті 2 статті 3 Закону України "Про бухгалтерський

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

облік та фінансову звітність в Україні”.

Вже після ознайомлення з вексельними податковими особливостями, про які йдеться у вищезгаданій публікації, стає зрозуміло, що “податкові” питання виникли через помилкову податкову оцінку фінансового активу продавця товарно-матеріальних цінностей та фінансового зобов’язання його контрагента за фінансовим інструментом (контрактом, на підставі якого виник борг за продані товарно-матеріальні цінності, що був оформлений векселем). Причиною неправильної податкової оцінки виданого (отриманого) векселя було ігнорування норм пункту 23 П(с)БО 13, на підставі яких у бухгалтерському обліку повинен визнаватися та класифікуватися як конкретний вид фінансового інструменту емітований вексель. Унаслідок цього автор у частині податкової оцінки цілковито перекутив зміст економічних та правових відносин між емітентом векселя та першим його власником, поширивши на них норми пункту 7.6 статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, що регламентують порядок оподаткування операцій з **торгівлі** цінними паперами.

Зокрема, у статті “Особливості оподаткування операцій з векселями” сказано, що “норми п’ятого абзацу підпункту 7.6.1 Закону “Про податок на прибуток” стосуються виключно **емітента** (векселедавця). ...На першого векселедержателя вони не поширюються внаслідок того, що перший векселедержатель не здійснює емісію (емітентом не є). Отже, **особа, яка одержує вексель від емітента**, повинна керуватися загальними положеннями **пункту 7.6** Закону “Про податок на прибуток” та **має повне право відобразити** в окремому **податковому обліку “ціннопіперові” витрати, пов’язані з придбанням такого цінного папера.**”

Але норми п’ятого абзацу підпункту 7.6.1 пункту 7.6 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” мають інше значення, ніж те, якого надає йому автор публікації. В цьому абзаці зазначено, що “норми цього **пункту** не поширюються на операції з емісії корпоративних прав або інших цінних паперів, що здійснюються платником податку, а також з їх зворотного викупу або погашення таким платником податку.” А в операціях з емісії цінних паперів беруть участь дві особи — емітент цінних паперів та перший їх власник.

Таким чином, у п’ятому абзаці підпункту 7.6.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” мовиться про те, що особи, які беруть участь в операціях з емісії та викупу (погашення) цінних паперів під час податкової оцінки цінних паперів не повинні застосовувати

норми жодного із підпунктів пункту 7.6 статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”. Тобто особа, котра отримує вексель від його емітента, не має права застосовувати підпункт 7.6.3 цього закону, стосовно якого автор публікації робить такий висновок: “Ще одним аргументом на нашу користь може бути безпосередньо визначення “ціннопіперових” витрат, наведене в підпункті 7.6.3 Закону “Про податок на прибуток”. Нагадаємо, що згідно з цим підпунктом під терміном “**витрати**” слід розуміти **суму коштів або вартість майна, сплачену** (нараховану) платником податків **продавцю цінних паперів і деривативів як компенсація їх вартості.**”

З наведених у публікації “аргументів” випливає, що емітент векселя, незважаючи на законодавчу заборону поширювати на операцію з видачі ним векселя своєму кредиту норми підпункту 7.6.3 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, розглядається як продавець цінного папера, внаслідок чого векселю, всупереч вимогам пункту 1.6 статті 1 зазначеного закону (норми якого встановлюють, що в момент емісії та погашення цінні папери **не є товарами**), в операціях з його емісії надається товарний статус. А матеріальні активи, котрі як товар отримує векселедавець від їх продавця, визнаються майном, що передається векселедавцю з метою компенсації вартості векселя. Сама ж операція з “придбання” векселя у його емітента описується так: “**Видача** (передача) **векселя продавцю** за товар буде **другою, заключною** подією товарної операції. Після цього зобов’язання за договором купівлі-продажу припиняються, і товарна операція вважається завершеною, **адже розрахунок** за товар було **здійснено векселем у повному обсязі**”.

Отже, операція з емісії векселя в рахунок оформлення боргу за товарною поставкою в публікації фактично розцінюється як бартерна. Адже всі розрахунки, які здійснюються у негрошовій формі, підпадають під визначення терміна “бартер”, подане у пункті 1.19 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”: “**Бартер (товарний обмін)** — господарська операція, яка передбачає проведення **розрахунків за товари** (роботи, послуги) **у будь-якій формі, іншій, ніж грошова**, включаючи будь-які види заліку та погашення взаємної заборгованості, в результаті яких не передбачається зарахування коштів на рахунки продавця для компенсації вартості таких товарів (робіт, послуг)”. А в публікації якраз і стверджується, що **розрахунок** за товар було здійснено не грошовими коштами, а

векселем, виданим покупцем.

У статті розглядаються також “податкові” особливості операцій з викупу векселедавцем власного векселя у першого векселедержателя. Так, стосовно емітента векселя стверджується таке: “При викупі векселя в окремому “ціннопіперовому” обліку векселедавця (емітента векселя) операції з видачі та зворотного викупу векселя не знайдуть відображення. Пояснюється це тим, що в такому разі діятимуть норми п’ятого абзацу підпункту 7.6.1 Закону “Про податок на прибуток”, яким не поширюється положення пункту 7.6 на операції з емісії цінних паперів (у тому числі й векселів), здійснювані платником податку, а також на операції з їх зворотного викупу чи погашення таким платником податків. Однак зауважимо, що Державна податкова адміністрація України (ДПАУ) за таких обставин вказує на **необхідність включення суми дисконту емітентом-векселедавцем до складу валового доходу** (лист ДПАУ від 25.05.2001 р. № 6847/7/15-1116; консультація у “Віснику податкової служби України”, № 18 за 2003 р., с. 34). Так, суму дисконту податківці розцінюють як **безповоротну фінансову допомогу**, яку слід віднести на валові доходи відповідно до підпункту 4.1.6 Закону “Про податок на прибуток”. Цю думку податківців ми не заперечуватимемо.”

Теоретична частина публікації супроводжується умовним прикладом. А саме: припустимо, що підприємство А (продавець) відвантажило підприємству Б (покупцю) товар вартістю 1 800 грн. (у тому числі ПДВ — 300 грн.), за який підприємство Б **розрахувалося** векселем номіналом 1 800 грн. Згодом підприємство Б (векселедавець) викупує виданий вексель із дисконтом 200 грн., тобто за 1 600 грн. Відображення цих операцій у бухгалтерському та податковому обліку контрагентів подано у вигляді таблиці з такими реквізитами (див. таблицю).

Зауважимо, що використання у прикладі рахунків, порядок застосування яких регламентується “Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій”, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291, не є підставою для твердження, що ці рахунки некоректно використовувати щодо банків, оскільки на них даний План рахунків не поширюється.

Адже, як уже раніше зазначалося, методологічні засади для визнання і класифікації різних видів фінансових активів і фінансових зобов’язань як для банків, так і для підприємств, що використовують зазначений План рахунків, спільні. Оскільки Плани рахунків для банків та

Особливості оподаткування операцій з векселями					
Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	Податковий облік, грн.	
	дебет	кредит		ВД*	ВВ**
У підприємства А – продавця (векселедержателя)					
1. Відвантажено товар	361	702	1 800	1 500	–
2. Відображено податкові зобов'язання щодо ПДВ	702	641	300	–	–
3. Списано собівартість реалізованого товару	902	282	1 000 (умовно)	–	–
4. Отримано вексель	341	361	1 800	–	1 800
5. Продано вексель векселедавцю	361	341	1 600	1 600	–
6. Суму дисконту списано на витрати	977	341	200	–	–
7. Отримано гроші за векселем	311	361	1 600	–	–
У підприємства Б – покупця (векселедавця)					
1. Отримано товари від постачальника	282	631	1 500	–	1 500
2. Відображено податковий кредит щодо ПДВ	641	631	300	–	–
3. Видано вексель постачальнику	631	621	1 800	–	–
4. Отримано власний вексель	621	631	1 600	–	–
5. Суму дисконту віднесено на доходи	621	746	200	200	–
6. Оплачено вексель	631	311	1 600	–	–

* Валові доходи. ** Валові витрати.

інших підприємств є операційними інструментами для практичної реалізації методологічних засад формування у бухгалтерському обліку інформації про факти здійснення визначених відповідними стандартами бухгалтерського обліку господарських операцій, різні номери та назви балансових рахунків принципового значення не мають. Суттєвим у цій ситуації є те, що за допомогою рахунків, які використовуються в умовному прикладі, у даних бухгалтерського обліку інформація про **створені** фінансові активи **відокремлюється** від інформації про фінансові активи, які визнаються у бухгалтерському обліку у зв'язку з їх **придбанням** в інших суб'єктів господарювання (оскільки за своїм економічним та правовим змістом **це різні класи** фінансових активів).

Додамо, що контрагентами банків здебільшого є підприємства, які використовують у своїй практичній діяльності План рахунків, затверджений Міністерством фінансів України. А отже, запорукою правильної оцінки працівниками банку фінансового стану контрагента шляхом аналізу його фінансової звітності є належне знання зазначеного Плану рахунків.

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ НОРМ ЩОДО ОПЕРАЦІЙ З ЕМІСІЇ ТА ПОГАШЕННЯ (ВИКУПУ) ВЕКСЕЛІВ

Абсолютна протилежність змісту законодавчих норм тим висновкам, які зроблено в публікації, є свідченням не тільки упередженого тлумачення норм п'ятого абзацу підпункту 7.6.1 пункту 7.6 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, а й помилкового застосування термінів “дисконт” і “розрахунки”. Адже законодавчими нормами

передбачається, що під час погашення (викупу) боргових цінних паперів валові витрати виникають у емітентів боргових цінних паперів, а не в їх держателів, як це стверджує автор публікації. З огляду на згадані законодавчі норми зрозуміло, що валові доходи виникають у держателів таких цінних паперів (осіб, які є кредиторами щодо зобов'язань, оформлених на бланках цінних паперів). Тобто у Законі України “Про оподаткування прибутку підприємств” передбачається, що відносно між кредиторами за борговими цінними паперами та особами, чий боргові зобов'язання засвідчуються такими видами цінних паперів, ґрунтуються на принципово інших економічних та правових засадах, ніж ті, про які йдеться у публікації.

Зауважимо, що “коригування” прямих законодавчих норм автором публікації здійснювалося шляхом викривлення змісту інформації, відображеної в умовному прикладі за допомогою балансових рахунків бухгалтерського обліку 341 “Короткострокові векселі одержані” та 621 “Короткострокові векселі видані”. Автор проігнорував методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про фінансові інструменти (предметом яких є емісія векселів), що визначені пунктами 4, 23 П(с)БО 13. Внаслідок цього отриманий покупцем вексель у завуальованому вигляді визнавався як **придбаний** (а не **створений**) фінансовий актив.

Справді, та частина договору, в якій визначаються зобов'язання продавця стосовно передачі у власність покупця товару або надання послуг, а також зобов'язання покупця щодо компенсації вартості цього товару чи надання послуг, підпадає під визначення терміна “фінансовий інструмент”, викладене у пункті 4

П(с)БО 13 так: “Фінансовий інструмент – контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого.” Тобто згідно з вимогами зазначеного стандарту продавець має відобразити на своєму балансі дебіторську заборгованість (фінансовий актив) у момент фактичної передачі покупцю товару або надання послуг. А покупець повинен відобразити на своєму балансі кредиторську заборгованість (фінансове зобов'язання) у момент отримання від продавця товару, який є предметом контракту.

Первісна ж оцінка дебіторської заборгованості продавцем і кредиторської заборгованості покупцем товару має здійснюватися на підставі пункту 29 П(с)БО 13. У ньому передбачено, що фінансові інструменти первісно оцінюються та відображаються за їх фактичною собівартістю, яка складається зі справедливої вартості активів, зобов'язань або інструментів власного капіталу, наданих чи отриманих в обмін на відповідний фінансовий інструмент, і витрат, безпосередньо пов'язаних із придбанням або вибуттям фінансового інструменту (комісійні, обов'язкові збори у разі передачі цінних паперів тощо).

Отже, продавець свій фінансовий інструмент у вигляді дебіторської заборгованості повинен визнавати в бухгалтерському обліку в сумі, яка відповідає справедливій (договірній, продажній) вартості товарів (активів) або послуг, наданих в **обмін** на право отримання від покупця грошових коштів як компенсації їх вартості. А покупець свій фінансовий інструмент у вигляді кредиторської заборгованості повинен визнавати в сумі справедливої вартості активів (товарів), отриманих в **обмін** на надане продавцю фінансове зобов'язання.

Саме таку інформацію про наслідки виконання продавцем своїх зобов'язань щодо передачі у власність покупця товару містить пункт 1 таблиці до умовного прикладу (стосовно підприємства А) і пункт 1–2 другої частини цієї таблиці (стосовно підприємства Б).

Наголосимо, що заборгованість, яка обліковується у продавця в розмірі 1 800 грн. на рахунку 361 “Розрахунки з вітчизняними покупцями” (або аналогічних йому за призначенням рахунках Плану рахунків банків України, на котрих обліковується заборгованість контрагентів банку за продані матеріальні та нематеріальні активи, цінні папери, банківські послуги тощо), можна класифікувати тільки як дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу, оскільки вона відповідає ознакам терміна, визначення яко-

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

го викладено у пункті 4 П(с)БО 13 так: “Дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу — дебіторська **заборгованість, що виникає внаслідок** надання коштів, **продажу інших активів**, робіт, послуг **безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу.**” Наявність у цій дефініції словосполучення “не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу” викликає тим, що оприбуткування такого фінансового активу на баланс продавця пов’язане з виникненням (створенням) його у зв’язку з наданням покупцем фінансового **зобов’язання** щодо компенсації вартості товару (робіт, послуг), а не у зв’язку з **придбанням у іншої особи** боргової **вимоги до її боржника**, внаслідок чого у разі необхідності цей актив може бути тільки проданим, а не перепроданим.

Наголос на такому трактуванні дебіторської заборгованості в умовному прикладі нами зроблено тому, що вона виникає внаслідок правових відносин між особою, яка надає цей фінансовий інструмент в ролі боржника за ним, і особою, яка отримує цей фінансовий інструмент як первісний кредитор, котрі принципово відрізняються від правових відносин між особами, в результаті яких одна особа отримує фінансовий інструмент, котрий надає їй статус кредитора, а інша до моменту його передачі також мала цей статус.

Визначення такого виду фінансового активу міститься у пункті 4 П(с)БО 13: “Фінансовий актив, призначений для перепродажу — фінансовий актив, **придбаний з метою подальшого продажу** для отримання прибутку від короткотермінових змін його ціни”.

Отже, різниця між борговими фінансовими активами, не призначеними для перепродажу, та фінансовими активами, призначеними для перепродажу, полягає в тому, що перші отримуються безпосередньо від боржників у вигляді їх фінансових зобов’язань, а другі — від кредиторів цих боржників у вигляді боргових вимог до них. У бухгалтерському обліку це фіксується так: щодо боржників надане фінансове зобов’язання обліковується з моменту його первісного визнання (оцінки) до дати його фактичного погашення в **пасиві** балансу, а щодо кредиторів цих боржників надані ними фінансові зобов’язання обліковуються як боргові вимоги в **активі** балансу до моменту їх погашення боржниками або передачі їх тим особам, які придбали у них право вимоги до боржників. Тобто обліковується як **майно**, що може бути використане первісним кредитором з метою його **продажу** іншим особам, а новим кредитором після його **придбання** у первісного — з метою по-

дальшого **перепродажу** іншим особам.

Наслідки ж виконання іншої частини договору, в якій визначаються конкретні умови видачі векселя, повинні відображатися у бухгалтерському обліку з урахуванням вимог пункту 23 П(с)БО 13, а саме: “У разі **обміну позичальника з кредитором** борговими інструментами з різними умовами попередній борг списується з одночасним визнанням нового боргу. Зміна умов наявного боргового інструмента (незалежно від причини) відображається погашенням попереднього боргу з одночасним визнанням нового боргу.”

З метою підтвердження правомірності поширення нами норм пункту 23 П(с)БО 13 на операції з емісії векселів звертаємо увагу на зміст пункту 1.4 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, норми якого встановлюють, що цінним папером є документ, який **засвідчує** право володіння або **відносини позики**.

Зауважимо, що в нормах пункту 23 П(с)БО 13 для потреб бухгалтерського обліку конкретизуються норми другої частини статті 604 Цивільного кодексу України, які встановлюють, що “зобов’язань припиняється за домовленістю сторін про заміну первісного зобов’язання новим зобов’язанням між тими ж сторонами (новація)”. А зобов’язань, що припиняються у зв’язку з проведенням розрахунків, стосуються норми статті 599 Цивільного кодексу України, які в положеннях пункту 23 П(с)БО не використовуються, оскільки вони передбачають, що зобов’язання припиняється **виконанням**, проведеним належним чином.

В умовному прикладі аналізованій нами публікації наслідки видачі векселя його емітентом продавцю товарів (робіт, послуг) відображаються кореспонденцією рахунків, наведеною у пункті 4 першої частини таблиці (Дебет рахунку 341 — Кредит рахунку 361 стосовно підприємства А) та у пункті 3 другої частини таблиці (Дебет рахунку 631 — Кредит рахунку 621 стосовно підприємства Б), що цілком відповідає нормам пункту 23 П(с)БО 13.

Але замість тлумачення інформації, зафіксованої за допомогою вказаних рахунків, на підставі норм вказаного пункту, в публікації “Особливості оподаткування операцій з векселями” стверджується, що видача векселя є другою, заключною подією товарної операції, в результаті якої векселем здійснюється **розрахунок** за отриманий товар у повному обсязі. Причому безпідставно ігноруються норми першого абзацу статті 4 Закону України “Про обіг векселів в Ук-

раїні”, згідно з якими видавати векселі можна тільки **для оформлення** грошового боргу за фактично поставлені товари (роботи, послуги), а також вимоги пункту 22 П(с)БО 13, які обумовлюють, що “підприємство списує з балансу фінансове зобов’язання або його частину після **виконання**, анулювання, закінчення терміну його дії”. Наприклад, якщо боржник банку виконає перед ним свої зобов’язання щодо компенсації вартості отриманих матеріальних чи нематеріальних активів, виконаних робіт, наданих послуг (тобто здійснить фактичний розрахунок), то на відміну від пункту 23 П(с)БО 13 він спише з балансу своє зобов’язання (кредиторську заборгованість) без визнання (оприбуткування на баланс) нового боргу (нової кредиторської заборгованості).

Також у публікації замовчується призначення рахунку бухгалтерського обліку, який в умовному прикладі використовується для відображення операції з видачі векселя, оскільки це призначення прямо суперечить висновку щодо здійснення розрахунків між кредитором та боржником.

Так, згідно з вимогами “Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій”, призначенням рахунку 62 “Короткострокові векселі видані” (в тому числі його субрахунку 621) є **облік розрахунків за заборгованістю поставальникам та іншим кредиторам за одержані сировину, матеріали, товари, послуги, роботи та за іншими операціями, на які підприємством видано векселі**.

Отже, інформація, зафіксована у бухгалтерському обліку боржника банку, про те, що зобов’язання за виданим векселем обліковується в **пасиві** його балансу на рахунку 62 “Короткострокові векселі видані”, заздалегідь спростовує будь-які твердження про здійснення розрахунків за компенсацією вартості товару (робіт, послуг) шляхом видачі (емісії) векселя, оскільки така операція фіксується у даних його бухгалтерського обліку шляхом списання з балансу одного пасиву (зобов’язання) з одночасним оприбуткуванням іншого пасиву (зобов’язання). А за законодавчими нормами розрахунки можуть здійснюватися або у грошовій формі, що відображається через списання з балансу боржника пасиву (зобов’язання) з одночасним списанням з нього активів у вигляді грошових коштів у зв’язку з їх перерахуванням на користь кредитора, або у бартерній формі, наслідки якої також фіксуються шляхом списання активів з балансу боржника у зв’язку з їх передачею у власність кредитора. При цьому спи-

сані з балансу боржника активи мають негрошову форму. Інших видів розрахунків, а також таких їх наслідків, як оприбуткування нового боргу (пасиву) після їх фактичного проведення, законодавство не передбачає. З урахуванням цих обставин видача (емісія) векселя під визначення терміна “бартер (товарний обмін)” не підпадає.

Так, згідно з нормами статті 715 Цивільного кодексу України за договором міни (бартеру) кожна зі сторін зобов’язується передати другій стороні у власність один **товар в обмін на інший товар**. При цьому кожна зі сторін зазначеного договору є продавцем того товару, який він передає в обмін, і покупцем товару, який він отримує взамін. А відповідно до норм пункту 1.6 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” **товарами** можуть бути матеріальні та нематеріальні **активи**, цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

Тому інформацію, яку в умовному прикладі зафіксовано на дебеті субрахунку 341 (підприємство А) та кредиті субрахунку 621 (підприємство Б) з метою її використання під час складання податкової звітності, слід оцінювати на підставі цього пункту з урахуванням норм пункту 1.31 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, у яких зазначено, що під продажем товарів розуміються будь-які операції, що здійснюються згідно з договорами купівлі-продажу, міни, поставки та іншими договорами, які передбачають передачу прав власності на такі товари (активи) за плату або компенсацію незалежно від строків її надання.

Тобто за законодавчими нормами особа, що емітувала вексель, не може розглядатися як його продавець, оскільки товарний статус вексель отримує з початком будь-яких операцій (за винятком його пред’явлення до погашення), котрі здійснює перший векселедержатель — особа, в якій він обліковується в **активі** балансу. Це стосується також операцій усіх наступних держателів векселя, які стосовно до фінансового зобов’язання, оформленого ним, є кредиторами, з особами, які бажають придбати у них такий статус з метою отримання прибутку від подальшого перепродажу свого права боргової вимоги за векселем або від пред’явлення векселя до погашення його емітенту.

Отже, товарний статус можуть мати тільки **активи**, які обліковуються на балансі платника податку. В тому числі й у вигляді цінних паперів. Це пов’язано з тим, що згідно з пунктом 1.6 статті 1 Закону України “Про оподаткування при-

бутку підприємств” із переліку операцій з цінними паперами вилучено операції з їх емісії та погашення, наслідки яких відображаються у **пасиві** балансу тих осіб, котрі їх емітували. У результаті під дію зазначеного пункту підпадають лише ті операції з цінними паперами, в ході яких вони передаються з балансу однієї особи на баланс іншої як актив.

ВИСНОВКИ

Видача (емісія) простого векселя як боргового фінансового інструменту ніякого стосунку до **розрахункових** операцій між емітентом векселя та особою, якій він надається, не має. Емісія векселя — це операція **обміну** між позичальником і кредитором **борговими інструментами** з різними умовами. Тому списання попереднього боргу супроводжується одночасним визнанням нового.

У цій операції вексель виконує функції документа, за допомогою реквізитів якого **оформляється** борг його емітента за фактично поставленими товарами, виконаними роботами, наданими послугами. Внаслідок чого в даних бухгалтерського обліку простий вексель, отриманий у результаті його емісії, повинен класифікуватися як **дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу**, оскільки такий фінансовий актив виник (був створений) у кредитора в зв’язку з продажем активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові за векселем.

Термін “обмін” у підпункті 23 П(с)БО 13 має інше значення, ніж термін “**товарний обмін**”, про який йдеться у пункті 1.19 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, оскільки у цих пунктах предметом обміну є різні за своїм правовим та економічним змістом категорії.

У першому випадку емітент векселя надає в обмін на своє попереднє фінансове зобов’язання новий борговий інструмент, який для нього є пасивом, а у другому випадку передбачається, що проведення бартерної операції здійснюється шляхом обміну одного активу на інший. Ознакою фактично проведених розрахунків є відсутність на балансі кредитора боргових вимог до боржника, а в боржника — боргових зобов’язань перед кредитором, які у них обліковувалися на балансах до моменту проведення розрахунків у будь-якій формі.

Одним із негативних наслідків помилкової інтерпретації даних бухгалтерського обліку в показниках податкової звітності в частині операцій з емісії та погашення (викупу) векселів є заниження вартості об’єкта оподаткування. Так, факт заміни попереднього фінансового зобов’язання підприємства Б на нове у

вигляді зобов’язання за векселем (в умовному прикладі) у порушення вимог підпункту 7.6.3 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” був оцінений як валові витрати підприємства А на “придбання” векселя у сумі 1 800 грн.

А сума викупу емітентом свого векселя у підприємства А, незважаючи на вимогу п’ятого абзацу підпункту 7.6.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” щодо непоширення на такі операції норм підпункту 7.6.4 цього закону, визнана як валові доходи цього підприємства у розмірі 1 600 грн. Внаслідок від’ємний результат у розмірі 200 грн. (1 600 ВД — 1 800 ВВ) від таких операцій був використаний для незаконного заниження вартості об’єкта оподаткування звітного податкового періоду. Причому через упереджене тлумачення змісту підпункту 7.6.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” були порушені не тільки вимоги підпунктів 7.6.3 — 7.6.4, а й норми абзаців 2—3 самого підпункту 7.6.1 та підпункту 7.6.2 цього закону.

По-перше, згідно з третім абзацом підпункту 7.6.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” до валових доходів відноситься не **загальна** сума доходів, отриманих (нарахованих) унаслідок продажу цінних паперів у звітному податковому періоді, а фінансовий результат у вигляді позитивної різниці між загальними доходами від продажу цінних паперів та загальними витратами на їх придбання у цьому періоді. Термін “валові витрати” в операціях з торгівлі цінними паперами взагалі не застосовується, оскільки другим абзацом підпункту 7.6.1 зазначеного закону передбачено таке: якщо витрати на придбання цінних паперів перевищують у звітному періоді доходи від їх продажу, то від’ємний фінансовий результат спрямовується на зменшення позитивного фінансового результату від торгівлі цінними паперами наступних податкових періодів, тобто на зменшення валових доходів цих періодів.

По-друге, підпунктом 7.6.2 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” встановлюється ще одне обмеження для платників податку, які здійснюють операції з цінними паперами, щодо поширення норм пункту 7.6 цього закону тільки на **платників податку** — торговців цінними паперами та деривативами, а також на будь-яких інших платників податку, **які здійснюють операції з торгівлі цінними паперами чи деривативами**.

Отже, в цьому підпункті мовиться про те, що норми пункту 7.6 Закону України “Про оподаткування прибутку підпри-

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

емств” підлягають застосуванню виключно до тих операцій з цінними паперами, які платник податку купує з метою їх подальшого перепродажу. Такий висновок підтверджується нормами пункту 2 статті 4 Закону України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, які встановлюють, що дилерською діяльністю торговця цінними паперами є укладення від свого імені та за свій рахунок цивільно-правових договорів щодо цінних паперів з метою перепродажу.

Тому в Законі України “Про оподаткування прибутку підприємств” операції, які не відносяться до торгівлі цінними паперами, підпадають під дію інших його пунктів та підпунктів, а не тих, що регламентують порядок оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами. Але на них “не зважає” автор публікації, прагнучи обґрунтувати свої твердження щодо неврегульованості податкового законодавства в частині операцій з емісії та погашення векселів.

Йдеться про норми підпунктів 4.1.1, 4.1.4 пункту 4.1 статті 4 та підпункту 7.9.3 пункту 7.9 статті 7 зазначеного закону. Так, підпунктом 4.1.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” встановлено, що до складу валових доходів включаються загальні доходи від продажу товарів (робіт, послуг), а також доходи від продажу цінних паперів (крім операцій з їх первинного розміщення та операцій з їх кінцевого погашення (ліквідації)). На відміну від підпункту 4.1.2, де йдеться про віднесення до складу валових доходів доходів від торгівлі цінними паперами (порядок визнання яких регламентується пунктом 7.6 закону), нормами підпункту 4.1.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” повинні керуватися ті платники податку, які отримали цінні папери в результаті їх емісії, а не придбали на вторинному ринку. Стосовно векселів це особи, що отримали папери безпосередньо від боржників (покупців своїх товарів, робіт, послуг) у зв’язку з оформленням їх грошового боргу, а не шляхом купівлі в осіб, які мали статус кредиторів за фінансовими зобов’язаннями, оформленими векселями. Внаслідок операції з передачі векселів первісними кредиторами іншим особам (у тому числі й емітентам у разі їх викупу, а не погашення) кваліфікуються як операції з продажу (а не перепродажу) цінних паперів.

Що ж до норм підпункту 4.1.4 зазначеного закону, якими передбачено включення до складу валових доходів доходів первісних кредиторів від володіння борговими вимогами за борговими цінними паперами, то вони підлягають застосуванню з урахуванням норм підпункту 4.1.1, оскільки для них векселі у ролі боргово-

го фінансового інструменту має ознаки дебіторської заборгованості, не призначеної для перепродажу, що згідно з підпунктами 30.1 та 31 П(с)БО 13 на кожну наступну після первісного визнання дату балансу підлягає оцінці за амортизованою собівартістю. Неамортизований дисконт (різниця між номіналом векселя та його первісною фактичною собівартістю, яка складається зі справедливої вартості матеріальних активів (товарів), наданих в обмін на фінансове зобов’язання їх покупця), періодично у вигляді відсотка кредитується на рахунки процентних доходів, що призводить до зменшення суми неамортизованого дисконту та збільшення балансової вартості боргових цінних паперів. Така амортизована собівартість боргового цінного паперу у вигляді різниці між номіналом векселя та сумою залишку неамортизованого дисконту визнається як його балансова вартість на відповідні звітні дати. У разі продажу боргового цінного паперу доходи у бухгалтерському обліку визнаються у вигляді різниці між його договірною продажною вартістю і балансовою вартістю (амортизованою собівартістю) на дату продажу.

Отже, частину амортизованого дисконту у вигляді різниці між первісною собівартістю векселя, отриманого від емітента, і його балансовою вартістю (амортизованою собівартістю) на відповідні звітні дати буде відображено на тих рахунках, на яких відображаються доходи від володіння борговими вимогами (процентні доходи). А різниця між договірною продажною вартістю векселя та його балансовою вартістю (амортизованою собівартістю) на дату продажу – на рахунках, де обліковуються результати від продажу цінних паперів.

Зауважимо, що, на відміну від операцій з торгівлі цінними паперами, окремого обліку фінансових результатів операцій з продажу цінних паперів та володіння борговими вимогами вести не потрібно. Це пов’язано з тим, що жодною статтею Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” не регламентується особливий порядок визнання доходів від таких операцій. Тому термін “дохід”, який використовується у підпунктах 4.1.1, 4.14 цього закону стосовно операцій з продажу цінних паперів та наслідків володіння борговими вимогами, слід використовувати в податковому обліку в тому значенні, в якому він застосовується у бухгалтерському обліку. Тобто включати до даних податкової звітності ті дані, які обліковуються на відповідних рахунках доходів (для банків це рахунки 6 класу).

Обґрунтуванням для такого висновку є норми пункту 1.43 статті 1, якими пе-

редбачається, що терміни, котрі не знайшли визначення в статті першій Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, слід застосовувати “у значеннях, визначених законами з питань оподаткування, а також національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у випадках, визначених цим законом, які не суперечать цьому закону та іншим законам з питань оподаткування у частині визначення термінів.”

Штучний приклад викупу векселя його емітентом з дисконтом, який наводиться в умовному прикладі публікації, не може мати жодного відношення до господарської діяльності платника податку. Це підтверджується нормами пункту 1.32 статті 1 цього закону, які встановлюють, що господарською діяльністю є будь-яка діяльність особи, спрямована на отримання доходу в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах.

В умовному ж прикладі перший векселедержатель – особа, яка володіє борговою вимогою за векселем, отримує доходи, а збитки від продажу векселя його емітента. Причому, як мовиться у публікації, за добровільною згодою векселедержателя, наслідки якої автором публікації кваліфікуються як добровільна безповоротна фінансова допомога емітенту векселя, що підпадає під дію пункту 4.1.6 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”. Тому безповоротна фінансова допомога у вигляді продажу векселя його ж емітенту за ціною, нижчою від його балансової вартості (справедливої вартості товарів – матеріальних активів, наданих емітенту векселя в обмін на його фінансове зобов’язання стосовно компенсації їх вартості), не може мати ніякого відношення до жодного з пунктів зазначеного закону. Ним регламентується порядок визнання валових витрат, оскільки вони підпадають виключно під вимоги підпункту 5.3.1 пункту 5.3 статті 5 цього ж закону, які забороняють включати до складу валових витрат ті витрати, які не пов’язані з веденням господарської діяльності у випадках, передбачених законодавчими нормами.

До таких випадків відноситься і продаж цінних паперів зі збитками, оскільки підпункт 4.1.1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” надає право платнику податку включати до податкової звітності тільки позитивні наслідки операцій з продажу цінних паперів у вигляді доходу. Збитки ж від таких операцій як такі, що пов’язані з веденням господарської діяльності, законодавчими нормами не визнаються, оскільки для першого векселедержателя отримання векселя та

наступний його продаж емітенту на умовах, наведених у публікації, це — операція, яка самим же автором тлумачиться як безповоротна фінансова допомога емітенту векселя.

Але законодавчі норми, які регламентують операції з емісії боргових цінних паперів та порядок їх оподаткування для сторін, що укладають договори з умовами щодо оформлення боргу векселями, передбачають зовсім інші наслідки їх правових відносин, ніж ті, про які йдеться у публікації. Про це свідчать вимоги підпунктів 4.1.1, 4.1.4 статті 4 та підпункту 7.9.3 статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, відповідно до яких валові доходи виникають у первісних кредиторів за борговими цінними паперами, а валові витрати — у емітентів цих цінних паперів.

Щоб мати змогу використовувати норми цих пунктів за їх прямим призначенням, слід лише правильно застосовувати термін “дисконт” під час емісії та погашення векселів.

Так, у другому абзаці статті 4 Закону України “Про обіг векселів в Україні” зазначається, що на момент видачі переказного векселя особа, зазначена у векселі як трасат, або векседавець простого векселя, повинні мати перед трасантом та/або особою, котрій чи за наказом котрої повинен бути здійснений платіж, зобов’язання, сума якого має бути **не меншою**, ніж сума зобов’язання за векселем.

Отже, згідно із законодавчими нормами сума номіналу векселя може бути більшою, ніж сума зобов’язання дебітора, яка оформляється векселем. За таких обставин для платника податку економічно доцільно погоджуватися на оформлення боргу його покупців дисконтними векселями на умовах **товарного** (комерційного) кредиту. Відповідно до норм підпункту 1.11.2 пункту 1.11 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” таким різновидом кредиту вважаються товари (результати робіт, послуг), що передаються фізичним та юридичним особам у власність на умовах угоди, яка передбачає відстрочення кінцевого розрахунку на визначений строк та під процент. Причому сума номіналу векселя формуватиметься із суми боргу за товарною поставкою та процентів за товарний кредит у вигляді **фіксованої суми**. Такі дії цілком відповідатимуть нормам пункту 1.10 статті 1 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, де міститься визначення терміна “процент”. Його зміст передбачає нарахування процентів як у вигляді відсотків, так і у вигляді фіксованої суми та відповідає нормам пункту 1.4 статті 1 цього ж закону, де обумовлено: “Цінний

папір — документ, що засвідчує право володіння або відносини **позики** та відповідає вимогам, установленим законодавством про цінні папери.”

Що ж до боргових цінних паперів, то згідно з конкретними реквізитами, якими передбачаються різні варіанти нарахування процентів (у вигляді відсотків чи фіксованих сум), у цьому пункті мовиться таке: “У разі, коли залучення коштів здійснюється шляхом продажу облігацій, казначейських зобов’язань або ощадних (депозитних) сертифікатів, емітованих позичальником, сума процентів визначається шляхом нарахування відсотків на номінал такого цінного папера, виплати фіксованої премії чи виграшу або **шляхом визначення різниці між ціною розміщення та ціною погашення такого цінного папера (сума дисконту)**”.

Хоча прямої мови у пункті 1.10 зазначеного закону про залучення товарного кредиту та оформлення його векселем прямо не ведеться, його зміст можна використовувати і щодо операцій з емісії векселів.

Про те, що такі дії не суперечитимуть законодавчим вимогам, свідчать норми підпункту 7.9.3 пункту 7.9 статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, які регламентують порядок визнання валових витрат боржниками за емітованими ними процентними та дисконтними цінними паперами, котрі засвідчують відносини позики, оскільки із їх змісту зрозуміло, що вимоги цього закону поширюються на всі види боргових цінних паперів. Тобто ніяких обмежень щодо емісії тих чи інших різновидів боргових цінних паперів з дисконтом не встановлюється.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Підсумовуючи все викладене вище, вважаємо за необхідне наголосити: правильна інтерпретація даних бухгалтерського обліку щодо наслідків операцій з емісії та погашення (викупу) векселів в даних податкової звітності є запорукою чіткого застосування прямих норм податкових законодавчих актів під час складання податкової звітності. Це дає змогу не тільки уникнути негативних наслідків від незаконного заниження розміру оподатковуваного прибутку за рахунок штучних збитків від операцій з дисконтними векселями, а й прийняти економічно доцільне рішення щодо використання в операціях з оформлення грошового боргу дисконтних, а не процентних векселів. Тобто щодо розширення **можливостей правового забезпечення виконання угод і відповідно дохідної бази банків**.

Так, у пункті 4.8 статті 4 Закону Ук-

раїни “Про податок на додану вартість” зазначається: “У разі коли платник податку здійснює операції з поставки товарів (послуг), які є об’єктом оподаткування згідно з пунктом 3.1 статті 3 цього закону, під забезпечення боргових зобов’язань покупця, надане такому платнику податку у формі простого або переказного векселя або інших боргових інструментів (далі — вексель), випущених таким покупцем або третьою особою, **базою оподаткування є договірна вартість таких товарів (послуг)**, але не нижча за звичайні ціни **без врахування дисконтів або інших знижок з номіналу такого векселя**, а за процентними векселями — договірна вартість таких товарів (послуг), але не нижча за звичайні ціни, **збільшена на суму процентів, нарахованих або таких, що мають бути нараховані на суму номіналу** такого векселя.”

Зі змісту пункту 4.8 цього закону випливає, що проценти за товарним кредитом, які включаються у вигляді фіксованих сум до дисконтних векселів на відміну від відсотків, що нараховуються на номінал процентних векселів, не є базою для оподаткування податком на додану вартість.

Тому рекомендуємо банкам формувати у бухгалтерському обліку інформацію щодо операцій, в яких вони отримують емітовані їх боржниками векселі, шляхом відображення її на окремих аналітичних рахунках до балансових рахунків четвертого порядку: 3110, 3112, 3114, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214.

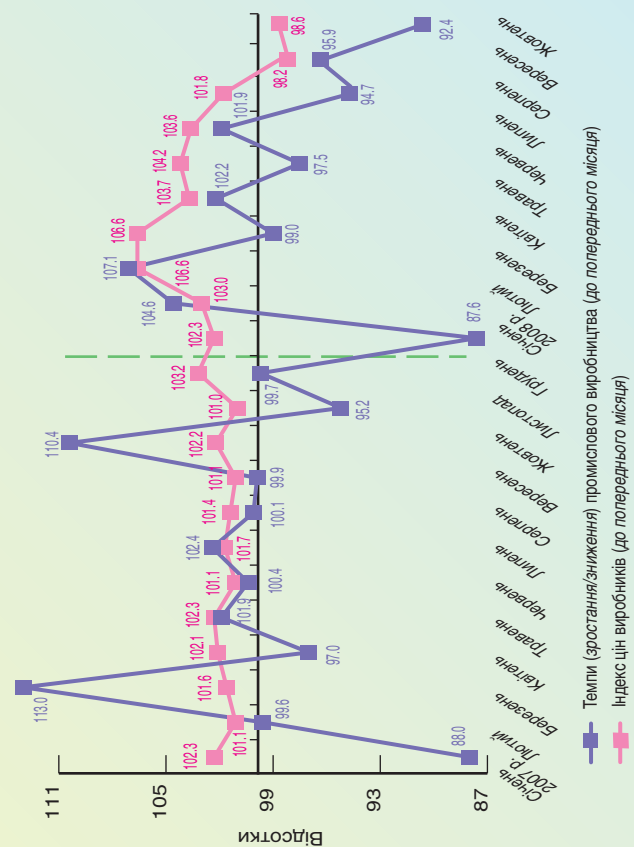
На нашу думку, такі заходи сприятимуть виконанню вимог розділу “Класифікація фінансових інструментів” П(с)БО 13 щодо класифікації векселів, отриманих від емітентів-боржників як дебіторську заборгованість, не призначену для перепродажу, і дають змогу відокремити інформацію стосовно таких видів фінансових активів від інформації, яка підлягає формуванню у бухгалтерському обліку за фінансовими активами, класифікованими як призначену для перепродажу. Завдяки цьому будуть усунуті ризики щодо безпідставної податкової оцінки боргових цінних паперів, отриманих від їх емітентів, за правилами, встановленими пунктом 7.6 статті 7 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”, а також дотримані вимоги пункту 2 статті 3 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, оскільки в цьому пункті йдеться про інформацію, сформовану в бухгалтерському обліку виключно на підставі методологічних засад, визначених відповідними його стандартами.

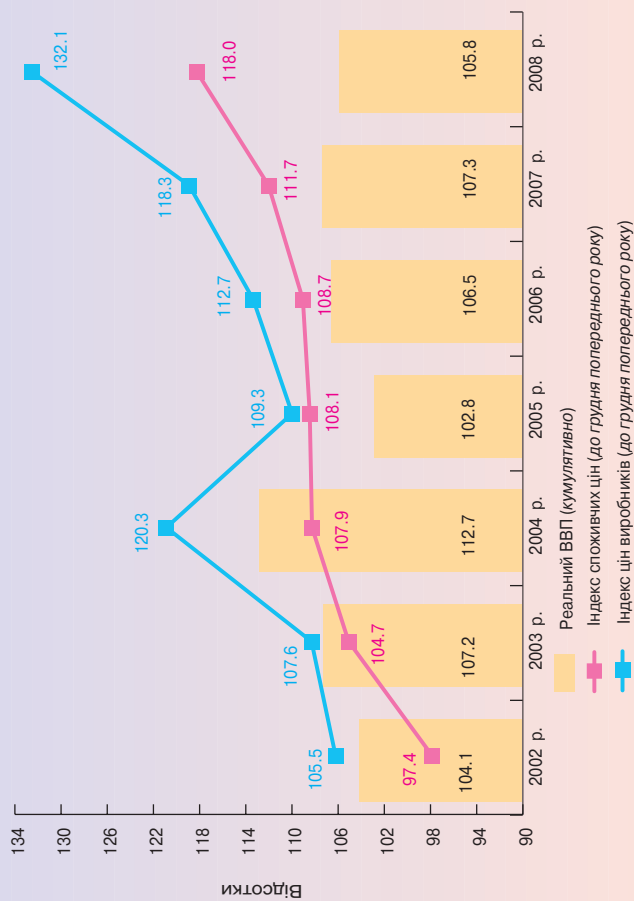
Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2002–2008 років

Показники	Жовтень 2002 р.	Жовтень 2003 р.	Жовтень 2004 р.	Жовтень 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Жовтень 2007 р.	Жовтень 2008 р.
Відсотки							
Реальний ВВП (до відповідного місяця попереднього року)	103.8	112.3	107.6	102.2	109.0	107.0	97.9
Реальний ВВП (кумулятивно)	104.1	107.2	112.7	102.8	106.5	107.3	105.8
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (до попереднього місяця)	110.5	109.2	106.4	107.8	105.2	110.4	92.4
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (кумулятивно)	106.0	115.7	113.6	103.0	105.4	111.0	102.2
Індекс споживчих цін (до попереднього місяця)	100.7	101.3	102.2	100.9	102.6	102.9	101.7
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року)	97.4	104.7	107.9	108.1	108.7	111.7	118.0
Індекс цін виробників (до попереднього місяця)	100.2	100.7	101.6	100.0	102.2	102.2	98.6
Індекс цін виробників (до грудня попереднього року)	105.5	107.6	120.3	109.3	112.7	118.3	132.1

Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва та індекс цін виробників промислової продукції

Реальний ВВП, індекс споживчих цін та цін виробників промислової продукції у жовтні 2002–2008 років

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності Національного банку України.

Нотатки з конференції/

“Проблеми і перспективи становлення фінансової системи України”

У Севастопольському національному технічному університеті відбулася XI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих учених на тему “Проблеми і перспективи становлення фінансової системи України”. У ній взяли участь понад 140 представників із 18 вищих навчальних закладів України, серед яких Севастопольський національний технічний університет, Таврійський національний університет імені В.Вернадського, Київський національний економічний університет імені В.Гетьмана, Черкаський та Харківський інститути банківської справи Університету банківської справи НБУ. Основна мета зібрання молодих науковців – обговорення загальних проблем фінансової діяльності банківських та небанківських установ, закладів фінансового та нефінансового сектору, їх протидія сучасним викликам.

Відкрив конференцію професор, доктор економічних наук, завідувач кафедри фінансів і кредиту Севастопольського національного технічного університету **Анатолій Воужжов**. Він привітав учасників, що з'їхалися в Крим із різних регіонів України, та коротко розповів про наукові здобутки свого навчального закладу у сфері, дотичній до теми конференції.

Варто зазначити, що кожен із молодих науковців, хто виходив на трибуну чи брав участь в обговоренні доповідей, намагався донести до інших свою новаторську думку. Це дало конференції, крім обміну думками, ще й ознак дискусійності, що особливо цінно для людей, котрі прагнуть з наукової точки зору проаналізувати проблеми і явища у фінансовому секторі.

Із цікавою доповіддю виступила на пленарному засіданні студентка Севастопольського національного технічного університету **Надія Захарченко**, яка досліджує одну з актуальних проблем сьогодення — **природу світових фінансових криз**. Вона запропонувала своє бачення виходу із ситуації — своєрідний антикризовий механізм, який повинен включати всі інструменти грошово-кредитної й фінансової політики, ґрунтуватися на історичному досвіді та супроводжуватися гармонійними діями всіх держав, не ущемлюючи нічий національних інтересів. Н.Захарченко переконана, що нині виникла потреба в перегляді функцій і місії МВФ, до яких доцільно додати контроль над світовою фінансовою системою з метою не лише ліквідації, а й запобігання фінансовим кризам. Одним із варіантів, на думку виступаючої, може бути створення нового інституту — гаранта світової кредитної системи.

Доповідь студентки Харківського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ **Дарії Єзерської** була присвячена **ролі банківських установ у розвитку агропромислового комплексу**. Молодий науковець наголосила, що кредитування сільськогосподарського виробництва в нашій державі, на жаль, досі лишається одним із найризикованіших. Розвиток банківського кредитування підприємств АПК, наголосила доповідачка, стримує відсутність дієвого механізму застави майна, що нерозривно пов'язано з нерозвинутістю ринку землі в нашій державі. Головною передумовою динамічного розвитку банківського кредитування аграрного сектору, на думку доповідачки, є забезпечення повернення кредиту за умови дотримання прав кредиторів та позичальників. Д.Єзерська висловила також власні пропозиції щодо поліпшення ситуації з кредитуванням агропромислового комплексу країни. По-перше, це кредитування багатопрофільних сільськогосподарських підприємств (що має значно зменшити ризики повернення кредитів залежно від кліматичних умов, сезонного характеру виробництва). По-друге, — збільшення обсягів

У залі конференції.

Навчальний корпус Севастопольського національного технічного університету по вул. Гоголя, 14.

кредитування агропромислових холдингів — підприємств, які мають повний не залежний від інших підприємств (посередників) цикл виробництва. І по-третє, — це створення єдиного інформаційного кредитного бюро, яке б надавало інформацію щодо не-кредитоспроможних підприємств (боржників), вело так званий “чорний список”. Водночас, переконана Д.Єзерська, є потреба і в “білому списку”, до якого б увійшли кредитоспроможні підприємства, котрі неодноразово брали і вчасно повертали кредити.

І насамкінець — для забезпечення підвищення рівня економічної сталості агросфери, на думку доповідачки, необхідно передбачити розширення переліку напрямів цільового використання кредитів, здешевлених за рахунок бюджетних коштів. Зокрема, має бути забезпечена першочергова підтримка кредитування екологічно безпечних технологій ведення сільськогосподарської діяльності, програм з відновлення природних ресурсів, розвитку сільських територій тощо.

Асистент Таврійського національного університету імені В.Вернадського **Руслан Друзін** порушив тему про причини банкрутства в сільському господарстві України на сучасному етапі. Базою для дослідження Р.Друзін обрав неплатоспроможні підприємства сільського господарства України. Він навів класичні причини банкрутства: неефективний менеджмент (суб'єктивне банкрутство); циклічний розвиток економіки (об'єктивне банкрутство у зв'язку з перерозподілом ресурсів на різних стадіях економічних циклів); несприятлива кон'юн-

МАКРОЕКОНОМІКА

ктура (об'єктивне банкрутство, пов'язане із циклічним характером самого сільського господарства).

Водночас, на думку доповідача, сільське господарство України стикається з іншими причинами банкрутства, а саме:

- створення свідомо неплатоспроможних підприємств;

- тривала підтримка державою у формі державних кредитів, заборони на банкрутство в 90-х рр. XX століття, що призвело до нагромадження значних боргів (не варто забувати і про неефективне керівництво);

- незаконні дії керівництва сільськогосподарських підприємств, спонукана його до незаконних дій з боку зацікавлених осіб, недбалість;

- так звані “рейдерські атаки”, метою яких, як правило, було отримання землі сільськогосподарських підприємств.

Р.Друзін пропонує для подібного класу підприємств розробити інструментарій або перелік заходів, які дадуть змогу з найменшими втратами для держави, трудового колективу й кредиторів вийти зі стану банкрутства за допомогою санації або ліквідації.

Про роль фінансових супермаркетів на ринку фінансових послуг України доповідала студентка Таврійського національного університету імені В.Вернадського *Марія Ощепкова*, що в Україні поява брокерів, котрі працюють за принципом фінансових супермаркетів, є новою тенденцією. У фінансових супермаркетів переваг більше, ніж у звичайного відділення банку, адже клієнт одержує доступ одразу до кількох фінансових послуг: кредитів, страхових продуктів, грошових переказів, консультацій із юридичних та інших питань.

За кордоном, зазначила М.Ощепкова, фінансові супермаркети існують давно. Зокрема, в США вони з'явилися ще на початку 20-х років XX століття. Найпоширеніші вони у Франції, Великобританії, Іспанії, Португалії, Італії, Бельгії, Швейцарії. В Україні цей вид бізнесу тільки почав розвиватися. У числі перших гравців ринку — “Кредит-консалтинг”, “Кредит-експерт”, “Про-контракт”, “Інтер-консалт-плюс”. Доповідка посиляється на вітчизняних експертів, які прогнозують у найближчому майбутньому появу і в нашій країні десятків подібних фінансових супермаркетів.

М.Ощепкова назвала три типи фінансових супермаркетів:

1. Холдинг, що поєднує ряд дочірніх компаній, які пропонують як банківські, так і страхові послуги під загальною торговою маркою. Такі структу-

Найактивніших учасників конференції було відзначено дипломами і грамотами.

ри, як правило, створюються великими корпораціями;

2. Вільний, ринковий. У цьому випадку банк і страхова компанія укладають між собою партнерський договір про спільні агентські продажі своїх послуг;

3. Брокерський. Він передбачає наявність посередницьких організацій-брокерів, які збирають інформацію про всі фінансові послуги й надають споживачу оптимальний для нього варіант. Нині в Україні, на думку доповідачки, існують перші два типи супермаркетів, а третій перебуває лише в початковій стадії розвитку.

Студентка Севастопольського національного технічного університету *Ірина Костенко* дослідила вплив іпотечної кризи США на Україну. Іпотечна криза в США, зазначила доповідачка, почалася влітку 2006 року. Серед причин її виникнення та, що протягом останніх 15 років обсяги будівництва в США постійно зростали, а в 2005–2006 роках вони були найбільшими за останні 23 роки. Таким чином, на ринку США утворився великий надлишок пропозиції житла. Розвитку кризи також сприяла максимальна доступність іпотечного кредиту для населення (без довідки про доходи, виписки з бюро кредитних історій, без застави або під заставу спеціально оформлених брокерами короткострокових депозитів). В результаті іпотекою скористалися понад 90 % працездатних громадян, причому чверть наданих кредитів не була повернута.

Бачачи, що іпотечних кредитів надається аж надто багато, банки США для підстрахування продавали пакети однорідних іпотечних кредитів іншим фінансовим установам. Ті, у свою чергу, під куплені облігації випускали інші цінні папери, тому багато фінансових інструментів виявилися прив'язаними до нерухомості. Європейські й азійські банки, купуючи на біржах американські фінансові інструменти, прив'язані до нерухомості, фактично перенесли наслідки американської іпотечної кризи на Євразійський континент.

Звісно, криза реально вплине й на Україну. Це виявиться, зокрема, у зменшенні припливу інвестицій у нашу державу, утрудненні доступу українських банків до зовнішніх ресурсів. На іпотечному ринку України, зазначила доповідачка, поки що немає тих тенденцій і ризиків, які мали місце в США й призвели до масштабної іпотечної кризи. В Україні іпотека виникла менш як десятиліття тому, а динамічно розвивається лише протягом останніх трьох-п'яти років.

Ірина Костенко посиляється на висновки деяких експертів, які прогнозують, що до кінця 2008 року ситуація на кредитному ринку України істотно не зміниться. Банки продовжать робити жорсткішими умови надання позичок, тому для значної частини потенційних позичальників вони будуть недоступними.

За підсумками роботи конференції кращі доповідачі були відзначені дипломами, грамотами, а також цінними подарунками. Національний банк України презентував найактивнішим учасникам конференції CD-диски — своєрідний електронний розділ журналу “Банкноти і монети України”, на якому розміщено зображення та нумізматичні описи всіх пам'ятних і ювілейних монет, введених в обіг Національним банком України в 1995–2007 роках.

Марина Гриценко,
“Вісник НБУ”.

УТИЛІЗАЦІЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ КОМП'ЮТЕРІВ

МП “СОЛЯРИС”

приймає в переробку морально
застарілі:

- персональну (ІВМ РС) техніку;
- оргтехніку;
- АТС та мобільні телефони;
- прилади, блоки, комплектуючі.

Тел. (044) 585-88-01; 585-88-02

Факс (044) 585-88-00

e-mail: solyaris@solyaris.com.ua

www.solyaris.com.ua

Ліцензії № 344235, № 344236,
№ 344237 Мінфіну України
Ліцензії № 270922, № 270935
Мінпромполітики України

Монети України/

Про введення в обіг пам'ятної монети "10 років внесенню до реєстру світової спадщини ЮНЕСКО історичного центру міста Львова"

Національний банк України 24 жовтня 2008 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 10 гривень, присвячену 10-річчю внесення до реєстру світової спадщини ЮНЕСКО ансамблю історичного центру міста Львова. Перша документальна згадка про Львів датується 1256 роком, який і вважається датою його заснування. Місто немов причаровує своєю багатомістовою історією та красою. Дивовижні пам'ятки архітектури зустрічаються тут на кожному кроці й утворюють разом один з найкрасивіших історико-архітектурних заповідників Європи.

Монету виготовлено зі срібла 925 проби. Категорія якості карбування — пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті — 31.1 г, діаметр — 38.61 мм, тираж — 5000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі зображено декоративну скульптуру Слави з фасаду приміщення Львівського Державного академічного театру опери та балету ім. С.Крушельницької; розміщено: угорі — малий Державний герб України, написи півколом — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі), **ДЕСЯТЬ ГРИВЕНЬ** (унизу), зазначено метал,

його пробу — **Ag 925**, масу дорогоцінного металу в чистоті — **31.1** (ліворуч), рік карбування монети — **2008** та логотип Монетного двору Національного банку України (праворуч).

На реверсі зображено стилізовану композицію з п'яти веж міста Львова: Вірменської та Успенської церков, міської Ратуші, латинської Катедри, Бернардинського монастиря (зліва направо), на тлі яких — герб міста, і розміщено написи: **10 РОКІВ У РЕЄСТРІ СВІТОВОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО** (угорі півколом), **ЛЬВІВ** (унизу).

Художник і скульптор — Володимир Дем'яненко.

Пам'ятна монета номіналом 10 гривень "10 років внесенню до реєстру світової спадщини ЮНЕСКО історичного центру міста Львова" є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети "90 років утворення Західно-Української Народної Республіки"

Національний банк України, продовжуючи серію "Відродження української державності", 3 листопада 2008 року ввів в обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні "90 років утворення Західно-Української Народної Республіки", присвячену українській державі, створеній на західноукраїнських землях після розпаду Австро-Угорської імперії, у складі якої перебувала значна частина українських земель — Галичина, Буковина і Закарпаття. 9 листопада 1918 року було сформовано уряд — Державний Секретаріат ЗУНР. Законом від 13.11.1918 р. закріплювалися верховенство і суверенітет народу.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12.8 г, діаметр — 31.0 мм, тираж — 35 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі на тлі прапора розміщено: угорі півколом напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, під яким — малий Державний герб України, номінал монети — **2 / ГРИВНІ**, ліво-

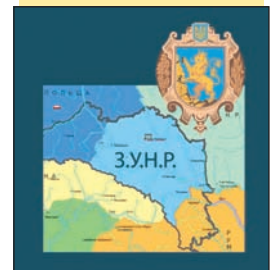
руч — лев (із герба ЗУНР), унизу між фрагментами декоративного орнаменту рік карбування монети — **2008** і логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено групу січових стрільців під стягом і розміщено напис — **90 РОКІВ УТВОРЕННЯ** (півколом) **ЗУНР**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптори — Анатолій Дем'яненко, Володимир Атаманчук.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні "90 років утворення Західно-Української Народної Республіки" є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг пам'ятної монети “Тисячоліття монетного карбування у Києві”

Національний банк України 5 листопада 2008 року ввів в обіг пам'ятну монету номіналом 20 гривень “Тисячоліття монетного карбування у Києві”, присвячену першому карбуванню монет Київської Русі — златників і срібляників наприкінці X — на початку XI ст. — за часів князя київського Володимира Великого.

Монету виготовлено зі срібла 925 проби. Категорія якості карбування —пруф, маса дорогоцінного металу в чистоті — 62.2 г, діаметр — 50.0 мм, тираж — 5 000 штук. Гурт монети — секторальне рифлення.

На аверсі розміщено: угорі — малий Державний герб України, напис півколом — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, композицію з монет — локально позолочений златник (вміст золота 0.0004 г) та срібляники (праворуч), фрагмент реконструкції древнього Києва (ліворуч), під яким зазначено

метал, його пробу — **Ag 925**, масу дорогоцінного металу в чистоті — **62.2**, номінал — **20 / ГРИВЕНЬ**, рік карбування монети — **2008**, а також логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено сцену карбування монети та розміщено напис — **ТИСЯЧОЛІТТЯ / МОНЕТНОГО КАРБУВАННЯ / У КИЄВІ**.

Художники — Борис Груденко, Святослав Іваненко.

Скульптор — Анатолій Дем'яненко.

Пам'ятна монета номіналом 20 гривень “Тисячоліття монетного карбування у Києві” є дійсним платіжним засобом України та обов'язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

“Золотий резерв” — корпоративне видання Університету банківської справи Національного банку України. У журналі представлено фінансову аналітику, експертні оцінки науковців, огляд головних подій та тенденцій на банківському ринку, аналіз актуальних тем освіти та науки, маркетингові стратегії, інтерв'ю з відомими та успішними людьми держави.

В и х о д и т ь 4 р а з и н а р і к
Ц і н а н а 2 0 0 9 р і к - 4 8 г р н
п е р е д п л а т н и й і н д е к с : 9 9 4 2 5

Спеціальна пропозиція для банків: при передплаті 10 та більше примірників журналу Ваш логотип буде розміщений на обкладинці видання.

**Ірина
Новікова**

Науковий співробітник кафедри економічної теорії економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Вітчизняна банківська система не вперше відіграє провідну роль в економічному поступі суспільства. Ще в 1860 році, з ліквідацією державної монополії у банківській сфері, в Україні почав вибудовуватися прообраз банківської системи ринкового типу, на ефективну діяльність якої покладалися великі надії. Один із важливих елементів пореформеної банківської системи другої половини XIX – початку XX ст. становили сільські банки, які відіграли важливу роль у розбудові вітчизняного ринкового господарства.

Дослідження/

Функціонування сільських банків на українських теренах та їх роль у формуванні вітчизняного господарства ринкового типу (друга половина XIX — початок XX ст.)

Величезна аграрна країна — Російська імперія, в тому числі й підвладні їй землі України, після скасування у 1861 році кріпосного права вийшла на якісно новий рівень соціально-економічного розвитку, який передбачав зокрема створення нової верстви населення — дрібних селян-землевласників. Як і нинішнє мале та середнє підприємництво, ця сфера господарської діяльності потребувала фінансової підтримки, а саме: кредитування, насамперед короткострокового. Підоймою в цій справі стали сільські банки.

Сьогодні, коли на часі питання купівлі-продажу земельних угідь у нашій державі, досвід діяльності цих кредитних установ є вельми актуальним.

На жаль, публікацій стосовно організації та особливостей функціонування сільських банків у сучасній економічній літературі вкрай мало. Окремих аспектів цього питання торкається лише А.Андрюшин [1]. Належного ж дослідження діяльності мережі сільських банків на теренах України в другій половині XIX — на початку XX століття поки що не існує.

Мета даної статті полягає в історико-економічному осмисленні ролі сільських банків у розвитку вітчизняної банківської системи ринкового типу в пореформений період та висвітленні їх діяльності, аналіз якої дасть змогу глибше зрозуміти сутність цих установ.

Організацію дрібного селянського кредиту започаткувала установа, створена понад два століття тому в Новоросії¹ [1, с. 66]. Указ про її заснування видав імператор Олександр I 7 липня

1803 року. Діяльність її полягала у наданні позичок на потреби німецьких поселенців. Кредити видавалися із грошового фонду, сформованого за рахунок громадських прибутків. Із часом подібні установи почали створюватися і в інших місцях. Підпорядковувалися такі банки удільним відомствам, а свої капітали формували за рахунок господарського капіталу. Причому необхідні позики видавалися лише на основі мирських вироків.

У 1859 році удільним відомством було розроблено відповідні правила, в яких обумовлювався порядок заснування та спектр діяльності цих фінансових установ.

Проте помітної ролі сільські банки на той час ще не відігравали. У пореформеній Росії, зокрема й в Україні, вони тривалий час перебували у зародковому стані. Історії відомі лише окремі випадки заснування сільських банків протягом перших двох десятиріч пореформеного періоду. Це пояснювалося слабким економічним розвитком села, браком відповідної законодавчої бази, внаслідок чого взяті в банках кредити досить часто не поверталися. Крім того, діяльність цих установ поширювалася лише на жителів регіонів, у межах яких вони функціонували, що гальмувало розвиток банківських операцій. Після того, як у 1866 році сільські банки були передані у відання волосних управ, переважна більшість із них узагалі припинила свою роботу.

Помітного розвитку діяльність сільських банків на території України набула лише з 70–80-х рр. XIX століття. Певною мірою цьому сприяла відповідна урядова політика, а з другого боку — зростаючі потреби сільського господарства. Наприкінці

¹ Згідно з дореволюційним «Кратким курсом географии России» до Новоросії належали Бессарабська, Таврійська, Херсонська, Катеринославська губернії та Донська область.

ЛІТОПИС БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

1860-х — на початку 1870-х рр. питання щодо створення установ дрібного кредиту неодноразово обговорювалися на з'їздах сільських господарів, що відбувалися у Санкт-Петербурзі. Після того, як у грудні 1870 року розпочали свою діяльність спеціальна комісія з питань дрібного кредиту і Комітет при сільських позичково-ощадних і промислових товариствах, справа врешті зрушила з місця.

Одним із найперших — найвідоміших і найефективніших — українських сільських банків був Сільський банк графині Олександрії Браницької, заснований у 1875 році на пожертвування знаменитої поміщиці. Кошти, виділені нею на поліпшення “добробуту селян належних їй маєтків Київської губернії” [2, с. 5] у розмірі 1 млн. рублів асигнаціями (300 тис. руб. сріблом), й становили основу банківської установи [3, с. 245], яка успішно функціонувала аж до початку XX століття. Особливістю цього банку було те, що йому дозволялося здійснювати як загальні банківські операції, так і спеціальні, які призначалися для обслуговування лише селян, котрі мешкали в маєтках графині. Таким клієнтам банк мав право видавати позички на придбання необхідних для обробітку землі засобів праці під заставу цінних паперів, товарів, селянських виробів, земельних ділянок, під поручительство тощо.

На аналогічних засадах діяв і Олександрівський сумський селянський банк, заснований у 1887 році на кошти відомого сумського мецената, мільйонера-цукрозаводчика, вихідця з селянської родини Івана Герасимовича

Іван Герасимович Харитоненко.

Харитоненка, який прагнув, щоб створена ним кредитна установа надавала селянам “першу допомогу” для поліпшення їхнього фінансового стану та сприяла економічному розквіту міста і повіту. Основний статутний фонд банку на момент його відкриття становив 50 млн. рублів, які були надані І.Харитоненком [4, с. 115–116].

У процесі успішної діяльності установи розмір її основного капіталу повсякчас зростав. Наприклад, із 1 січня 1896 року по 1 січня 1903 року основний капітал збільшився з 55 761 до 62 948 рублів. Про успішну роботу банку свідчать також інші статистичні дані [5, с. 27].

Зазначені сільські банки належали до категорії станових банків, а оскільки предметом застави при наданні кредитних послуг в основному слугувала земля, то вони належали й до дрібних приватних земельних банків. Позики в таких установах надавали на різні терміни: від кількох місяців до 25 років у першому випадку та до 3 років — у другому. Діяльність їхня поширювалася відповідно лише на губернію та повіт [6, с. 170]. Окрім кредитування, ці банки виконували ряд інших, не менш важливих операцій: приймали внески, вели облік векселів, приймали на зберігання цінні папери та інші цінності.

Стрімкого розвитку дрібний селянський кредит в уособленні сільських банків почав набирати на території України у 80-х роках XIX століття — за часів керівництва Міністерством фінансів нашим співвітчизником, економістом-практиком, відомим реформатором Миколою Християновичем Бунге (1881–1886 рр.). Цей видатний учений дієво сприяв становленню ринкового господарства, зокрема розбудові фінансово-кредитної системи [7, с. 13; 8, с. 65–67]. Не оминув міністр увагою і сільські банки. У 1883 році було затверджено й опубліковано типовий статут сільських банків, що й стало поштовхом до поширення цих фінансових установ. Згодом були надруковані й правила щодо порядку та умов заснування цих банків і нагляду за ними, згідно з якими основний капітал, що складався з пожертвувань або відрахувань із селянських громадських коштів, мав бути не меншим 300 рублів; позики видавалися на рік виключно особам селянського стану, котрі належали до товариств, які заснували банки. Розмір позики не повинен був перевищувати 1/20 частини основного капіталу, якщо він

Микола Християнович Бунге.

становив менше 3000 руб., і 200 рублів, — якщо більше 3000 руб. Керувала кожним таким банком рада, що складалася із трьох членів і розпорядника. Її обирали на сільських зборах на трирічний термін. При цьому повітові старшини, сільські старости й писарі не могли займати зазначені вище посади. Для організації банку необхідно було зібрати дві третини голосів сільського товариства, а проект його статуту мав пройти ряд інстанцій — аж до міністра фінансів, який за погодженням із міністром внутрішніх справ його затверджував. Наглядали за діяльністю сільського банку наглядачі (попечителі) [9, с. 133].

Як і раніше, багато таких банків з'являлося завдяки жертвам. Проте нерідко бюрократична тяганина надовго затягувала процес їх відкриття. Так, у 1885 році статський радник Є.М.Костенко виділив на заснування у с. Скибинцях Лохвицького повіту Полтавської губернії сільського банку 3000 рублів [10, с. 1]. Передбачалося прибутки від діяльності даної установи спрямовувати на утримання місцевої лікарні. Проте внаслідок різних бюрократичних зволікань і перешкод банк було відкрито лише в 1893 році.

Серед причин гальмування розвитку сільських банків у другій половині XIX ст. на українських землях — нестача вільних громадських коштів для створення основних банківських капіталів та нерозуміння селянами переваг використання кредиту [11, с. 57].

Незважаючи на це, наприкінці 1880-х рр. заснування сільських банків на теренах України почало набувати масового характеру. У 1889 році таких установ

у Київській губернії налічувалося 72 (з основним капіталом 107 726 руб. 18 коп.) [10, с. 57], Подільській — 26 [12, с. 143], Харківській — 2 [13, с. 144]. Втім, слід зазначити, що в деяких інших українських губерніях популярними були різні ощадні каси і товариства взаємодопомоги, тоді як сільських банків не було жодного, як, наприклад, у Херсонській губернії [14, с. 97].

Із усвідомленням важливої ролі сільських фінансових установ у поліпшенні добробуту населення та розвитку ринкового господарства в цілому сприяло зростанню довіри до них, а отже, — і їх чисельності. Зокрема в Київській губернії в 1891 році налічувався вже 91 сільський банк (з основним капіталом 138 576 руб. 74 коп., який було утворено за допомогою коштів ощадно-допоміжних кас та міських капіталів) [15, арк. 58]. Зростала кількість цих установ і в інших губерніях. Про успішний розвиток сільських банків та їх важливе значення писав імператорові у своєму звіті про стан губернії за 1898 р. Подільський губернатор О.О.Ейлер. Він зазначав, що чисельність сільських банків, яких на той час налічувалося 119 із сукупним основним капіталом майже 4 000 000 руб., особливо стрімко збільшувалася в губернії протягом 1890-х років. “Сільський банк, що близько стоїть до населення, — наголошує О.Ейлер, — становить найпростішу установу дрібного кредиту, доступного всім членам сільського суспільства, на основах взаємності, тому заслуговує особливої уваги і піклування” [16, арк. 1а, 1 б].

Схвальні відгуки про роботу і важливу роль сільських банків знаходимо і в документах пізнішого часу. В аналогічному звіті Подільського губернатора за 1899 рік зазначалося, що сільські банки були неабиякою підтримкою для сільського господарства. Вони успішно працювали, збільшуючись чисельно і розширюючи свої обороти. Крім того, їх діяльність сприяла послабленню переселенських настроїв серед сільського населення на віддалені окраїни [17, арк. зв. 46].

Із метою подальшого збільшення чисельності банківських установ у сільській місцевості міністром народної освіти в листопаді 1906 року було подано пропозицію щодо залучення учителів початкових народних шкіл до організації установ дрібного кредиту [18, арк. 1].

Слід, утім, зазначити, що процес кредитування населення дрібними банківськими установами містив ряд недоліків. Із розширенням мережі сільських банків збільшувалася й

Загальний економічний стан сільських банків в українських губерніях на 1 січня 1909 року			
Губернії	Кількість установ	Баланс	Видано позик на суму
		в тисячах рублів	
Бессарабська	48	3 146	2 946
Волинська	200	2 742	2 575
Катеринославська	220	4 438	4 366
Київська	241	2 346	2 279
Полтавська	261	8 071	7 855
Подільська	172	7 161	6 845
Харківська	245	2 356	2 202
Херсонська	34	1 927	1 799
Чернігівська	166	2 031	1 988
Таврійська	38	430	419
Разом	1 625	34 648	33 274

Джерело: Статистико-экономические очерки областей, губерний и городов России под ред. Л.Я.Яснопольского (підрахунки автора).

кількість скарг на якість наданих ними послуг та на діяльність їх керівництва. Так, у 1903 році в доповіді графа Ф.Г.Грохольського про організацію дрібного сільськогосподарського кредиту наголошувалося на тому, що селяни скаржаться на віддаленість банківської установи та надмірні витрати, які часто унеможливають отримання бажаного кредиту [19, с. 328]. Крім того, в цих сільських банках нерідко допускалися всілякі порушення, а працівники вдавалися до неправомірних дій, що змушувало позичальників звертатися до суду. Приклад таких порушень міститься у звинувачувальному акті від 1908 року, в якому селянин М.Могиль та його син Р.Могиль скаржилися на керівництво Немирівського сільського банку, котре привласнило в 1905 році 35 рублів, унесених селянами на погашення взятих в 1903 році позики [20, арк. 3].

Зафіксовано й випадки інших серйозних порушень. Серед архівних документів збереглася скарга жителя м. Шатави Маківського повіту Подільської губернії В.Ф.Фещенка на те, що керівництво Стругського сільського банку, який знаходився в Ушицькому повіті Подільської губернії, ігнорує його прохання про видачу йому вкладених ним у цей банк грошей у розмірі 600 рублів, мотивуючи тим, що в касі банку немає грошей [21, арк. 3-зв. 3]. Намагаючись повернути свої заощадження, В.Фещенко наполегливо пройшов безліч інстанцій. Та всі зусилля виявилися марними. “Як видно, мій голос залишився голосом волаючого в пустелі”, — розпачливо констатував позивач [21, арк. 4]. Справа тягнулася кілька років, і в 1909 році дійшла аж до Київського, Подільського і Волинського генерал-губернатора.

Щоб удосконалити організацію надання дрібного кредиту, на початку ХХ ст. в різних губерніях стали створювати губернські комітети у справах дрібного кредиту. Наприклад, заснованому 1904 року такому комітету в Подільській губернії у 1907 році були підзвітні 172 сільських банки [22, арк. 14]. В цей же час почали проводитися з’їзди представників установ дрібного кредиту. На першому такому з’їзді в Подільській губернії, що проходив 7–11 грудня 1906 року в м. Кам’янці-Подільському, зазначалося, що діючі на той час у губернії 168 волосних та сільських банків працюють досить успішно, тож варто було б сприяти появі нових подібних установ. Розглядався також ряд інших питань, пов’язаних із діяльністю сільських банків, стосовно чого з’їзд ухвалив низку постанов [23, с. 3].

Час від часу на періодичних зібраннях місцевих комітетів, під пильним наглядом яких перебувала діяльність сільських банківських установ, висловлювалися пропозиції щодо підвищення ефективності роботи. Зокрема, на початку ХХ ст. неодноразово висловлювалося побажання щодо збільшення терміну на частину позик, які надаються до кількох років, але не більше, як на чотири [19, с. 734] тощо.

Незважаючи на недоліки в роботі сільських банків на рубежі ХІХ–ХХ століть, вони посідали одне з провідних, визначальних місць у пореформеній банківській системі. А їхні капітали з часом стали дієво сприяти не лише розвитку сільського господарства, а й ремісничого виробництва. Значущість цих установ для українського сільського населення та їх внеску у розвиток господарства країни наочно ілюструє таблиця.

ЛІТОПИС БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ • ФОНДОВИЙ РИНОК

Отже, зробимо висновок: діяльність сільських банків становила потужне економічне підґрунтя для розвитку сільського господарства, допомагаючи дрібним землевласникам вирішувати їхні нагальні проблеми (придбання необхідного устаткування, реманенту, земельних ділянок тощо) та збільшувати свої прибутки за рахунок власних заощаджень.

Література

1. Андрюшин А. Развитие и формы мелкого кредитования в России // Деньги и кредит. — 1996. — № 7. — С. 65–77.

2. Устав сельского банка графини Александры Браницкой в местечке Белой Церкви. — Беляя Церковь, 1902. — 66 с.

3. Лазанська Т. Гетьманиха білоцерківщини та її нащадки (з історії роду Браницьких) // Проблеми історії України XIX ст. — початку XX ст. — 2004. — Вип. VII. — С. 229–246.

4. Гончарук Т.І., Корогод Г.І. Становлення і розвиток банківської системи на Сумщині // Фінанси України. — 1999. — № 10 (34). — С. 112–116.

5. Міщенко В.І., Корогод Г.І. Становлення і розвиток кредитно-фінансової системи на Сумщині (XIX — поч. XX ст.). — Суми, 1999. — 76 с.

6. Історія грошей і банківництва: Підручник / І.Г.Скоморович, С.К.Реверчук, Я.І.Малик та ін. — К.: Атіка, 2004. — 339 с.

7. Гайдай Т.В. Поєднання наукових традицій в умовах становлення вітчизняної економічної теорії у другій половині XIX ст.: феномен М.Х.Бунге // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Економіка. — № 84. — С. 12–16.

8. Новікова І.Е. Роль М.Х.Бунге у трансформації вітчизняної банківської системи на ринкових засадах // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Економіка. — № 84. — С. 64–67.

9. Новікова І.Е. Організація банківської справи на Поділлі (друга половина XIX — початок XX століття) // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. — Вип. 12 (67). — К., 2006. — С. 131–135.

10. Устав Скибинского сельского банка доктора Евтихия Никитича Костенко. — Полтава, 1895. — 10 с.

11. Обзор Киевской губернии за 1889 год. — Киев, 1890. — 68 с.

12. Обзор Подольской губернии за 1890 год. — /б.и./, /б.г./ — бл. 288 с.

13. Статистический справочник по Харьковской губернии. 2-е изд. — Харьков, 1914. — 179 с. + 23 с.

14. Статистико-экономический обзор Херсонской губернии за 1885 г. — Херсон, 1897. — 255 с.

15. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. 622. — спр. 344.

16. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. — 629. — спр. 195.

17. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. 626. — спр. 20.

18. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. 660. — спр. 23.

19. Труды местных комитетов о нуждах сельскохозяйственной промышленности. XXX. Подольская губерния. — С.-

Петербург, 1903. — 1112 с.

20. ЦДІАУ. — ф. 348. — оп. 1. — спр. 1185.

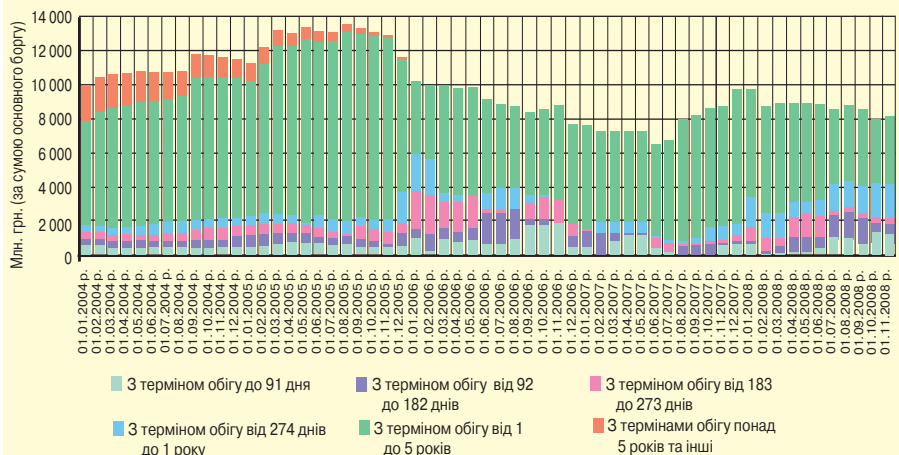
21. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. 708. — спр. 366.

22. ЦДІАУ. — ф. 442. — оп. 638. — спр. 201.

23. Труды второго Подольского съезда представителей учреждений мелко-го кредита в Виннице 13–15 мая 1912 года. — С.-Петербург, 1912. — 140 с.

Ринок державних цінних паперів України у вересні – жовтні 2008 року

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, які перебувають в обігу (на 1 листопада 2008 року)

Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик за січень — жовтень 2008 року*

Період	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до держбюджету, тис. грн.
Січень	294 000	307 931.62
Лютий	75 000	77 266.30
Березень	3 500	3 741.64
I квартал	372 500	388 939.56
Квітень	0	0.00
Травень	10 000	10 580.20
Червень	35 000	37 198.00
II квартал	45 000	47 778.20
I півріччя	417 500	436 717.76
Липень	182 000	190 978.40
Серпень	120 000	117 862.70
Вересень	515 000	501 473.65
III квартал	817 000	810 314.75
Жовтень	309 500	279 482.15
Листопад		
Грудень		
IV квартал	309 500	279 482.15
Усього з початку року	1 544 000	1 526 514.66

*За станом на 01.11.2008 р.

(Закінчення на с. 40).

Ринок державних цінних паперів України у вересні – жовтні 2008 року

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик у вересні – жовтні 2008 року									
Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбані облігації	Пропозиція			Термін погашення облігацій	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Результати розміщення		
		Встановлені обмеження на загальний обсяг розміщення облігацій, шт.	Номинал облігацій, грн.	Розмір купона на одну облігацію, грн.			Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. грн.	Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньозважений рівень дохідності облігацій, %
75	03.09.2008 р.	-	1000	16.20	01.04.2009 р.	75 000	73 602.75	11.90	11.90
76	03.09.2008 р.	-	1000	26.75	27.05.2009 р.	50 000	49 687.50	11.90	11.90
77	03.09.2008 р.	-	1000	-	05.05.2010 р.	-	-	-	-
78	03.09.2008 р.	-	1000	23.75	28.09.2011 р.	5 000	4 703.50	12.50	12.50
79	10.09.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
80	10.09.2008 р.	-	1000	26.75	27.05.2009 р.	160 000	159 358.40	11.90	11.90
81	10.09.2008 р.	-	1000	20.00	05.05.2010 р.	100 000	96 229.00	12.30	12.30
82	10.09.2008 р.	-	1000	23.75	28.09.2011 р.	100 000	94 293.00	12.50	12.50
83	17.09.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
84	17.09.2008 р.	-	1000	-	27.05.2009 р.	-	-	-	-
85	17.09.2008 р.	-	1000	-	05.05.2010 р.	-	-	-	-
86	17.09.2008 р.	-	1000	-	28.09.2011 р.	-	-	-	-
87	24.09.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
88	24.09.2008 р.	-	1000	-	27.05.2009 р.	-	-	-	-
89	24.09.2008 р.	-	1000	20.00	05.05.2010 р.	25 000	23 599.50	12.50	12.50
90	24.09.2008 р.	-	1000	-	28.09.2011 р.	-	-	-	-
Разом за вересень						515 000	501 473.65		
91	01.10.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
92	01.10.2008 р.	-	1000	26.75	27.05.2009 р.	15 000	15 004.35	12.30	12.30
93	01.10.2008 р.	-	1000	20.00	05.05.2010 р.	2 000	1 881.40	12.90	12.90
94	01.10.2008 р.	-	1000	-	28.09.2011 р.	-	-	-	-
95	08.10.2008 р.	-	1000	16.20	01.04.2009 р.	10 000	9 602.00	15.50	15.50
96	08.10.2008 р.	-	1000	26.75	27.05.2009 р.	10 000	9 837.30	15.50	15.50
97	08.10.2008 р.	-	1000	20.00	05.05.2010 р.	25 000	23 507.00	13.10	13.10
98	08.10.2008 р.	-	1000	23.75	28.09.2011 р.	20 000	17 001.00	16.00	16.00
99	15.10.2008 р.	-	1000	16.20	01.04.2009 р.	95 000	91 485.95	15.50	15.50
100	15.10.2008 р.	-	1000	-	27.05.2009 р.	-	-	-	-
101	15.10.2008 р.	-	1000	-	05.05.2010 р.	-	-	-	-
102	15.10.2008 р.	-	1000	23.75	28.09.2011 р.	32 500	27 710.15	16.00	16.00
103	20.10.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
104	20.10.2008 р.	-	1000	-	27.05.2009 р.	-	-	-	-
105	20.10.2008 р.	-	1000	-	05.05.2010 р.	-	-	-	-
106	20.10.2008 р.	-	1000	23.75	28.09.2011 р.	100 000	83 453.00	17.00	17.00
107	27.10.2008 р.	-	1000	-	01.04.2009 р.	-	-	-	-
108	27.10.2008 р.	-	1000	-	27.05.2009 р.	-	-	-	-
109	27.10.2008 р.	-	1000	-	05.05.2010 р.	-	-	-	-
110	27.10.2008 р.	-	1000	-	28.09.2011 р.	-	-	-	-
Разом за жовтень						309 500	279 482.15		
На замовлення "Бісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України. (Закінчення. Початок на с. 39).									

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Спеціально для "Вісника НБУ" /

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у жовтні 2008 року

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у жовтні 2008 р. (в розрізі інструментів)

Відсотки		
Показники	2008 р.	У тому числі за жовтень
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00
У тому числі через:		
— кредити “овернайт”, надані через постійно діючу лінію рефінансування	65.84	43.21
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	7.51	5.94
— кредити рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	—	—
— операції своп	2.42	1.37
— операції прямого РЕПО	9.72	10.00
— інші короткострокові кредити	14.51	39.48
— стабілізаційний кредит	—	—

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у жовтні 2008 р.

Відсотки річні		
Показники	2008 р.	У тому числі за жовтень
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	15.3	15.2
У тому числі за:		
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	15.6	15.9
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	15.9	16.8
— кредитами рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	—	—
— операціями своп	14.6	16.0
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	15.3	15.5
— за іншими короткостроковими кредитами	13.8	14.1
— стабілізаційним кредитом	—	—

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у жовтні 2008 р.*

		Відсотки річні
	Показники	Жовтень 2008 р.
На міжбанківському ринку:		
	за кредитами, наданими іншим банкам	14.6
	за кредитами, отриманими від інших банків	14.5
	за депозитами, розміщеними в інших банках	12.9
	за депозитами, залученими від інших банків	13.4
На небанківському ринку:		
	за кредитами**	19.1
	за депозитами	10.4

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у жовтні 2008 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2008 р.	01.02.2008 р.	01.03.2008 р.	01.04.2008 р.	01.05.2008 р.	01.06.2008 р.	01.07.2008 р.	01.08.2008 р.	01.09.2008 р.	01.10.2008 р.	01.11.2008 р.
Готівка. Гроші поза банками											
M0, % до початку року	100.0	94.9	96.2	98.8	104.5	107.0	112.3	117.8	120.6	120.2	131.6
M0 + переказані кошти в національній валюті											
M1, % до початку року	100.0	95.5	96.1	101.1	103.8	104.0	110.7	114.4	117.0	118.3	119.5
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти											
M2, % до початку року	100.0	98.7	100.6	105.2	108.7	108.7	114.1	118.3	120.3	121.1	122.0
M2 + цінні папери власного боргу банків											
M3, % до початку року	100.0	98.8	100.5	105.0	108.5	108.5	113.7	117.9	119.9	120.6	121.4

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у вересні 2008 р. не змінювалася і починаючи з 30 квітня 2008 р. становить 12% річних.

Починаючи з 01.10.2006 р. встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів (постанова Правління Національного банку України від 15.09.2006 р. № 364): за строковими коштами і вкладами (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній валюті — 0.5; за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті — 4; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 1; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 5.

Звертаємо увагу, що відповідно до постанови Правління НБУ від 11.10.2008 р. №319 в покриття суми обов'язкових резервів зараховуються: готівка в касі банку в національній валюті в розмірі 100% та облігації внутрішньої державної позики, що перебувають у власності банків, строк погашення яких припадає на звітний календарний рік, у розмірі 100% від їх балансової вартості.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти в НБУ та готівкові кошти банку	Цінні папери, що рефінансу- ються НБУ	Резерви під зне- цінення боргових цінних паперів, що рефі- нансують- ся НБУ	Кошти в інших банках	Резерви під забор- гованість інших банків	Цінні папери у торговому портфелі банку	Цінні папери в портфелі банку на продаж	Резерви під знеціннення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Кредити, що надані	У тому числі	
											юридичним особам	фізичним особам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі – 17)												
1	ПРИВАТБАНК	4 962 435	2 261 073	0	7 538 267	109 631	986 419	106 323	2 880	57 663 005	35 773 363	21 889 642
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	3 945 952	2 125 187	0	2 577 922	19 109	365 676	134 734	17 959	42 660 378	23 566 282	19 094 096
3	УКРСИББАНК	1 725 666	169 372	0	2 615 644	68 454	0	920 697	7 225	37 020 209	15 991 929	21 028 280
4	УКРСОЦБАНК	2 053 146	14 139	0	1 400 718	3 078	824 482	31 088	2 667	32 584 272	15 294 263	17 290 009
5	УКРЕКСІМБАНК	1 597 965	653 498	0	3 534 104	12 273	0	795 345	68 247	26 833 273	25 420 428	1 412 845
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 872 697	0	0	331 462	18 412	0	454 675	2 210	22 673 139	20 106 301	2 566 838
7	"НАДРА"	1 102 461	7 807	0	2 176 015	7 195	1 187 886	4 342	412	19 013 442	6 201 834	12 811 608
8	ОЩАДБАНК	3 176 922	2 100 428	0	3 637 187	54 697	0	244 650	21 861	14 330 209	7 602 012	6 728 197
9	ОТП БАНК	1 608 559	189 478	0	649 516	3 579	0	360 673	967	22 024 181	10 800 175	11 224 006
10	АЛЬФА-БАНК	1 040 107	0	0	2 490 591	9 751	0	511 684	14 946	19 476 081	12 861 400	6 614 681
11	ВТБ БАНК	785 357	0	0	1 794 910	5 079	0	146 237	11 169	17 254 968	14 919 047	2 335 921
12	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	896 443	0	0	3 932 838	7 838	0	685 568	0	11 483 430	8 300 764	3 182 667
13	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	790 873	11 089	0	1 071 934	4 429	1 020 314	39 818	5 507	13 605 246	8 724 924	4 880 321
14	"ФОРУМ"	597 118	0	0	2 470 774	6 888	678 743	170 221	2 959	12 366 418	8 842 584	3 523 834
15	УКРПРОМБАНК	867 457	89 907	0	1 247 477	591	0	1	0	11 992 751	9 311 987	2 680 764
16	КРЕДИТПРОМБАНК	817 257	35 625	0	2 113 398	525	0	1 018 875	0	9 955 907	6 822 417	3 133 490
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	434 961	64 905	0	2 748 445	2 113	88 000	635 707	11 509	8 792 480	7 145 950	1 646 530
Усього по групі		28 275 377	7 722 507	0	42 331 201	333 642	5 151 519	6 260 638	170 518	379 729 389	237 685 660	142 043 730
Група II (кількість банків у групі – 17)												
18	УКРГАЗБАНК	775 933	0	0	3 829 537	24 265	423 299	368 750	26	7 395 934	4 726 568	2 669 366
19	РОДОВІД БАНК	320 986	181 868	0	2 129 343	1 350	246 744	457 870	134	9 292 087	6 525 284	2 766 803
20	СВЕДБАНК	817 337	57 983	0	516 296	20 462	187 275	50 286	859	10 127 751	6 104 429	4 023 322
21	"ПІВДЕННИЙ"	420 680	0	0	587 785	2 869	0	36 217	139	7 666 176	6 619 543	1 046 633
22	ІНГ БАНК УКРАЇНА	390 594	255 064	0	1 508 826	2 471	824 112	3 026	0	5 489 934	5 410 828	79 106
23	ЕРСТЕ БАНК	563 704	355 226	0	2 056 506	41 392	0	207 787	0	4 472 575	1 566 744	2 905 832
24	УНІКРЕДИТ БАНК	496 370	188 544	0	563 928	7 098	11 694	65 356	26	6 443 137	5 404 770	1 038 368
25	ПРАВЕКС-БАНК	570 024	0	0	790 810	546	5 000	58	0	4 719 922	378 388	4 341 534
26	ВІЕЙБІ БАНК	374 410	82 683	0	711 126	556	33 039	127 249	5	4 984 734	3 444 159	1 540 575
27	ДОНГОРБАНК	259 459	94 922	0	944 357	10 722	0	287 557	0	4 522 507	3 280 353	1 242 154
28	ІМЕКСБАНК	214 986	0	0	1 615 306	1 881	24 969	35	0	3 301 029	2 693 759	607 270
29	"ХРЕЩАТИК"	323 390	207 529	0	926 324	471	0	127 503	25	3 522 825	2 737 878	784 947
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	40 379	0	0	522 673	9 152	353 889	0	0	4 547 002	4 539 926	7 076
31	КРЕДОБАНК	272 134	19 879	0	211 670	1 261	0	128 524	68	4 016 029	2 795 196	1 220 833
32	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	129 713	0	0	364 752	708	81 761	81 338	0	3 807 357	2 561 879	1 245 478
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	283 220	0	0	606 827	2 585	0	471 962	5 193	2 322 503	2 018 882	303 621
34	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	182 830	341 867	0	791 703	5 260	40 387	0	0	2 270 047	2 246 633	23 414
Усього по групі		6 436 150	1 785 565	0	18 677 769	133 048	2 232 168	2 413 519	6 475	88 901 550	63 055 220	25 846 330
Група III (кількість банків у групі – 34)												
35	УНІВЕРСАЛ БАНК	333 323	28 916	0	602 672	2 494	50 314	74 524	0	4 737 874	1 128 101	3 609 773
36	"ДЕЛЬТА"	165 059	0	0	882 351	2 807	0	54 639	0	3 316 305	630 846	2 685 459
37	"КІІВ"	95 370	0	0	369 338	346	0	179 258	1 658	3 084 958	2 679 827	405 131
38	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	107 994	0	0	597 835	39 701	0	194 431	0	2 869 489	1 861 996	1 007 493
39	"КІІВСЬКА РУСЬ"	135 856	20 181	0	814 251	120	0	45 882	1	2 805 951	2 155 271	650 680
40	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	389 061	52 449	0	658 974	13 552	0	935	0	2 747 788	2 741 813	5 976
41	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	223 017	1	0	359 517	1 212	0	55 642	845	2 856 249	1 218 750	1 637 499
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	142 512	0	0	457 792	1 613	30 007	169 717	5 832	2 707 646	2 215 198	492 448
43	ПРОКРЕДИТ БАНК	243 308	0	0	254 330	394	0	250	0	2 285 462	608 419	1 677 043
44	МЕГАБАНК	122 921	0	0	101 995	22	0	208 086	330	2 124 425	1 560 023	564 401
45	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	216 982	14	0	111 821	20 227	0	13 330	4 358	2 387 996	1 602 023	785 973
46	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	29 898	0	0	771 259	298	0	71 232	1 084	1 760 907	1 574 587	186 319
47	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	53 843	0	0	1 127 698	4 220	0	0	0	1 583 248	0	1 583 248
48	ЕКСПРЕС-БАНК	312 636	0	0	194 296	140	32 723	11 991	0	1 781 315	942 917	838 398
49	БМ БАНК	137 603	0	0	313 958	1 985	0	103 461	1 481	1 720 717	1 434 662	286 055
50	ФОЛЬКСБАНК	140 781	0	0	153 388	236	0	78	1	1 788 148	548 145	1 240 003

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви під заборгованість за кредитами	Цінні папери, що утримуються до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів, що утримуються до погашення	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	Основні засоби	Нематеріальні активи	Нараховані доходи до отримання	У тому числі		Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	Відстрочений податковий актив	Інші активи	Резерви під інші активи	Довгострокові активи, призначені для продажу	Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК... ¹	Усього активів
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	4 532 282	166 526	2	559 802	1 517 233	4 364	1 400 325	484 051	200 553	232 060	12 124	1 087 407	29 370	53 450	135	73 412 392
	2 160 047	0	0	14 437	2 175 209	42 289	396 377	100 024	83 128	153 895	85 159	416 132	29 286	3	0	52 559 160
	1 475 725	0	0	255 719	1 422 590	96 677	511 421	91 511	10 159	92 165	7 520	353 729	17 305	136	0	43 438 506
	945 459	6 120	6 120	6 786	2 099 719	44 992	476 712	69 175	10 922	67 145	0	248 110	12 851	0	0	38 752 965
	736 063	172 257	0	6 633	1 423 457	8 947	322 428	3 762	12 026	13 775	0	253 818	58 639	0	0	34 712 729
	944 806	397	397	14 187	2 959 971	18 035	69 879	5 571	23 759	24 794	2 012	251 375	6 909	275	0	27 650 577
	643 860	0	0	0	1 612 622	4 636	730 840	226 010	15 538	188 675	40	1 237 824	51 822	0	0	26 185 953
	436 560	484 262	753	0	1 715 514	11 329	158 152	20 789	42 418	52 792	0	184 423	9 614	0	0	25 466 799
	853 203	0	0	5 749	369 294	43 850	143 405	9 251	23 338	27 029	68 453	141 594	10 548	0	0	24 709 424
	956 027	0	0	0	349 071	9 469	355 692	57 240	801	45 066	20 857	223 071	2 048	0	0	23 448 784
	339 442	0	0	0	656 787	6 354	131 941	28 469	30 999	56 603	5 232	106 506	4 022	0	0	20 471 977
	469 939	0	0	0	938 410	17 573	87 158	7 889	1 748	7 321	0	112 715	23 906	0	0	17 645 130
	465 710	0	0	0	151 076	6 021	294 625	9 525	20 928	24 541	6 912	135 044	429	0	0	16 632 336
	409 080	0	0	0	416 082	22 289	162 931	40 765	3 141	25 493	0	97 339	224	0	0	16 537 270
	454 292	0	0	29 699	510 031	1 691	254 525	15 047	1 976	10 160	0	129 272	11 669	103	0	14 646 201
	328 396	0	0	0	260 949	32	169 437	13 928	17 495	28 631	0	138 037	585	0	0	14 151 379
	314 731	0	0	0	748 060	6 692	330 385	15 152	12 395	25 831	84	173 385	27 045	0	0	13 641 875
	16 465 623	829 561	7 271	893 012	19 326 076	345 239	5 996 233	1 198 159	511 324	1 075 976	208 392	5 289 781	296 272	53 967	135	484 063 455
	287 077	0	0	0	781 685	5 365	121 067	10 669	5 551	11 620	28 791	168 282	6 569	0	0	13 569 087
	90 184	0	0	7	442 766	3 341	182 960	32 458	10	24 960	0	230 514	3 791	0	0	13 368 068
	499 868	0	0	411 025	567 728	16 718	168 488	29 203	31 116	51 820	26 278	87 024	1 276	11 303	0	12 471 208
	237 444	0	0	126 805	539 810	1 124	20 434	4 901	58	3 646	953	77 082	1 392	0	0	9 231 577
	18 537	0	0	0	62 773	11 524	65 649	1 467	0	1 069	17 123	36 449	819	0	0	8 642 179
	129 393	0	0	0	699 596	38 397	46 258	2 232	88	1 299	0	55 804	241	0	0	8 323 529
	173 890	0	0	2 757	128 367	12 135	55 517	9 834	187	8 286	11 956	244 993	1 599	0	0	8 033 858
	178 830	0	0	0	518 814	7 619	205 568	83 154	58 749	136 308	17 634	171 005	4 995	0	0	6 685 776
	153 774	0	0	44 181	285 187	50 498	97 997	51 888	2 602	36 942	326	52 078	2 326	0	0	6 649 903
	177 696	2 000	2 000	0	339 563	4 183	38 234	5 931	693	5 574	0	29 146	85	0	0	6 325 852
	39 939	0	0	0	402 931	10 777	22 016	3 378	2 536	4 681	0	45 965	4	0	0	5 591 508
	30 581	0	0	0	264 243	7 293	17 136	1 032	674	820	3 860	42 582	3 034	0	0	5 407 753
	350 352	0	0	0	52 102	1 130	6 475	19	12	25	0	47 196	144	0	0	5 211 172
	158 796	295	295	0	339 018	14 324	56 076	22 895	5 903	23 350	10 916	80 835	17 643	0	0	4 948 288
	288 274	0	0	0	65 974	128	109 776	3 489	4 867	5 022	1 313	4 680	330	0	0	4 352 458
	124 063	97 450	2 267	4 444	200 810	9 854	39 360	1 717	3 138	4 041	2 157	58 802	164	351	0	3 959 427
	31 784	0	0	0	37 811	1 292	33 176	25	0	10	0	15 606	5	0	0	3 677 658
	2 970 483	99 745	4 562	589 219	5 729 176	195 702	1 286 188	264 291	116 184	319 471	121 307	1 448 043	44 417	11 654	0	126 449 300
	173 577	0	0	0	271 847	12 706	93 037	19 491	447	13 148	17 974	162 722	3 369	0	0	6 193 321
	104 476	0	0	0	125 266	9 982	248 873	104 739	187	86 481	1 691	140 368	2 421	0	0	4 748 350
	157 842	0	0	0	663 901	1 421	118 485	6 945	10 254	16 715	5 572	39 086	4 189	0	0	4 376 640
	131 628	0	0	0	253 979	166	46 541	4 279	2 330	5 604	1 024	5 715	0	0	0	3 900 241
	87 827	0	0	0	129 552	1 560	34 939	11 429	290	6 404	0	6 220	4	0	0	3 900 034
	32 318	0	0	0	33 502	640	10 761	0	0	0	1 214	7 541	5	0	0	3 856 990
	301 505	20	20	9 206	348 455	15 225	86 845	36 095	20 681	51 831	8 674	47 750	2 315	0	0	3 652 873
	177 384	0	0	0	62 214	3 236	28 825	8 775	5 352	12 071	1 388	142 396	76	0	0	3 548 756
	75 316	0	0	794	173 395	7 509	22 803	4 975	28	4 274	0	35 543	2 275	0	0	2 941 134
	39 107	0	0	0	131 116	2 135	27 275	7 187	778	6 405	0	42 218	204	0	0	2 714 102
	119 414	0	0	0	70 919	1 744	6 266	988	316	892	0	11 216	48	0	0	2 675 349
	124 648	2 115	2 115	0	75 860	814	25 437	180	408	479	290	1 714	351	0	0	2 610 549
	248 092	0	0	0	14 655	4 821	55 731	4 589	22 103	22 795	15 154	14 292	769	0	0	2 593 567
	35 790	500	252	200	130 239	1 440	24 300	5 871	80	5 578	519	20 862	32	0	0	2 469 229
	8 980	0	0	0	32 322	1 343	8 179	145	135	140	0	14 573	139	0	0	2 319 434
	64 646	15 072	248	0	103 997	2 429	18 628	413	398	537	792	14 676	0	0	0	2 172 321

¹ Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК, що утримуються з метою продажу.

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
51	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	67 403	173 670	0	834 456	8 477	0	260 201	0	744 875	549 113	195 762
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	43 666	0	0	509 363	94	382	36 113	1 798	1 229 572	689 342	540 230
53	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	48 557	0	0	363 626	2 712	193 001	916	0	1 240 957	1 070 705	170 252
54	СЕБ БАНК	121 983	57 018	0	80 421	237	0	4 216	6	1 377 870	902 207	475 663
55	ЕКСПОБАНК	55 246	0	0	238 597	91	53 147	62 246	3	1 305 029	1 011 142	293 887
56	"ТАВРИКА"	96 922	0	0	234 014	1 603	5 146	16 881	0	1 427 649	1 235 939	191 710
57	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	134 894	4 913	0	122 388	219	0	13 965	4 000	1 468 356	102 932	1 365 424
58	АКТИВ БАНК	66 850	10 351	0	187 974	449	4 581	35 000	0	1 204 909	722 586	482 323
59	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	39 397	0	0	330 285	1 145	0	95 103	0	984 144	849 735	134 409
60	УКРІНБАНК	109 281	261	0	71 261	69	0	430	207	1 027 717	781 321	246 395
61	ФАКТОРІАЛ-БАНК	83 292	0	0	112 884	71	0	7 996	25	994 762	394 221	600 541
62	"ДІАМАНТ"	89 643	0	0	206 144	165	13 236	22 092	1 506	1 017 680	865 576	152 104
63	ЗАХІДІНКОМБАНК	146 289	0	0	43 960	274	0	0	0	1 267 580	939 460	328 120
64	"ДНІСТЕР"	77 846	0	0	115 132	68	0	48 808	0	938 809	749 989	188 821
65	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	101 960	0	0	151 177	1 312	0	13 758	2 102	1 036 987	1 016 002	20 986
66	"АРКАДА"	128 060	0	0	3 407	0	0	40 978	3 006	764 407	502 798	261 610
67	ТРАНСБАНК	94 358	17 374	0	64 527	682	0	47 468	11	912 619	782 617	130 002
68	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	66 185	17 033	0	120 822	2 490	0	65 175	4	798 443	524 957	273 486
Усього по групі		4 421 998	382 181	0	11 561 913	109 523	382 539	1 954 800	28 259	60 300 846	36 593 222	23 707 624
Група IV (кількість банків у групі – 113)												
69	БТА БАНК	316 630	0	0	1 900 845	3 211	0	61 717	1 622	685 030	345 486	339 544
70	ПІРЕУС БАНК МКБ	362 534	7 025	0	78 022	428	0	31	0	1 707 412	1 280 537	426 876
71	АВТОАЗБАНК	67 018	34 393	0	241 373	6 459	0	1 082	1	978 043	537 264	440 779
72	ІПОБАНК	10 310	0	0	261 416	1 683	28 041	0	0	1 084 466	1 059 866	24 600
73	"ДЕМАРК"	43 699	0	0	113 033	2 377	0	81 806	7	1 022 131	890 770	131 361
74	ЕНЕРГОБАНК	41 040	0	0	41 777	57	0	70 422	647	936 859	605 492	331 366
75	ПОЛТАВА БАНК	92 145	0	0	129 499	99	0	33 298	3 283	714 028	566 245	147 783
76	"БАЗИС"	81 302	0	0	63 091	3 306	0	11 298	2	877 234	638 433	238 801
77	АСТРА БАНК	46 070	700 000	0	183 124	4 454	0	0	0	165 557	74 431	91 126
78	"КАПІТАЛ"	92 078	28 503	0	247 278	66	23 048	31 666	12	653 489	386 200	267 289
79	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	30 428	0	0	96 757	134	8 450	0	0	913 585	96 448	817 136
80	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	80 931	0	0	113 883	1 644	0	9 448	0	827 873	443 937	383 937
81	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	19 314	0	0	315 505	236	145	0	0	686 433	673 895	12 538
82	ФОРТУНА БАНК	103 844	0	0	86 891	16	0	0	0	797 380	749 827	47 553
83	МІСТО-БАНК	31 751	0	0	105 564	270	46 251	5 476	1 837	734 834	515 398	219 436
84	ІНПРОМБАНК	69 597	0	0	3 587	11	1 159	0	0	859 099	574 404	284 695
85	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	72 793	0	0	168 915	210	21 302	24 917	264	649 300	450 411	198 889
86	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	9 405	0	0	154 317	7 055	0	250	250	805 118	0	805 118
87	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	28 068	0	0	67 640	21	0	66 724	64	758 164	497 535	260 629
88	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	70 389	0	0	68 250	526	0	52 756	18	793 528	469 878	323 650
89	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	103 057	0	0	117 930	2 733	0	3 488	0	665 181	574 778	90 403
90	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	51 234	0	0	17 155	128	15 997	0	0	800 416	386 227	414 189
91	"МЕРКУРІЙ"	53 432	0	0	31 306	92	19 615	22 615	50	682 194	411 902	270 293
92	"ДАНІЕЛЬ"	27 302	3 239	0	114 345	116	3 001	31 372	0	417 838	221 252	196 585
93	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	42 966	0	0	181 623	1 324	15 210	65 225	3	522 451	499 907	22 544
94	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	25 216	0	0	78 035	32	12 635	10 421	2 732	630 923	387 097	243 827
95	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	46 844	0	0	30 981	7 513	286	36 644	1 972	696 854	542 127	154 728
96	"СИНТЕЗ"	71 068	0	0	147 318	2 049	0	121	121	587 353	120 495	466 858
97	"ГЛОБУС"	4 040	0	0	378 475	699	98 356	0	0	281 057	280 327	729
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	17 696	827	0	176 132	660	0	37 483	0	511 627	452 214	59 413
99	"АРМА"	16 958	847	0	143 658	549	63 251	0	0	482 711	416 876	65 834
100	ФІНБАНК	23 519	0	0	225 443	292	0	15 883	3 228	370 722	334 205	36 517
101	"ЛЬВІВ"	59 024	0	0	29 708	1 501	20 350	462	172	561 841	322 279	239 562
102	УКРГАЗПРОМБАНК	29 051	0	0	254 452	5 601	0	415	6	369 194	300 368	68 826
103	АКЦЕНТ-БАНК	4 196	0	0	22 161	8	0	0	0	674 301	27 853	646 448
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	24 536	0	0	49 404	334	0	93 571	24 478	471 664	438 839	32 825
105	"АВТОКРАЗБАНК"	74 543	0	0	51 041	4 061	20 640	58 402	297	467 336	415 351	51 985
106	ЗЛАТОБАНК	17 141	0	0	118 283	3 034	0	0	0	519 113	488 220	30 893
107	ТЕРРА БАНК	20 331	15 191	0	220 445	32	0	19 609	0	355 015	174 000	181 015
108	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	38 174	0	0	20 592	14	0	0	0	566 545	426 878	139 667
109	"МЕТАЛУРГ"	59 810	0	0	55 671	3 152	3 990	2 107	2 104	511 937	285 730	226 207
110	СОЦКОМБАНК	30 925	498	0	37 844	3 668	439	0	0	507 993	384 837	123 157
111	"ЮНЕКС"	84 944	0	0	62 218	1	0	4 034	0	455 482	449 664	5 818
112	"КАМБІО"	27 837	0	0	68 371	2 232	14 583	19 950	0	459 509	299 368	160 141
113	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	22 991	0	0	170 772	619	49 957	19 374	0	257 872	192 393	65 479
114	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	53 219	0	0	93 680	105	0	3 096	1 061	353 792	206 402	147 390
115	АРТЕМ БАНК	25 179	0	0	181 618	6 354	0	58 497	90	219 759	163 022	56 737
116	ОДЕСА-БАНК	10 149	0	0	160 225	2 374	14 160	10 831	70	350 881	299 410	51 472

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	28 031	0	0	0	35 002	2 958	13 712	940	275	764	0	15 697	5	0	0	2 110 697
	30 345	0	0	0	57 871	1 886	22 300	4 127	806	3 962	0	9 907	3 223	0	0	1 871 639
	39 898	0	0	0	22 703	118	10 109	2 973	12	2 493	0	16 385	69	0	0	1 851 199
	29 648	5	5	5 538	187 013	1 569	7 852	1 144	288	867	2 109	9 260	296	0	0	1 823 795
	84 151	0	0	0	138 236	1 125	22 016	1 837	366	1 354	773	6 749	1 134	0	0	1 796 429
	33 495	0	0	0	13 022	1 107	8 591	107	2 873	2 920	0	28 851	55	0	0	1 794 112
	87 931	0	0	0	38 724	1 288	39 351	20 376	3 039	18 736	1 813	16 716	1 202	0	0	1 730 320
	44 066	0	0	0	126 419	2 866	19 617	2 579	4 663	6 436	9	15 381	175	0	0	1 622 830
	22 843	0	0	0	51 167	1 480	35 060	2 471	258	2 549	45	65 341	543	0	0	1 574 944
	46 721	0	0	0	309 403	1 319	27 867	18 123	3 635	20 538	0	31 676	1 350	0	0	1 510 331
	21 769	0	0	0	250 453	8 123	17 581	1 511	10 662	11 824	4 360	14 754	874	0	0	1 459 644
	24 990	0	0	1 261	112 473	585	2 053	123	59	99	0	15 218	708	0	0	1 452 918
	126 691	0	0	0	21 438	262	2 537	65	315	325	0	6 744	519	0	0	1 361 003
	20 602	0	0	0	118 038	2 269	14 470	2 130	2 728	3 111	417	19 454	566	0	0	1 310 896
	102 422	0	0	0	2 572	618	2 391	1	1 117	1 117	0	10 148	135	0	0	1 212 526
	42 471	0	0	0	248 038	415	16 728	253	0	118	299	12 159	1 142	1 169	0	1 168 923
	35 497	1	1	0	28 760	868	12 604	706	2 404	2 579	0	3 946	45	0	0	1 143 710
	69 901	0	0	0	46 200	1 540	14 428	1 005	276	685	12	70 857	273	0	0	1 127 342
	2 774 022	17 713	2 642	16 999	4 428 753	97 568	1 146 193	276 573	97 564	313 831	64 128	1 076 136	28 511	1 169	0	82 596 148
	29 272	0	0	0	115 213	2 605	10 316	1 075	2 269	2 541	866	15 123	1 548	0	0	3 070 150
	29 173	1	1	0	118 967	968	24 206	6 414	1 748	6 279	198	28 348	157	0	0	2 291 674
	21 928	1 347	0	0	70 972	1 411	13 400	4 879	3 009	6 669	0	1 636	138	0	0	1 375 479
	48 603	0	0	0	4 922	816	14 845	277	1	11	0	2 301	0	0	0	1 356 820
	110 756	0	0	0	54 593	1 243	14 133	5 613	3 255	7 706	0	2 005	82	0	0	1 211 716
	21 277	0	0	0	85 310	2 991	16 600	627	1 043	1 385	0	9 804	519	0	0	1 180 920
	19 987	35 000	0	0	140 142	589	6 100	3 601	314	3 608	248	31 668	45	24 797	4	1 180 485
	14 978	10 000	0	0	81 980	331	8 754	3 366	92	2 922	865	16 082	129	0	0	1 129 601
	4 421	0	0	0	25 722	522	2 947	171	0	85	0	11 502	133	0	0	1 126 352
	32 392	0	0	0	38 557	219	8 071	682	732	1 343	0	5 104	314	0	0	1 093 886
	26 124	0	0	0	35 764	1 237	11 615	25	0	9	20	4 099	49	65	0	1 075 703
	24 264	164	164	52	44 340	389	9 987	608	434	435	0	2 358	142	0	0	1 062 776
	12 272	0	0	0	23 611	440	1 692	39	0	37	0	1 387	12	1 812	0	1 037 782
	20 484	0	0	0	61 780	58	3 641	7	249	253	90	2 649	19	0	0	1 035 562
	27 912	0	0	0	99 686	1 110	25 319	1 451	2 806	3 679	10	4 305	405	0	0	1 020 203
	16 870	0	0	0	71 816	524	7 853	366	261	344	45	19 429	236	0	0	1 015 649
	17 216	29 182	0	0	27 436	1 045	7 856	967	335	603	47	10 611	31	0	0	995 081
	52 914	0	0	0	43 748	423	5 311	711	1 734	1 850	3 109	5 500	20	0	0	965 093
	9 285	0	0	0	34 482	201	6 560	1 753	404	1 375	651	4 874	91	0	0	956 528
	36 355	95	1	0	1 548	91	6 617	1 282	2 253	3 388	0	344	0	0	0	953 330
	24 604	0	0	0	8 895	939	29 923	20 982	2 989	23 476	454	48 660	2 739	0	0	924 977
	15 656	0	0	0	31 071	719	11 796	4 920	1 835	5 536	16	1 829	119	0	0	908 793
	4 019	0	0	0	68 481	1 559	9 956	1 972	2	1 538	1	4 374	0	0	0	887 834
	9 207	0	0	0	102 340	413	5 041	470	878	1 057	0	158 878	24	0	0	853 364
	13 880	0	0	0	3 969	279	3 667	71	47	82	10	1 445	1	0	0	821 555
	19 917	0	0	0	63 992	569	9 117	837	546	1 255	0	8 769	126	0	0	815 617
	57 293	0	0	0	26 544	903	27 222	17 331	1 047	18 201	1 955	12 268	156	0	0	795 366
	26 490	0	0	0	7 794	323	4 965	1 894	230	1 836	398	677	63	0	0	789 457
	2 620	0	0	0	734	153	4 293	0	0	0	0	255	0	0	0	764 044
	21 872	0	0	0	14 105	1 352	4 872	1 238	1 007	1 506	652	5 253	340	0	0	745 620
	21 800	0	0	0	42 129	338	10 830	1 300	453	1 063	0	4 534	17	0	0	741 826
	5 898	0	0	0	93 180	814	530	70	1	42	1 323	14 909	0	0	0	736 863
	6 182	2 000	51	0	53 918	687	3 786	290	963	1 251	0	3 616	12	0	0	726 223
	30 568	0	0	0	28 377	149	10 883	483	260	596	43	41 545	79	0	0	697 260
	46 150	0	0	0	10 891	15	16 163	9 161	1 352	6 262	0	1 531	26	0	0	676 813
	8 834	0	0	0	54 063	157	5 595	329	14	24	0	1 311	6	0	0	666 626
	32 464	0	0	0	23 332	534	6 484	4 140	306	4 361	1 148	1 186	189	0	0	663 275
	4 486	0	0	0	443	338	1 690	0	0	0	0	299	0	0	0	649 785
	3 614	0	0	0	13 089	191	3 630	699	283	848	0	5 950	47	0	0	648 909
	10 157	0	0	0	10 142	1 820	8 318	935	805	810	10	1 502	138	0	0	635 986
	46 555	30	30	0	35 612	343	13 645	2 887	2 878	5 462	0	3 823	255	0	0	629 409
	2 886	8 012	764	28	35 182	362	8 166	436	895	1 130	0	8 290	624	0	0	628 666
	11 304	0	0	0	16 012	444	2 401	24	6	26	0	1 280	2	0	0	615 482
	11 773	0	0	0	19 734	269	7 363	613	195	324	0	6 355	1	0	0	609 642
	11 319	0	0	0	57 654	645	5 603	401	579	906	79	4 558	40	0	0	576 622
	9 897	0	0	0	61 073	835	2 195	50	65	107	177	3 664	127	0	0	560 433
	5 349	0	0	0	26 316	170	816	15	39	54	0	55 900	0	0	0	556 408
	21 208	0	0	0	5 839	7	5 843	142	82	117	0	14 893	65	0	0	548 995

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
117	УКРКОМУНБАНК	112 428	0	0	17 918	16	1 417	0	0	330 392	203 584	126 809
118	"ІНТЕГРАЛ"	41 732	0	0	173 720	6 824	9 329	16 197	86	310 818	253 632	57 186
119	"НОВИЙ"	94 294	0	0	67 969	137	22 054	3	1	314 242	268 667	45 575
120	ПЛЮС БАНК	25 502	0	0	56 386	2 544	0	138	126	406 289	49 930	356 359
121	ПАРТНЕР БАНК	57 656	0	0	81 544	43	0	42 199	0	272 241	213 719	58 522
122	"СТОЛИЦЯ"	21 561	0	0	15 626	52	0	17 788	95	331 346	260 800	70 546
123	"ПОРТО-ФРАНКО"	18 200	0	0	57 679	36	4 997	0	0	319 860	200 012	119 848
124	ПРОМЕКОНОМБАНК	36 184	0	0	30 589	16	0	11 951	0	340 737	233 854	106 883
125	"ТРАСТ"	11 377	0	0	100 861	661	0	0	0	281 991	115 557	166 435
126	"ПРЕМІУМ"	18 193	0	0	103 930	875	0	0	0	292 344	287 777	4 567
127	"КОНТРАКТ"	33 919	0	0	59 492	14	46 569	0	0	229 266	211 814	17 451
128	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	17 724	0	0	113 241	523	0	24 682	467	205 623	133 692	71 932
129	"ГРАНТ"	20 492	0	0	34 778	59	0	4 370	222	325 243	233 839	91 405
130	КООПІНВЕСТБАНК	44 127	0	0	100 514	20	0	210	110	242 220	188 461	53 759
131	БАНК "БОГУСЛАВ"	24 888	10 869	0	40 459	2 012	0	9 846	0	296 623	242 166	54 457
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	20 872	0	0	25 988	174	24 084	21 306	0	298 105	288 542	9 563
133	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	18 837	0	0	68 350	132	0	117	102	143 410	111 961	31 449
134	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	9 051	0	0	40 769	271	8 022	0	0	308 742	150 409	158 333
135	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	4 096	0	0	81 572	296	0	0	0	265 808	0	265 808
136	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	33 461	0	0	23 223	24	0	16 395	25	217 639	115 625	102 014
137	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	17 540	363	0	63 178	484	0	1	0	255 262	238 076	17 186
138	ЛЕГБАНК	32 905	0	0	51 304	1 034	0	19 792	2 300	229 371	201 709	27 662
139	"ТК КРЕДИТ"	15 644	0	0	108 631	992	0	26 665	0	184 150	160 174	23 976
140	ІНТЕРБАНК	40 873	0	0	59 611	359	20 315	2 405	78	169 134	149 563	19 571
141	"МОРСЬКИЙ"	23 370	0	0	93 806	276	0	1 297	1 097	187 144	114 599	72 544
142	РЕАЛ БАНК	28 261	0	0	107 447	1 436	0	26 533	66	159 532	151 292	8 240
143	ФІНРОСТБАНК	10 129	0	0	11 835	0	8 658	0	0	302 272	280 416	21 856
144	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	4 441	0	0	148 324	1 641	0	0	0	189 034	131 084	57 950
145	ЄВРОГАЗБАНК	5 122	0	0	97 096	26	17 538	0	0	174 908	121 931	52 976
146	ІНВЕСТБАНК	11 240	0	0	72 626	6	6 909	0	0	189 125	142 874	46 251
147	ЕРДЕ БАНК	6 915	0	0	78 737	2 680	33 640	0	0	136 877	89 866	47 011
148	СИГМАБАНК	7 080	0	0	38 687	7	0	35 031	0	216 662	216 536	126
149	ПОЛІКОМБАНК	12 653	0	0	50 950	1 024	0	2 357	571	169 581	153 539	16 042
150	ФІНЕКСБАНК	84 581	0	0	81 918	103	0	0	0	116 783	85 913	30 871
151	РЕПОН БАНК	18 019	0	0	47 677	781	0	27	27	202 986	141 939	61 047
152	"УКООПСПІЛКА"	18 403	0	0	904	0	0	25	0	144 775	114 957	29 818
153	"КОНКОРД"	2 902	0	0	31 822	174	14 044	17 254	2 669	168 174	162 624	5 550
154	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	16 737	570	0	59 847	5 283	0	52	38	143 721	126 376	17 346
155	ІКАР-БАНК	30 895	0	0	6 228	14	0	26	0	128 046	15 130	112 916
156	АКТАБАНК	32 315	0	0	24 574	231	15 045	0	0	111 906	99 957	11 949
157	УНІКОМБАНК	47 491	0	0	19 923	136	0	1 000	0	118 454	109 024	9 429
158	"СТОЛИЧНИЙ"	8 368	0	0	1 449	1 300	0	9 624	129	166 738	159 363	7 375
159	ДІАЛОГБАНК	23 170	0	0	5 609	47	0	16 261	3 534	153 327	140 102	13 225
160	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	14 787	0	0	13 591	87	0	14 583	0	111 956	83 640	28 316
161	ПРАЙМ-БАНК	18 138	0	0	58 366	1 128	14 918	0	0	64 304	50 168	14 136
162	КРЕДИТВЕСТ БАНК	31 989	0	0	49 377	55	0	0	0	75 839	62 522	13 317
163	АКОРДБАНК	13 316	0	0	71 590	12	0	7 440	0	43 313	16 539	26 774
164	ТММ-БАНК	14 125	6	0	258	0	0	0	0	77 905	49 626	28 279
165	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	9 511	0	0	98 631	1 028	0	0	0	23 217	17 338	5 878
166	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	3 403	0	0	10 232	0	0	3 421	284	129 423	103 724	25 699
167	МОТОР БАНК	2 313	0	0	90 235	2 155	0	0	0	33 654	33 112	542
168	ЄВРОБАНК	5 546	0	0	5 021	0	0	13 984	0	93 018	60 471	32 547
169	РАДАБАНК	3 764	0	0	84 758	2 280	0	0	0	22 417	21 995	422
170	"ВЕЛЕС"	8 852	531	0	9 286	184	7 480	10	10	85 688	80 095	5 593
171	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	1 851	0	0	38 416	190	0	26 403	0	34 424	22 930	11 494
172	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	1 707	0	0	17 026	140	15 756	0	0	43 552	6 539	37 013
173	"ФАМІЛЬНИЙ"	3 642	8 460	0	11 840	1	0	1 406	1 405	53 816	4 340	49 476
174	"ПРИВАТІНВЕСТ"	1 927	0	0	91 005	150	0	0	0	0	0	0
175	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	10 595	0	0	11 675	156	0	837	837	60 966	44 606	16 360
176	УКРЕБУДІНВЕСТБАНК	3 648	0	0	1 147	0	0	0	0	77 837	42 426	35 411
177	"КРЕДИТ-ОПТИМА"	2 140	0	0	49 459	0	0	0	0	29 077	20 972	8 105
178	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	5 145	0	0	10 110	0	0	0	0	70 297	70 151	146
179	ЄВРОПРОМБАНК	1 642	0	0	6 000	0	0	0	0	70 000	70 000	0
180	"АЛ'ЯНС"	8 005	0	0	2 566	115	0	0	0	55 412	38 704	16 707
181	КЛАСИКБАНК	1 865	0	0	166	0	0	8	0	55 008	29 811	25 197
Усього по групі		4 066 292	811 324	0	10 967 194	121 990	751 642	1 356 131	58 668	41 463 150	28 359 274	13 103 876
Усього по системі банків		43 199 817	10 701 576	0	83 538 077	698 204	8 517 867	11 985 088	263 919	570 394 934	365 693 375	204 701 559

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	16 539	0	0	0	76 499	856	15 901	9 530	124	5 232	1 390	3 628	116	0	0	538 524
	31 924	0	0	0	3 744	385	8 134	78	129	140	60	3 716	11	0	0	528 851
	22 637	0	0	0	19 273	395	7 170	143	3 186	3 330	474	16 372	25	0	0	516 115
	31 677	0	0	0	41 423	2 360	10 156	2 718	1 995	3 871	1 679	6 540	52	0	0	512 202
	3 404	0	0	0	35 790	236	4 624	1 269	2	911	0	1 331	77	0	0	491 186
	18 060	0	0	0	110 033	728	21 483	9 738	1 456	11 055	0	1 458	3	0	0	490 757
	6 622	0	0	0	40 955	297	4 704	238	746	799	29	24 474	10	4 190	0	467 919
	7 277	12 000	4	0	22 124	605	6 067	760	1 134	1 552	881	9 983	0	0	0	462 273
	1 903	0	0	0	58 926	684	2 716	190	0	90	0	6 514	0	0	0	460 415
	15 084	0	0	0	41 770	68	5 168	7	0	0	0	335	1	0	0	445 848
	15 701	0	0	0	53 255	347	2 736	8	483	487	0	1 891	1 264	0	0	410 011
	9 555	0	0	0	53 207	231	845	1	374	374	0	139	0	0	0	404 773
	2 099	0	0	0	17 304	89	1 462	22	57	65	16	2 480	0	0	0	403 788
	17 960	0	0	0	29 011	380	2 285	366	1 202	1 568	0	3 729	8	0	0	402 810
	21 205	0	0	0	3 666	469	2 726	0	0	0	0	13 615	6	0	0	379 939
	29 348	0	0	0	9 123	367	1 649	3	299	300	129	7 720	1	0	0	379 519
	25 665	0	0	0	89 322	112	7 462	0	0	0	71	76 599	24	0	0	378 358
	24 711	0	0	0	31 354	214	4 822	35	349	368	7	549	40	0	0	378 141
	29 384	0	0	0	29 154	960	9 002	4 183	0	3 327	1 067	13 610	14	0	0	372 248
	3 273	0	0	0	38 910	355	4 006	6	40	41	0	12 497	24	0	0	343 101
	8 059	0	0	0	3 618	246	2 576	959	433	1 279	0	4 905	26	0	0	337 841
	9 159	0	0	0	3 748	119	6 999	1 267	1 413	2 291	0	5 356	507	0	0	334 303
	15 780	3 700	22	0	4 607	82	9 791	0	6 569	6 569	2 442	1 194	5	0	0	333 539
	2 704	0	0	0	38 098	454	1 603	44	42	67	0	3 651	65	0	0	332 869
	4 625	942	17	0	27 571	396	2 936	1 027	625	1 210	0	1 325	26	0	0	331 536
	241	0	0	0	8 326	413	214	0	3	3	10	1 665	5	0	0	330 649
	9 914	0	0	0	2 423	6	2 772	569	171	375	0	1 005	405	0	0	328 406
	29 485	0	0	0	8 783	32	2 272	282	0	110	0	956	0	0	0	322 605
	1 261	0	0	0	2 406	444	4 467	1	0	1	103	1 425	0	0	0	302 222
	7 657	0	0	0	17 068	467	792	70	204	243	25	749	12	0	0	291 082
	14 108	0	0	0	40 717	374	2 086	286	0	0	1	5 135	0	0	0	287 694
	12 858	0	0	0	258	247	87	21	0	0	0	445	0	0	0	285 633
	16 833	0	0	0	60 731	600	2 576	79	321	321	255	1 003	24	0	0	281 932
	11 724	0	0	0	3 896	339	2 295	99	153	182	78	1 748	6	0	0	279 623
	2 626	62	62	0	8 090	112	650	37	206	206	115	859	25	15	0	274 885
	3 097	0	0	0	60 271	312	862	114	380	418	2	353	9	0	0	222 384
	12 275	0	0	0	756	71	1 735	0	0	0	0	98	0	0	0	221 737
	6 575	0	0	0	3 431	31	1 505	25	613	638	571	2 556	348	0	0	216 141
	4 959	0	0	0	39 800	235	1 231	88	106	177	1	13 849	452	0	0	214 710
	2 632	0	0	0	3 877	264	1 687	0	0	0	0	677	0	0	0	187 483
	9 722	0	0	0	4 535	39	1 492	0	422	422	0	712	100	0	0	183 267
	17 757	0	0	0	10 041	78	3 337	5	323	326	0	117	0	0	0	180 239
	28 066	4 682	935	0	256	3	4 518	1 792	1 044	2 498	33	141	0	0	0	172 920
	976	0	0	0	6 752	328	727	11	1	5	23	2 740	0	0	0	164 418
	4 903	0	0	0	8 153	108	1 408	0	0	0	0	601	0	0	0	159 964
	12 022	0	0	0	2 990	478	2 135	1 100	0	932	0	891	9	0	0	150 682
	15	0	0	0	5 971	131	251	1	0	0	0	2 638	0	0	0	144 623
	7 168	0	0	0	56 159	31	243	0	219	219	35	1 457	0	0	0	142 833
	1 517	0	0	675	10 179	274	367	0	0	0	0	797	19	0	0	141 087
	14 834	0	0	3 400	3 453	5	1 331	32	196	225	0	795	0	0	0	140 121
	761	0	0	0	1 099	141	416	0	0	0	0	44	0	0	0	124 987
	1 043	0	0	0	4 421	259	451	24	0	21	0	194	5	0	0	121 824
	1 102	0	0	0	1 004	86	167	0	162	162	0	840	0	0	0	109 493
	9 439	0	0	0	4 666	242	938	165	101	192	56	99	0	0	0	108 022
	38	0	0	0	4 536	631	693	0	0	0	0	317	1	0	0	107 041
	370	0	0	0	26 456	320	794	119	4	78	0	1 106	26	0	0	106 101
	9 241	0	0	0	34 108	203	2 267	139	867	886	0	593	0	0	0	104 802
	0	0	0	0	310	10	43	0	0	0	138	276	0	0	0	93 560
	4 191	1 110	942	0	9 586	383	2 284	0	1 943	1 943	140	606	201	0	0	89 912
	1 572	0	0	0	6 781	17	336	24	1	17	169	492	0	0	0	88 839
	37	0	0	0	1 478	144	105	0	0	0	0	463	101	0	0	82 729
	7 779	0	0	0	2 450	14	366	121	219	340	221	460	4	0	0	80 939
	0	0	0	0	100	5	40	0	0	0	0	4	0	0	0	77 790
	5 640	0	0	0	2 095	70	898	0	862	862	0	87	0	0	0	62 516
	2 446	0	0	0	3 218	12	3 302	0	372	372	57	1 031	91	0	0	61 758
	1 713 725	108 326	2 991	4 155	3 449 619	51 936	631 782	143 399	68 241	179 491	22 694	870 314	13 411	30 880	4	62 495 160
	23 923 852	1 055 345	17 465	1 503 385	32 933 624	690 446	9 060 397	1 882 421	793 313	1 888 769	416 521	8 684 274	382 611	97 670	139	755 604 062

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Кошти банків	Кошти юридич- них осіб	Кошти фізичних осіб	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	Боргові цінні папери, емітовані банком	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	Відстро- чені по- даткові зобов'я- зання	Інші зобов'я- зання	Усього зобов'я- зань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Група I (кількість банків у групі – 17)										
1	ПРИВАТБАНК	7 635 185	21 932 209	31 507 163	1 660	2 310 592	1 124 088	27 220	1 178 879	65 716 995
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	17 602 303	8 047 090	17 213 809	0	871 561	482 394	194 698	2 422 625	46 834 480
3	УКРСИББАНК	21 659 408	6 470 282	7 505 227	2	374 759	765 215	0	1 857 720	38 632 613
4	УКРСОЦБАНК	15 516 912	7 744 159	7 816 758	50	1 548 325	449 001	301 826	1 676 755	35 053 787
5	УКРЕКСІМБАНК	13 430 904	8 451 603	6 576 939	0	1 251 320	561 564	223 718	820 382	31 316 431
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	2 538 266	8 893 200	11 357 019	194 220	0	111 598	569 872	386 323	24 050 497
7	"НАДРА"	5 877 547	6 300 307	10 772 267	1 046	0	397 567	49 102	653 742	24 051 578
8	ОЩАДБАНК	3 311 412	3 848 286	13 954 856	71	494 029	351 873	292 882	534 072	22 787 481
9	ОТП БАНК	679 740	17 431 687	2 625 521	10	0	282 356	19 459	1 907 936	22 946 710
10	АЛЬФА-БАНК	6 118 830	11 727 422	1 413 756	0	766 362	298 398	41 169	585 192	20 951 130
11	ВТБ БАНК	12 700 764	3 498 451	1 274 851	50	0	200 498	2 270	441 879	18 118 763
12	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	7 053 061	3 513 978	2 951 165	0	253 802	172 684	136 353	92 088	14 173 132
13	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	3 174 966	4 445 730	6 148 061	0	0	205 707	2 285	172 386	14 149 136
14	"ФОРУМ"	6 246 617	3 578 039	3 869 353	1	262 063	252 287	20 084	390 681	14 619 124
15	УКРПРОМБАНК	1 711 189	2 527 396	7 992 348	29 115	119 500	278 705	55 267	323 931	13 037 451
16	КРЕДИТПРОМБАНК	3 215 474	3 854 918	3 748 880	0	1 296 734	196 127	45 002	468 823	12 825 957
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	4 194 565	4 142 204	2 539 606	0	146 817	116 659	93 803	76 874	11 310 528
Усього по групі		132 667 144	126 406 961	139 267 579	226 225	9 695 865	6 246 721	2 075 011	13 990 288	430 575 793
Група II (кількість банків у групі – 17)										
18	УКРГАЗБАНК	3 775 179	2 790 859	4 906 012	72 278	426 428	175 346	83 887	131 512	12 361 502
19	РОДОВІД БАНК	3 705 192	3 917 246	4 068 808	0	203 149	138 577	46 050	76 176	12 155 199
20	СВЕДБАНК	6 156 529	2 198 721	1 287 782	49	39 990	52 464	23 275	1 255 212	11 014 022
21	"ПІВДЕННИЙ"	1 901 575	3 067 524	2 553 580	94 660	115 000	110 893	32 013	42 690	7 917 936
22	ІНГ БАНК УКРАЇНА	5 629 002	2 114 682	55 872	0	0	50 196	0	50 907	7 900 658
23	ЕРСТЕ БАНК	6 663 001	107 075	148 745	0	0	18 672	3 300	12 761	6 953 552
24	УНІКРЕДИТ БАНК	4 845 313	1 133 973	240 097	0	618 363	50 737	0	329 584	7 218 068
25	ПРАВЕКС-БАНК	1 482 228	611 038	3 182 601	1	246 887	175 631	66 657	90 799	5 855 842
26	ВІЕЙБІ БАНК	1 464 052	1 858 797	1 993 943	0	221 336	77 582	19 730	107 892	5 743 332
27	ДОНГОРБАНК	687 423	2 462 298	1 776 682	0	123 130	40 824	22 511	493 982	5 606 848
28	ІМЕКСБАНК	1 255 878	1 081 527	2 317 076	0	198 670	22 750	0	54 700	4 930 602
29	"ХРЕЩАТИК"	1 188 630	1 471 886	1 881 567	3	68 982	28 092	11 391	11 090	4 661 641
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 291 658	2 265 030	192 980	0	186 512	8 189	133	12 555	3 957 055
31	КРЕДОБАНК	916 602	1 076 531	2 215 800	0	73 831	85 891	0	192 560	4 561 214
32	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	2 038 523	1 101 278	315 421	0	180 154	39 188	1 108	78 417	3 754 089
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	434 526	1 889 782	1 045 212	0	0	22 805	22 981	33 166	3 448 472
34	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	425 244	2 630 655	5 692	0	0	2 894	1 550	47 449	3 113 485
Усього по групі		43 860 553	31 778 903	28 187 869	166 991	2 702 432	1 100 730	334 586	3 021 452	111 153 517
Група III (кількість банків у групі – 34)										
35	УНІВЕРСАЛ БАНК	2 931 364	505 670	1 624 441	0	0	49 738	0	563 101	5 674 314

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
36	"ДЕЛЬТА"	1 125 005	1 088 408	1 619 772	79 890	109 871	79 414	0	74 313	4 176 673
37	"КИЇВ"	522 877	995 479	2 163 518	0	0	48 836	83 706	25 546	3 839 962
38	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	1 137 398	955 734	482 449	0	75 082	39 524	38 886	114 611	2 843 683
39	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	1 079 436	785 448	1 679 785	0	6 730	22 160	16 996	2 452	3 593 007
40	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	815 481	2 147 153	58 246	0	3 000	21 126	303	392 668	3 437 977
41	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	926 251	525 528	1 559 452	1	0	61 800	0	175 658	3 248 690
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	477 019	1 306 858	1 002 355	0	227 633	46 535	0	49 126	3 109 527
43	ПРОКРЕДИТ БАНК	226 147	1 147 017	1 009 939	0	174 206	59 195	1 428	62 333	2 680 266
44	МЕГАБАНК	178 630	738 906	1 100 732	0	225 000	48 042	10 881	78 810	2 381 002
45	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	918 225	704 174	566 776	0	0	26 710	1 696	293 600	2 511 182
46	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	276 870	1 509 088	324 328	0	5 000	7 556	5 093	1 894	2 129 830
47	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	1 481 971	519 866	110 013	0	137 581	24 385	0	167 333	2 441 150
48	ЕКСПРЕС-БАНК	200 804	952 177	893 040	0	11 990	9 484	7 184	33 305	2 107 984
49	БМ БАНК	693 121	946 427	219 515	0	84 400	19 207	383	2 184	1 965 237
50	ФОЛЬКСБАНК	1 377 896	137 517	229 863	0	0	3 294	8 256	72 624	1 829 449
51	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	1 521 261	46 210	13 276	0	0	9 057	562	178 374	1 768 741
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	359 166	554 989	612 957	0	2 255	13 888	469	1 861	1 545 585
53	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	330 241	400 051	588 055	0	89 018	7 871	58	4 645	1 419 940
54	СЕБ БАНК	661 760	570 074	253 410	0	0	25 991	32 324	5 160	1 548 719
55	ЕКСПОБАНК	279 978	345 840	620 941	186 962	0	31 081	25 198	12 797	1 502 797
56	"ТАВРИКА"	264 221	517 447	780 345	10 051	0	34 158	940	3 277	1 610 439
57	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	281 645	391 436	394 208	0	300 000	32 541	0	8 632	1 408 463
58	АКТИВ БАНК	321 469	357 591	520 035	0	0	25 306	636	7 377	1 232 415
59	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	294 838	371 065	572 157	79 696	0	25 134	199	68 501	1 411 590
60	УКРІНБАНК	81 678	334 617	601 504	0	0	2 849	51 163	6 271	1 078 082
61	ФАКТОРІАЛ-БАНК	565 599	270 169	350 682	0	600	18 913	30 304	7 581	1 243 850
62	"ДІАМАНТ"	240 851	417 727	609 853	0	0	10 827	397	22 083	1 301 738
63	ЗАХІДІНКОМБАНК	46 987	297 627	814 458	0	0	15 358	0	16 203	1 190 632
64	"ДНІСТЕР"	238 606	319 848	459 714	63 566	38 640	18 774	15 699	4 014	1 158 859
65	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	89 115	670 862	83 094	124 870	0	9 516	970	13 356	991 783
66	"АРКАДА"	151 100	379 669	323 490	0	0	6 807	1 738	77 896	940 699
67	ТРАНСБАНК	78 605	453 473	466 873	0	0	17 405	532	41 058	1 057 945
68	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	209 978	196 816	343 464	0	14 638	13 777	89	185 724	964 486
	Усього по групі	20 385 595	21 860 962	23 052 739	545 036	1 505 644	886 256	336 090	2 774 369	71 346 692
	Група IV (кількість банків у групі – 113)									
69	БТА БАНК	881 566	178 455	436 073	0	0	16 280	3 756	1 383 383	2 899 512
70	ПІРЕУС БАНК МКБ	1 048 048	397 952	346 307	0	0	12 367	9 631	4 719	1 819 024
71	АВТОАЗБАНК	201 732	277 312	245 880	0	0	5 687	7 938	506 734	1 245 283
72	ІПОБАНК	824 036	96 140	12 926	0	200 000	4 684	346	314	1 138 447
73	"ДЕМАРК"	84 976	368 477	490 832	0	65 000	20 889	2 381	1 595	1 034 150
74	ЕНЕРГОБАНК	32 708	520 092	294 156	0	53 590	9 806	8 771	59 641	978 763
75	ПОЛТАВА БАНК	79 138	355 960	430 081	0	65 000	12 144	22 131	11 957	976 411
76	"БАЗИС"	53 814	391 351	438 121	83 743	0	19 302	5 993	37 364	1 029 688
77	АСТРА БАНК	68 054	1 796	1 976	0	0	286	0	3 234	75 345
78	"КАПІТАЛ"	297 942	161 756	482 040	0	25 003	10 164	758	1 939	979 603
79	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	270 118	374 425	211 413	0	0	4 158	2 800	108 369	971 284
80	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	19 914	532 154	285 231	0	0	12 972	8 226	127 507	986 005
81	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	333 052	305 170	215 458	0	0	5 119	0	872	859 670
82	ФОРТУНА БАНК	83 991	578 239	178 317	0	0	9 801	8 425	2 658	861 432
83	МІСТО-БАНК	190 663	374 482	305 380	0	0	15 395	8 535	5 267	899 724
84	ІНПРОМБАНК	38 314	345 628	401 963	101 084	0	10 187	3	8 877	906 056

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
85	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	89 385	445 592	303 747	0	0	8 571	2 018	57 805	907 119
86	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	0	434 335	22 531	0	0	8 855	0	135 542	601 263
87	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	93 692	268 934	429 897	21 208	0	19 652	866	18 884	853 133
88	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	102 889	311 920	379 486	32 406	0	7 544	0	45 732	879 978
89	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	202 729	326 975	235 810	0	0	5 450	49	1 480	772 493
90	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	90 837	255 473	431 745	0	0	6 692	0	8 611	793 358
91	"МЕРКУРІЙ"	39 156	258 174	463 829	0	0	17 259	2	31 586	810 006
92	"ДАНІЕЛЬ"	109 673	327 785	274 173	0	0	8 520	17 903	1 150	739 203
93	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	78 561	304 888	165 799	396	5 836	5 693	142	100 179	661 493
94	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	64 658	397 416	184 629	0	49 950	9 244	4 499	3 633	714 029
95	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	54 797	243 838	210 832	0	0	4 186	111	54 715	568 479
96	"СИНТЕЗ"	176 778	167 289	232 185	0	0	5 083	134	110 504	691 974
97	"ГЛОБУС"	369 582	111 601	52 713	0	64 138	1 376	0	2	599 413
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	139 499	158 047	284 538	554	0	16 168	106	16 120	615 030
99	"АРМА"	172 423	188 794	243 990	0	0	13 484	677	31 646	651 014
100	ФІНБАНК	65 448	290 636	199 448	0	40 022	3 531	10 758	635	610 478
101	"ЛЬВІВ"	20 589	335 892	175 439	0	47 000	12 843	0	4 413	596 177
102	УКРГАЗПРОМБАНК	215 899	129 615	177 662	0	0	3 176	0	48 722	575 074
103	АКЦЕНТ-БАНК	467 359	2 866	50 878	0	0	3 922	417	293	525 735
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	72 934	90 855	220 767	106 456	0	3 222	0	43 472	537 706
105	"АВТОКРАЗБАНК"	69 500	261 989	250 244	0	0	4 521	2 090	4 256	592 599
106	ЗЛАТОБАНК	9 722	516 380	37 060	0	0	3 418	0	305	566 884
107	ТЕРРА БАНК	231 926	103 875	239 161	0	0	3 844	2 983	17 310	599 099
108	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	31 972	254 592	222 305	41 900	0	892	0	11 744	563 406
109	"МЕТАЛУРГ"	11 420	125 059	361 898	0	0	15 349	2 247	9 730	525 703
110	СОЦКОМБАНК	61 019	223 349	253 941	0	0	4 327	0	3 779	546 415
111	"ЮНЕКС"	43 749	237 563	28 704	0	0	592	89	220 549	531 246
112	"КАМБІО"	67 305	229 922	233 655	6 003	0	9 321	48	1 229	547 483
113	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	157 363	171 049	118 677	1 727	1 000	2 811	4 257	52 602	509 485
114	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	13 595	245 270	204 505	0	0	4 341	8 098	8 154	483 965
115	АРТЕМ БАНК	52 077	241 962	153 966	0	0	3 461	175	25 536	477 176
116	ОДЕСА-БАНК	160 652	144 661	141 779	0	0	3 532	199	37	450 860
117	УКРКОМУНБАНК	33 800	183 563	219 552	0	0	8 366	7 933	1 451	454 665
118	"ІНТЕГРАЛ"	82 601	151 752	203 180	0	0	6 218	0	1 068	444 819
119	"НОВИЙ"	25 622	195 721	218 893	0	0	6 980	0	5 135	452 350
120	ПЛЮС БАНК	28 903	68 363	206 047	0	35 020	5 374	767	1 324	345 798
121	ПАРТНЕР БАНК	86 992	186 047	66 385	43 424	0	3 849	0	22 146	408 844
122	"СТОЛИЦЯ"	35 494	98 244	185 078	0	0	3 257	11 094	1 530	334 698
123	"ПОРТО-ФРАНКО"	67 470	112 231	175 046	0	0	494	0	53 164	408 405
124	ПРОМЕКОНОМБАНК	25 626	124 924	182 195	12 763	22 500	5 604	0	4 175	377 787
125	"ТРАСТ"	266 132	100 935	4 675	0	0	1 255	6 125	347	379 469
126	"ПРЕМІУМ"	18 160	334 937	19 884	0	0	1 272	106	364	374 723
127	"КОНТРАКТ"	105 554	76 815	131 642	0	10 000	3 241	7 987	5 073	340 312
128	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	136 951	37 362	121 134	0	0	2 159	9 265	1 225	308 095
129	"ГРАНТ"	60 367	95 824	157 933	0	0	507	889	10 977	326 497
130	КООПІНВЕСТБАНК	73 840	72 976	174 168	0	0	383	920	787	323 074
131	БАНК "БОГУСЛАВ"	13 100	130 579	49 663	0	0	2 937	88	10 738	207 104
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	4 003	64 074	143 926	14 375	4 344	6 533	7 208	14 758	259 221
133	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	70 581	21 084	14 494	0	0	87	0	81 672	187 918

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
134	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	127 609	35 882	131 443	0	0	4 491	3 444	17 993	320 861
135	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	180 293	14 291	7 840	0	100 914	6 994	0	20 302	330 634
136	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	10 000	122 469	142 269	0	0	3 347	4 518	6 867	289 471
137	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	8 792	148 606	113 912	0	0	3 165	698	349	275 522
138	ЛЕГБАНК	46 750	102 165	100 537	1 043	0	2 561	0	15 587	268 643
139	"ТК КРЕДИТ"	114 060	84 027	14 947	0	0	646	0	4 028	217 707
140	ІНТЕРБАНК	51 925	57 608	124 276	0	0	3 216	15	30 216	267 256
141	"МОРСЬКИЙ"	23 612	103 988	134 481	0	0	2 880	0	264	265 225
142	РЕАЛ БАНК	49 583	81 415	78 592	0	0	875	160	1 777	212 402
143	ФІНРОСТБАНК	62 000	100 133	80 098	0	0	2 312	0	14 023	258 566
144	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	126 854	100 927	28 449	0	0	1 025	0	14 928	272 182
145	ЄВРОГАЗБАНК	114 230	30 687	72 431	0	5 294	1 601	0	178	224 421
146	ІНВЕСТБАНК	39 129	55 322	130 157	0	0	18	1 049	19 594	245 269
147	ЕРДЕ БАНК	89 753	24 949	70 536	0	0	1 926	515	247	187 926
148	СИГМАБАНК	7 623	136 586	2 021	0	0	1 354	0	41	147 626
149	ПОЛІКОМБАНК	41 975	31 922	100 353	0	0	1 890	12 811	11 451	200 403
150	ФІНЕКСБАНК	0	111 879	98 737	0	0	1 827	0	827	213 269
151	РЕГІОН БАНК	40 732	60 848	111 644	0	0	3 230	1 025	2 374	219 852
152	"УКООПСІЛКА"	0	65 447	50 501	0	0	1 639	14 541	3 738	135 865
153	"КОНКОРД"	2 856	102 435	45 180	0	0	302	260	170	151 204
154	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	31 470	45 978	62 133	0	0	1 185	449	14 681	155 897
155	ІКАР-БАНК	7 000	68 468	60 939	0	0	255	6 532	6 468	149 661
156	АКТАБАНК	0	76 841	30 249	0	0	234	0	729	108 051
157	УНІКОМБАНК	53 000	46 760	15 509	0	0	261	0	401	115 932
158	"СТОЛИЧНИЙ"	12 000	31 896	59 938	0	0	3 020	0	309	107 163
159	ДІАЛОГБАНК	5 295	48 064	47 940	0	0	1 202	23	2 515	105 039
160	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0	43 038	64 511	0	10 016	1 518	773	2 766	122 621
161	ПРАЙМ-БАНК	38 984	20 946	49 535	4 410	0	2 086	1 097	111	117 169
162	КРЕДИТВЕСТ БАНК	19 822	11 597	26 638	0	0	1 394	61	25 087	84 598
163	АКОРДБАНК	14 583	12 175	36 291	0	0	927	0	179	64 155
164	ТММ-БАНК	2 000	21 349	46 218	0	0	97	0	29 029	98 693
165	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0	47 064	12 478	0	0	404	0	14 254	74 201
166	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	24 192	28 369	19 461	0	0	670	0	3 353	76 045
167	МОТОР БАНК	14 583	23 839	155	0	0	25	0	19	38 621
168	ЄВРОБАНК	0	37 927	44 731	0	0	2 475	16	10 251	95 399
169	РАДАБАНК	0	9 271	12 891	0	0	282	0	48 165	70 608
170	"ВЕЛЕС"	1 000	37 766	9 794	0	0	323	0	117	49 000
171	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	19 043	9 220	5 039	0	0	1 271	0	297	34 871
172	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	0	22 130	0	0	0	296	0	12 501	34 927
173	"ФАМІЛЬНИЙ"	8 874	6 489	19 823	0	0	262	3 575	19 843	58 866
174	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0	175	116	0	0	40	0	41 512	41 843
175	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	3	11 881	28 320	0	0	1 203	1 861	10 789	54 059
176	УКРБУДІНВЕСТБАНК	600	18 431	7 467	0	0	309	0	216	27 023
177	"КРЕДИТ-ОПТИМА"	8 069	642	7 118	0	0	147	0	214	16 189
178	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	10 000	7 012	14 339	0	0	264	2	4 360	35 977
179	ЄВРОПРОМБАНК	0	2 705	490	0	0	85	0	3	3 282
180	"АЛЬЯНС"	0	6 785	4 738	0	0	79	179	5 046	16 827
181	КЛАСИКБАНК	3 000	6 694	7 589	0	0	447	6	142	17 878
Усього по групі		10 591 743	17 396 517	16 368 896	471 492	804 627	514 694	253 554	3 969 030	50 370 552
Усього по системі банків		207 505 036	197 443 343	206 877 083	1 409 744	14 708 569	8 748 401	2 999 241	23 755 138	663 446 554

Структура власного капіталу банків

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різниці	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	Резерви переоцінки основних засобів	
1	2	3	4	5	6		
Група I (кількість банків у групі – 17)							
1	ПРИВАТБАНК	5 684 882	0	0	411 196	282 063	
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 279 935	0	1 423 602	755 789	611 736	
3	УКРСИББАНК	4 005 000	0	0	425 943	8 921	
4	УКРСОЦБАНК	1 020 000	0	1 011	1 210 326	957 956	
5	УКРЕКСІМБАНК	2 062 634	0	0	110 905	708 563	
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	200 175	0	0	1 227 328	1 714 201	
7	"НАДРА"	390 363	0	638 910	640 710	142 629	
8	ОЩАДБАНК	1 122 000	0	0	169 288	898 924	
9	ОТП БАНК	1 206 827	0	2 754	131 612	0	
10	АЛЬФА-БАНК	2 249 710	0	6	67 518	123 512	
11	ВТБ БАНК	2 158 784	1 312	0	123 873	395	
12	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	2 522 842	0	98 129	362 814	360 418	
13	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	2 000 000	0	0	316 088	16 785	
14	"ФОРУМ"	1 621 000	0	1 926	38 124	69 235	
15	УКРПРОМБАНК	1 260 000	0	0	74 788	92 530	
16	КРЕДИТПРОМБАНК	1 050 000	0	1 061	180 401	77 239	
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	1 864 800	0	0	43 742	341 317	
	Усього по групі	32 698 952	1 313	2 167 398	6 290 445	6 406 424	
Група II (кількість банків у групі – 17)							
18	УКРГАЗБАНК	600 000	0	119 224	171 343	187 574	
19	РОДОВІД БАНК	435 000	0	535 524	107 369	63 280	
20	СВЕДБАНК	1 290 600	0	0	63 251	68 096	
21	"ПІВДЕННИЙ"	616 550	0	335 564	20 944	82 337	
22	ІНГ БАНК УКРАЇНА	304 761	0	0	297 529	0	
23	ЕРСТЕ БАНК	1 360 500	0	0	1 738	0	
24	УНІКРЕДИТ БАНК	653 508	0	2 018	116 903	47	
25	ПРАВЕКС-БАНК	491 499	0	672	15 958	203 908	
26	ВІЕЙБІ БАНК	341 424	0	430 119	15 950	60 809	
27	ДОНГОРБАНК	421 650	0	3 531	195 221	63 680	
28	ІМЕКСБАНК	515 000	0	0	94 584	3 795	
29	"ХРЕЩАТИК"	540 000	0	0	127 941	17 601	
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 200 000	0	0	43 837	0	
31	КРЕДОБАНК	396 049	0	38	40 176	0	
32	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	381 997	0	0	7 957	39 825	
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	309 877	20	8 020	110 662	10 564	
34	СІПБАНК (УКРАЇНА)	50 000	0	17 090	306 727	0	
	Усього по групі	9 908 416	20	1 451 800	1 738 090	801 515	
Група III (кількість банків у групі – 34)							
35	УНІВЕРСАЛ БАНК	487 712	0	0	24 191	599	
36	"ДЕЛЬТА"	510 000	0	0	8 226	0	
37	"КИЇВ"	180 000	0	847	88 921	238 579	
38	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	839 929	0	0	64 387	116 657	
39	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	226 080	0	0	17 428	54 350	
40	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	172 929	0	0	112 510	0	
41	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	400 000	0	0	31 826	0	
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	275 000	0	0	130 316	0	
43	ПРОКРЕДИТ БАНК	150 000	0	778	53 765	54 383	
44	МЕГАБАНК	200 000	0	138	78 254	36 086	
45	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	50 000	0	14 016	45 860	26 292	
46	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	439 693	11 612	0	10 778	0	
47	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	143 400	0	0	423	0	
48	ЕКСПРЕС-БАНК	75 613	0	0	164 381	40 443	
49	БМ БАНК	340 658	0	0	333	0	
50	ФОЛЬКСБАНК	260 000	0	864	12 911	40 619	
51	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	329 088	0	0	0	0	
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	287 000	0	3 365	12 493	0	

БАНКИ УКРАЇНИ

України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	У тому числі		Резерви переоцінки цінних паперів	Прибуток/збиток минулих років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів					
	7	8	9	10	11	12	13
	184 776	0	0	525 767	791 489	7 695 397	73 412 392
	607 766	0	-47 933	20 947	680 602	5 724 679	52 559 160
	6 376	262	-16 725	18 201	364 553	4 805 893	43 438 506
	956 971	0	3 706	4 485	501 695	3 699 179	38 752 965
	708 439	0	5 370	16	508 810	3 396 298	34 712 729
	1 704 911	0	19 622	457	438 297	3 600 080	27 650 577
	142 629	0	0	0	321 763	2 134 375	26 185 953
	895 205	0	-75	208 174	281 009	2 679 318	25 466 799
	0	0	-3 246	221 102	203 664	1 762 714	24 709 424
	123 512	0	-157	0	57 065	2 497 654	23 448 784
	0	0	-114	20 215	51 373	2 353 214	20 471 977
	360 255	0	354	34 315	93 126	3 471 998	17 645 130
	16 785	0	0	408	149 920	2 483 200	16 632 336
	69 235	0	1 299	117 637	68 924	1 918 146	16 537 270
	92 530	0	0	113 766	67 666	1 608 750	14 646 201
	77 239	0	-10 311	0	27 031	1 325 422	14 151 379
	341 317	0	0	45 078	36 410	2 331 347	13 641 875
	6 287 946	262	-48 210	1 330 567	4 643 397	53 487 662	484 063 455
	187 317	0	0	1 779	127 665	1 207 585	13 569 087
	57 570	0	-673	0	72 367	1 212 868	13 368 068
	68 096	0	-1 067	0	36 306	1 457 186	12 471 208
	82 337	0	-2 724	133 000	127 971	1 313 641	9 231 577
	0	0	0	0	139 231	741 520	8 642 179
	0	0	-1 395	0	9 135	1 369 977	8 323 529
	0	0	580	20 862	21 871	815 790	8 033 858
	201 156	0	0	111 302	6 596	829 934	6 685 776
	60 809	0	-71	54 286	4 053	906 571	6 649 903
	63 680	0	-5 907	0	40 829	719 004	6 325 852
	3 795	0	0	0	47 528	660 907	5 591 508
	17 601	0	136	0	60 433	746 112	5 407 753
	0	0	0	0	10 279	1 254 116	5 211 172
	0	0	-7 025	0	-42 163	387 074	4 948 288
	39 825	0	176	58 874	109 540	598 369	4 352 458
	3 617	0	755	24 196	46 901	510 954	3 959 427
	0	0	-9 540	0	199 896	564 173	3 677 658
	785 803	0	-26 754	404 299	1 018 437	15 295 784	126 449 300
	599	0	1 669	759	4 077	519 007	6 193 321
	0	0	185	0	53 266	571 677	4 748 350
	238 337	0	703	924	26 704	536 678	4 376 640
	116 657	0	4 693	0	30 892	1 056 558	3 900 241
	54 350	0	857	249	8 062	307 027	3 900 034
	0	0	0	0	133 574	419 013	3 856 990
	0	0	-204	-34 845	7 406	404 182	3 652 873
	0	0	2 123	0	31 791	439 230	3 548 756
	54 383	0	0	0	1 943	260 869	2 941 134
	36 086	0	-2 239	10	20 851	333 101	2 714 102
	26 292	0	662	0	27 337	164 168	2 675 349
	0	0	0	0	41 861	480 719	2 610 549
	0	0	0	8 027	567	152 417	2 593 567
	40 435	0	0	42 327	38 482	361 246	2 469 229
	0	0	344	5 416	7 447	354 197	2 319 434
	40 521	0	0	551	27 927	342 871	2 172 321
	0	0	-3 292	7 362	8 798	341 956	2 110 697
	0	0	0	14 686	8 510	326 054	1 871 639

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	
53	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	380 000	0	9 540	9 968	95
54	СЕБ БАНК	113 577	0	0	53 569	102 937
55	ЕКСПОБАНК	188 895	0	0	7 331	75 192
56	"ТАВРИКА"	120 000	0	0	55 805	0
57	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	307 350	0	0	625	0
58	АКТИВ БАНК	312 750	0	0	69 735	0
59	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	100 000	0	0	53 361	87
60	УКРІНБАНК	204 423	0	12	17 165	207 183
61	ФАКТОРІАЛ-БАНК	102 112	0	2	12 984	108 417
62	"ДІАМАНТ"	100 000	0	0	45 858	0
63	ЗАХІДІНКОМБАНК	133 705	0	0	4 137	9 650
64	"ДНІСТЕР"	61 500	0	0	32 011	44 898
65	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	197 526	0	7 000	9 870	1 313
66	"АРКАДА"	146 445	0	13	29 462	0
67	ТРАНСБАНК	40 042	0	0	29 337	2 857
68	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	140 000	0	0	6 423	0
Усього по групі		8 015 427	11 612	36 575	1 294 643	1 160 637
Група IV (кількість банків у групі – 113)						
69	БТА БАНК	150 000	0	3	8 059	11 269
70	ПІРЕУС БАНК МКБ	400 000	0	0	25 358	27 814
71	АВТОЗАЗБАНК	56 000	6	41	49 919	15 178
72	ІПОБАНК	200 000	0	0	8 611	0
73	"ДЕМАРК"	142 000	0	393	20 388	6 424
74	ЕНЕРГОБАНК	169 451	0	0	11 067	16 024
75	ПОЛТАВА БАНК	70 500	0	60	42 981	76 659
76	"БАЗИС"	56 567	0	0	13 936	20 559
77	АСТРА БАНК	1 050 000	0	0	0	0
78	"КАПІТАЛ"	104 074	0	1 049	4 584	2 275
79	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	82 160	0	17	9 079	6 313
80	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	34 160	0	0	14 702	23 726
81	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	150 000	0	0	17 293	0
82	ФОРТУНА БАНК	120 000	0	0	20 896	25 275
83	МІСТО-БАНК	75 800	0	0	13 476	25 647
84	ІНПРОМБАНК	43 648	0	0	27 209	31 116
85	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	60 000	0	0	14 602	5 764
86	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	380 567	0	0	15	0
87	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	84 683	0	0	14 365	0
88	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	41 000	0	0	26 933	0
89	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	113 040	0	124	34 675	0
90	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	108 000	0	0	1 131	1
91	"МЕРКУРІЙ"	60 650	0	0	4 519	5 180
92	"ДАНІЕЛЬ"	58 412	0	0	546	51 549
93	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	132 000	0	2 295	1 993	0
94	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	85 000	0	0	294	18 626
95	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	150 000	0	17 924	47 212	0
96	"СИНТЕЗ"	72 800	0	0	984	0
97	"ГЛОБУС"	160 000	0	0	0	0
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	85 000	0	0	35 501	4 519
99	"АРМА"	75 000	0	0	10 707	0
100	ФІНБАНК	85 050	0	44	11 923	28 574
101	"ЛЬВІВ"	80 305	0	230	9 567	38 137
102	УКРГАЗПРОМБАНК	24 200	0	5	55 646	0
103	АКЦЕНТ-БАНК	125 560	0	41	1 345	3 075
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	103 000	0	0	11 965	0
105	"АВТОКРАЗБАНК"	50 000	0	1 525	16 580	965
106	ЗЛАТОБАНК	82 500	0	0	0	0
107	ТЕРРА БАНК	37 141	0	0	5 598	5 866
108	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	28 085	6	0	38 240	0
109	"МЕТАЛУРГ"	19 551	44	1 612	72 185	7 479
110	СОЦКОМБАНК	66 000	0	0	15 394	0
111	"ЮНЕКС"	72 000	0	4 161	1 524	9 536
112	"КАМБІО"	60 179	0	0	347	0
113	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	38 988	0	1	9 329	13 842
114	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	45 007	0	0	6 380	24 295
115	АРТЕМ БАНК	69 000	0	0	5 645	0
116	ОДЕСА-БАНК	86 260	0	0	6 977	1 221
117	УКРКОМУНБАНК	49 700	0	0	4 712	27 083

БАНКИ УКРАЇНИ

	7	8	9	10	11	12	13
	0	0	0	0	31 657	431 259	1 851 199
	102 913	0	-5 305	1 027	9 270	275 076	1 823 795
	75 120	0	1	9 561	12 653	293 633	1 796 429
	0	0	-32	258	7 642	183 673	1 794 112
	0	0	-198	11 509	2 573	321 858	1 730 320
	0	0	-1 209	0	9 139	390 415	1 622 830
	0	0	334	6 292	3 280	163 353	1 574 944
	207 183	0	0	1 623	1 843	432 249	1 510 331
	108 417	0	-5 129	0	-2 591	215 794	1 459 644
	0	0	0	0	5 323	151 180	1 452 918
	9 650	0	0	754	22 125	170 371	1 361 003
	44 898	0	-96	0	13 724	152 037	1 310 896
	1 313	0	0	0	5 034	220 743	1 212 526
	0	0	112	31 473	20 718	228 223	1 168 923
	2 691	0	996	10 000	2 534	85 765	1 143 710
	0	0	-6 902	14 626	8 710	162 856	1 127 342
	1 159 846	0	-11 929	132 588	633 126	11 249 456	82 596 148
	11 269	0	0	579	728	170 638	3 070 150
	27 814	0	-245	0	19 724	472 651	2 291 674
	13 770	0	-273	0	9 338	130 196	1 375 479
	0	0	0	0	9 762	218 373	1 356 820
	6 286	0	0	2 276	6 085	177 566	1 211 716
	16 024	0	-3 686	1 279	8 022	202 157	1 180 920
	76 659	0	0	0	13 873	204 074	1 180 485
	20 559	0	-10 821	10 848	8 823	99 913	1 129 601
	0	0	0	0	1 007	1 051 007	1 126 352
	2 275	0	0	0	2 301	114 283	1 093 886
	6 313	0	0	0	6 850	104 420	1 075 703
	23 726	0	0	0	4 183	76 770	1 062 776
	0	0	0	0	10 820	178 113	1 037 782
	25 275	0	0	0	7 958	174 129	1 035 562
	25 647	0	0	0	5 556	120 479	1 020 203
	31 110	0	0	0	7 619	109 593	1 015 649
	5 764	0	-2 231	0	9 826	87 962	995 081
	0	0	0	-19 417	2 664	363 829	965 093
	0	0	1 633	0	2 714	103 395	956 528
	0	0	-960	0	6 380	73 352	953 330
	0	0	1	0	4 644	152 484	924 977
	0	0	0	3 878	2 426	115 435	908 793
	5 180	0	0	2 179	5 300	77 828	887 834
	51 549	0	-172	0	3 826	114 161	853 364
	0	0	1 948	15 295	6 531	160 062	821 555
	18 626	0	0	-8 042	5 709	101 587	815 617
	0	0	-107	3	11 856	226 887	795 366
	0	0	0	17 400	6 298	97 482	789 457
	0	0	0	0	4 631	164 631	764 044
	4 421	0	0	2	5 568	130 590	745 620
	0	0	0	0	5 106	90 812	741 826
	28 574	0	0	360	434	126 385	736 863
	38 137	0	0	0	1 806	130 046	726 223
	0	0	-133	34 404	8 065	122 186	697 260
	3 075	0	0	0	21 058	151 078	676 813
	0	0	0	0	13 955	128 920	666 626
	965	0	558	0	1 047	70 676	663 275
	0	0	0	0	402	82 902	649 785
	5 866	0	-96	0	1 301	49 810	648 909
	0	0	0	0	6 260	72 580	635 986
	6 954	0	88	27	2 809	103 707	629 409
	0	0	0	0	857	82 251	628 666
	9 536	0	34	-5 522	2 503	84 236	615 482
	0	0	0	0	1 632	62 158	609 642
	13 842	0	-1 806	4 120	2 663	67 137	576 622
	24 295	0	0	0	785	76 468	560 433
	0	0	0	0	4 587	79 232	556 408
	1 221	0	0	0	3 677	98 135	548 995
	27 083	0	0	1 351	1 013	83 860	538 524

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	
118	"ІНТЕГРАЛ"	62 700	0	14	18 000	0
119	"НОВИЙ"	55 000	0	0	2 150	2 395
120	ПЛЮС БАНК	147 000	0	0	7 178	10 896
121	ПАРТНЕР БАНК	75 890	0	0	219	4 530
122	"СТОЛИЦЯ"	120 000	0	0	1 190	31 308
123	"ПОРТО-ФРАНКО"	49 154	0	0	7 262	154
124	ПРОМЕКОНОМБАНК	76 200	0	0	6 537	943
125	"ТРАСТ"	69 000	0	0	18	11 915
126	"ПРЕМІУМ"	70 000	0	0	301	0
127	"КОНТРАКТ"	36 226	0	0	6 683	23 850
128	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	60 000	0	0	5 455	27 805
129	"ГРАНТ"	50 000	0	0	14 051	12 473
130	КООПІНВЕСТБАНК	69 080	30	0	6 840	2 297
131	БАНК "БОГУСЛАВ"	170 000	0	0	175	0
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	85 000	0	0	24 900	4 862
133	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	2	0	5 877	13 394
134	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	35 860	0	0	8 453	10 331
135	БАНК "РУСЬКИЙ СТАНДАРТ"	40 000	0	0	0	0
136	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	30 210	0	0	3 148	16 378
137	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	60 416	0	0	275	46
138	ЛЕГБАНК	46 000	0	0	16 297	153
139	"ТК КРЕДИТ"	101 829	0	5	10 978	248
140	ІНТЕРБАНК	36 050	0	0	26 432	312
141	"МОРСЬКИЙ"	48 461	0	0	5 378	11 029
142	РЕАЛ БАНК	100 000	0	0	10 485	772
143	ФІНРОСТБАНК	65 000	0	0	975	0
144	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	33 250	0	0	5 985	8 288
145	ЄВРОГАЗБАНК	73 390	0	0	1 930	0
146	ІНВЕСТБАНК	32 180	0	0	3 695	6 742
147	ЕРДЕ БАНК	96 941	0	0	56	0
148	СИГМАБАНК	136 000	0	0	756	0
149	ПОЛІКОМБАНК	24 000	0	0	7 549	49 381
150	ФІНЕКСБАНК	55 974	0	0	7 723	0
151	РЕГІОН БАНК	36 310	0	12	2 088	3 319
152	"УКООПСПІЛКА"	35 626	238	0	514	44 197
153	"КОНКОРД"	68 000	0	0	1 735	0
154	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	45 000	0	609	10 259	1 348
155	ІКАР-БАНК	35 000	0	3	1 758	19 434
156	АКТАБАНК	79 000	0	0	0	0
157	УНІКОМБАНК	60 087	0	0	4 241	0
158	"СТОЛИЧНИЙ"	72 335	0	0	1 856	5
159	ДІАЛОГБАНК	62 450	0	0	498	56
160	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	38 660	0	0	1 252	0
161	ПРАЙМ-БАНК	28 600	0	3 920	5 804	3 291
162	КРЕДИТВЕСТ БАНК	72 175	0	2 902	272	0
163	АКОРДБАНК	80 000	0	0	0	0
164	ТММ-БАНК	31 000	0	95	11 226	0
165	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	61 277	0	0	2 739	0
166	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	56 650	1 040	7	5 588	0
167	МОТОР БАНК	85 000	0	0	0	0
168	ЄВРОБАНК	26 670	0	0	27	0
169	РАДАБАНК	32 314	0	0	4 547	462
170	"ВЕЛЕС"	43 000	0	5 200	6 917	3 536
171	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	75 750	0	0	0	0
172	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	72 000	0	0	679	0
173	"ФАМІЛЬНИЙ"	33 587	0	0	2 412	10 725
174	"ПРИВАТІНВЕСТ"	38 000	0	27	12 627	0
175	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	25 688	0	0	1 037	5 603
176	УКРЕУДІНВЕСТБАНК	58 777	0	0	255	0
177	"КРЕДИТ-ОПТИМА"	63 000	0	0	0	0
178	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	41 856	0	0	2 267	0
179	ЄВРОПРОМБАНК	74 500	0	0	0	0
180	"АЛЬЯНС"	39 990	0	0	5 116	0
181	КЛАСИКБАНК	40 635	0	0	1 187	1 700
Усього по групі		9 669 785	1 366	42 321	1 058 247	878 171
Усього по системі банків		60 292 581	14 311	3 698 094	10 381 426	9 246 748

БАНКИ УКРАЇНИ

	7	8	9	10	11	12	13
	0	0	34	0	3 283	84 032	528 851
	2 359	0	0	2 932	1 289	63 765	516 115
	10 896	0	0	0	1 330	166 404	512 202
	4 530	0	209	0	1 494	82 342	491 186
	31 308	0	-18	0	3 580	156 059	490 757
	0	0	0	1 107	1 836	59 513	467 919
	943	0	5	0	801	84 486	462 273
	11 915	0	0	0	14	80 946	460 415
	0	0	0	0	824	71 125	445 848
	23 850	0	0	0	2 940	69 699	410 011
	27 805	0	3	50	3 364	96 678	404 773
	12 068	0	0	0	768	77 292	403 788
	2 297	0	0	0	1 550	79 737	402 810
	0	0	0	519	2 140	172 835	379 939
	4 862	0	-22	0	5 557	120 298	379 519
	13 394	0	0	15 761	2 410	190 440	378 358
	10 331	0	0	0	2 635	57 279	378 141
	0	0	0	-1 738	3 353	41 615	372 248
	16 378	0	256	1 121	2 517	53 631	343 101
	46	0	-7	128	1 461	62 320	337 841
	0	0	759	0	2 452	65 660	334 303
	0	0	270	77	2 425	115 831	333 539
	312	0	61	0	2 757	65 613	332 869
	11 029	0	0	0	1 443	66 311	331 536
	558	0	1 581	4 196	1 212	118 246	330 649
	0	0	0	2 776	1 089	69 840	328 406
	8 288	0	0	0	2 900	50 423	322 605
	0	0	0	0	2 480	77 800	302 222
	6 742	0	0	0	3 197	45 814	291 082
	0	0	0	1 073	1 698	99 769	287 694
	0	0	0	0	1 251	138 007	285 633
	49 381	0	0	0	598	81 528	281 932
	0	0	0	0	2 657	66 354	279 623
	3 188	0	0	10 049	3 255	55 032	274 885
	44 197	0	0	4 331	2 088	86 519	222 384
	0	0	23	0	775	70 534	221 737
	1 348	0	0	0	3 028	60 244	216 141
	19 434	0	0	8 157	698	65 050	214 710
	0	0	0	0	432	79 432	187 483
	0	0	0	0	3 007	67 335	183 267
	0	0	0	-1 417	298	73 077	180 239
	0	0	0	3 929	948	67 881	172 920
	0	0	-284	0	2 168	41 796	164 418
	3 291	0	0	0	1 180	42 795	159 964
	0	0	0	0	-9 266	66 083	150 682
	0	0	-13	0	481	80 468	144 623
	0	0	0	0	1 820	44 141	142 833
	0	0	0	0	2 871	66 886	141 087
	0	0	0	95	2 776	64 076	140 121
	0	0	0	0	1 366	86 366	124 987
	0	0	-475	113	90	26 425	121 824
	462	0	0	0	1 561	38 884	109 493
	3 536	0	0	0	370	59 023	108 022
	0	0	-99	0	-3 481	72 170	107 041
	0	0	0	-2 509	1 003	71 174	106 101
	10 725	0	0	700	-1 488	45 936	104 802
	0	0	0	0	1 063	51 717	93 560
	5 582	0	0	3 466	60	35 853	89 912
	0	0	0	1 444	1 340	61 816	88 839
	0	0	0	0	3 539	66 539	82 729
	0	0	0	327	512	44 962	80 939
	0	0	0	0	8	74 508	77 790
	0	0	0	0	583	45 689	62 516
	1 700	0	0	334	23	43 880	61 758
	874 572	0	-13 984	118 041	373 392	12 124 607	62 495 160
	9 108 167	262	-100 877	1 985 495	6 668 353	92 157 508	755 604 062

Фінансові результати діяльності банків України

№ п/п	Назва банку	Процент-ний дохід	Процентні витрати	Чистий процент-ний дохід	Комісій-ний дохід	Комісійні витрати	Чистий комісій-ний дохід	Торгове-льний дохід	Дохід у ви-гляді диві-дендів	Дохід від участі в ка-піталі	Інший дохід	Усього доходів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі – 17)												
1	ПРИВАТБАНК	6 249 155	-3 380 325	2 868 831	2 223 872	-252 928	1 970 944	437 542	0	0	96 528	5 373 844
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	4 410 368	-1 874 822	2 535 546	958 017	-104 445	853 572	242 907	114	0	58 103	3 690 242
3	УКРСИББАНК	3 625 869	-1 969 830	1 656 039	406 033	-27 359	378 675	204 893	5	0	9 775	2 249 386
4	УКРСОЦБАНК	3 057 115	-1 708 994	1 348 120	476 874	-41 368	435 506	190 435	7	0	77 875	2 051 944
5	УКРЕКСІМБАНК	2 706 693	-1 639 906	1 066 787	309 979	-33 493	276 486	145 363	42	0	66 345	1 555 023
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	2 461 732	-1 532 376	929 356	666 615	-37 663	628 952	35 349	23	0	107 899	1 701 579
7	"НАДРА"	2 195 270	-1 405 755	789 515	532 028	-59 688	472 341	227 336	0	0	69 177	1 558 369
8	ОЩАДБАНК	1 694 722	-637 088	1 057 634	548 571	-97 090	451 480	53 531	8	0	66 819	1 629 473
9	ОТП БАНК	1 794 542	-792 992	1 001 550	148 695	-36 098	112 597	70 844	0	0	22 634	1 207 626
10	АЛЬФА-БАНК	1 868 801	-1 071 340	797 461	470 369	-33 018	437 352	41 294	0	0	103 885	1 379 992
11	ВТБ БАНК	1 283 446	-731 766	551 680	180 165	-10 511	169 653	5 745	0	0	11 094	738 172
12	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	1 163 313	-666 931	496 382	196 005	-48 391	147 614	15 556	0	0	28 812	688 365
13	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 291 532	-961 923	329 609	309 660	-26 473	283 187	164 088	220	0	70 844	847 948
14	"ФОРУМ"	1 332 536	-850 728	481 807	123 073	-14 702	108 371	65 155	3	0	6 250	661 586
15	УКРПРОМБАНК	1 421 489	-982 963	438 525	150 301	-23 862	126 439	32 820	0	0	5 106	602 891
16	КРЕДИТПРОМБАНК	1 160 255	-811 315	348 940	77 275	-10 369	66 905	31 953	2	0	15 888	463 689
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	966 434	-720 175	246 258	136 876	-10 499	126 376	38 207	12	0	19 107	429 960
Усього по групі		38 683 271	-21 739 230	16 944 041	7 914 408	-867 957	7 046 451	2 003 017	437	0	836 141	26 830 086
Група II (кількість банків у групі – 17)												
18	УКРГАЗБАНК	1 091 237	-753 169	338 068	126 485	-16 919	109 566	159 270	9	0	83 970	690 883
19	РОДОВІД БАНК	1 026 673	-844 372	182 301	125 464	-10 273	115 191	89 155	2	0	12 815	399 464
20	СВЕДБАНК	977 366	-472 447	504 919	126 295	-11 908	114 387	31 733	2 976	0	6 609	660 624
21	"ПІВДЕННИЙ"	767 695	-473 231	294 464	141 556	-18 349	123 207	45 432	1	1 084	1 811	465 999
22	ІНГ БАНК УКРАЇНА	386 871	-117 899	268 972	63 279	-49 274	14 005	58 967	0	0	3 089	345 032
23	ЕРСТЕ БАНК	450 399	-120 677	329 722	41 663	-5 298	36 365	3 856	0	0	9 289	379 232
24	УНІКРЕДИТ БАНК	464 238	-225 421	238 817	71 238	-11 043	60 195	20 755	0	0	3 607	323 374
25	ПРАВЕКС-БАНК	544 997	-329 256	215 741	353 721	-3 336	350 385	47 868	0	0	46 501	660 496
26	ВІЕЙБІ БАНК	581 952	-372 804	209 149	169 617	-24 615	145 003	39 958	1 824	0	35 384	431 317
27	ДОНГОРБАНК	502 141	-329 422	172 719	44 006	-9 203	34 803	12 338	0	0	3 271	223 131
28	ІМЕКСБАНК	441 288	-311 882	129 406	79 094	-6 293	72 801	19 948	0	0	4 905	227 060
29	"ХРЕЩАТИК"	529 839	-323 480	206 359	73 129	-6 623	66 505	22 421	0	0	2 537	297 822
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	490 780	-310 701	180 078	6 967	-262	6 705	19 736	0	0	42	206 562
31	КРЕДОБАНК	470 952	-291 410	179 541	80 844	-7 039	73 804	19 508	0	0	2 150	275 003
32	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	416 083	-190 811	225 272	10 529	-2 699	7 830	1 936	0	0	35	235 073
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	310 993	-183 494	127 499	68 457	-7 338	61 119	1 445	0	0	5 348	195 410
34	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	242 066	-64 794	177 272	10 153	-5 133	5 020	130 824	0	0	819	313 936
Усього по групі		9 695 568	-5 715 269	3 980 299	1 592 497	-195 605	1 396 892	725 149	4 812	1 084	222 182	6 330 417
Група III (кількість банків у групі – 34)												
35	УНІВЕРСАЛ БАНК	460 996	-184 585	276 410	28 117	-4 640	23 476	111 473	100	0	5 356	416 815
36	"ДЕЛЬТА"	367 654	-408 172	-40 518	601 068	-86 055	515 013	5 056	0	0	129 481	609 033
37	"КИЇВ"	379 957	-297 765	82 192	68 072	-1 810	66 263	5 492	3 563	0	13 785	171 294
38	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	271 790	-119 107	152 682	23 139	-5 155	17 985	6 465	0	0	2 728	179 861
39	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	347 560	-234 002	113 557	38 840	-3 023	35 817	25 342	0	0	3 649	178 365
40	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	176 747	-53 759	122 987	62 019	-16 602	45 417	70 659	0	0	103	239 167
41	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	255 171	-151 526	103 645	130 841	-5 068	125 772	19 651	0	0	197 861	446 929
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	270 699	-153 907	116 792	47 032	-7 195	39 837	10 004	0	0	2 320	168 953
43	ПРОКРЕДИТ БАНК	297 415	-137 627	159 788	36 079	-3 086	32 993	5 832	0	0	4 586	203 199
44	МЕГАБАНК	218 934	-147 840	71 094	70 319	-2 082	68 237	6 234	136	0	6 114	151 815
45	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	178 599	-63 612	114 986	63 997	-7 899	56 098	9 438	0	0	1 451	181 973
46	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	209 394	-77 048	132 345	10 491	-511	9 980	1 746	0	0	667	144 739
47	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	144 570	-93 357	51 214	171 235	-345	170 890	-928	0	0	101 259	322 434
48	ЕКСПРЕС-БАНК	201 258	-103 040	98 218	168 196	-5 808	162 388	23 783	0	0	807	285 196
49	БМ БАНК	157 256	-79 951	77 305	16 810	-4 927	11 883	4 183	0	0	29	93 399
50	ФОЛЬКСБАНК	142 009	-57 978	84 031	32 738	-795	31 943	11 069	0	0	2 913	129 956
51	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	157 486	-62 560	94 926	4 878	-1 094	3 784	4 851	0	0	826	104 387

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

Загальні адміністративні витрати	Витрати на персонал	Втрати від участі в капіталі	Інші витрати	Прибуток від операцій	Чисті витрати на формування резервів	Дохід/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Прибуток до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток після оподаткування	Чистий прибуток/збиток від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	Чистий прибуток/збиток банку
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-891 213	-1 469 438	0	-614 608	2 398 586	-1 029 458	0	1 369 128	-577 639	791 489	0	791 489
-514 840	-1 017 329	0	-284 580	1 873 492	-1 108 066	0	765 426	-84 935	680 491	111	680 602
-337 985	-710 711	0	-231 636	969 053	-518 137	0	450 916	-86 363	364 553	0	364 553
-313 455	-552 155	0	-62 137	1 124 196	-429 180	0	695 017	-193 322	501 695	0	501 695
-134 695	-413 679	0	-23 827	982 822	-261 702	0	721 121	-212 311	508 810	0	508 810
-365 732	-694 580	0	-131 670	509 597	100 109	0	609 706	-171 958	437 748	548	438 297
-293 686	-385 979	0	-246 803	631 901	-249 438	0	382 463	-60 699	321 763	0	321 763
-189 948	-864 723	0	-87 321	487 480	-103 627	0	383 853	-102 845	281 009	0	281 009
-154 038	-273 290	0	-111 775	668 523	-326 206	0	342 317	-138 652	203 664	0	203 664
-153 597	-345 706	0	-154 094	726 595	-624 547	0	102 048	-44 983	57 065	0	57 065
-125 995	-245 711	0	-69 465	297 000	-204 809	0	92 191	-40 818	51 373	0	51 373
-100 222	-138 291	0	-39 214	410 638	-250 425	0	160 213	-67 088	93 126	0	93 126
-137 017	-276 160	0	-110 064	324 707	-166 896	0	157 811	-7 891	149 920	0	149 920
-117 967	-239 080	0	-59 922	244 616	-136 764	0	107 852	-38 928	68 924	0	68 924
-125 223	-232 726	0	-62 287	182 654	-71 689	0	110 965	-43 299	67 666	0	67 666
-98 130	-146 144	0	-65 123	154 293	-121 308	0	32 985	-5 953	27 031	0	27 031
-86 083	-135 499	0	-24 308	184 069	-129 579	0	54 490	-18 080	36 410	0	36 410
-4 139 827	-8 141 202	0	-2 378 834	12 170 223	-5 631 721	0	6 538 502	-1 895 764	4 642 738	660	4 643 397
-129 434	-258 228	0	-46 776	256 445	-109 417	0	147 028	-19 363	127 665	0	127 665
-86 935	-132 118	0	-79 335	101 076	-23 441	0	77 635	-5 410	72 225	143	72 367
-89 681	-171 626	0	-106 860	292 456	-236 404	0	56 052	-19 746	36 306	0	36 306
-90 648	-121 539	0	-14 436	239 377	-70 937	0	168 440	-40 469	127 971	0	127 971
-50 680	-75 296	0	-22 955	196 101	1 089	0	197 190	-57 959	139 231	0	139 231
-73 166	-118 069	0	-95 872	92 124	-82 664	0	9 460	-325	9 135	0	9 135
-82 831	-69 996	0	-40 146	130 400	-93 571	0	36 829	-14 958	21 871	0	21 871
-134 056	-340 624	0	-74 558	111 257	-98 529	0	12 728	-6 132	6 596	0	6 596
-102 825	-146 832	0	-68 431	113 229	-104 906	0	8 323	-4 270	4 053	0	4 053
-32 681	-37 282	0	-9 633	143 535	-83 189	0	60 346	-19 517	40 829	0	40 829
-60 503	-64 221	0	-35 517	66 818	-6 140	0	60 678	-13 150	47 528	0	47 528
-58 175	-119 039	0	-34 174	86 434	-3 316	0	83 117	-22 684	60 433	0	60 433
-13 790	-19 143	0	-28 033	145 596	-134 640	0	10 957	-678	10 279	0	10 279
-92 414	-103 858	0	-48 264	30 467	-72 531	0	-42 063	0	-42 063	-100	-42 163
-6 963	-33 976	0	-3 778	190 356	-60 406	0	129 949	-20 410	109 540	0	109 540
-56 260	-68 079	0	-13 976	57 096	10 455	0	67 551	-20 687	46 864	38	46 901
-10 172	-26 206	0	-11 212	266 346	6 975	0	273 321	-73 425	199 896	0	199 896
-1 171 215	-1 906 132	0	-733 958	2 519 113	-1 161 572	0	1 357 541	-339 184	1 018 357	80	1 018 437
-103 309	-111 353	0	-80 673	121 480	-116 986	0	4 494	-417	4 077	0	4 077
-120 962	-210 025	0	-121 525	156 521	-82 792	0	73 729	-20 463	53 266	0	53 266
-38 592	-53 559	0	-13 945	65 198	-33 690	0	31 508	-4 804	26 704	0	26 704
-15 604	-29 999	0	-8 759	125 499	-81 879	0	43 620	-12 728	30 892	0	30 892
-35 934	-74 784	0	-26 127	41 520	-29 738	0	11 782	-3 719	8 062	0	8 062
-6 510	-19 786	0	-7 447	205 424	-22 850	0	182 574	-49 000	133 574	0	133 574
-91 240	-211 212	0	-50 497	93 980	-76 593	0	17 387	-9 981	7 406	0	7 406
-23 940	-40 601	0	-11 689	92 724	-50 986	0	41 737	-9 946	31 791	0	31 791
-58 172	-99 456	0	-30 610	14 961	-12 887	0	2 075	-132	1 943	0	1 943
-30 904	-54 972	-3	-21 259	44 676	-16 193	0	28 482	-7 631	20 851	0	20 851
-30 446	-60 815	0	-21 298	69 415	-36 608	0	32 807	-5 470	27 337	0	27 337
-13 507	-17 653	0	-5 908	107 671	-59 809	0	47 862	-6 001	41 861	0	41 861
-36 178	-60 105	0	-25 362	200 790	-199 394	0	1 396	-829	567	0	567
-65 497	-101 246	0	-43 432	75 021	-15 678	0	59 343	-20 861	38 482	0	38 482
-20 945	-37 089	0	-21 742	13 623	-4 184	0	9 439	-1 992	7 447	0	7 447
-13 139	-28 595	0	-9 965	78 257	-39 409	0	38 848	-10 921	27 927	0	27 927
-15 238	-30 452	0	-14 108	44 589	-32 820	0	11 769	-2 971	8 798	0	8 798

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	173 329	-120 710	52 620	25 667	-7 423	18 244	9 524	1	0	4 841	85 229	
53	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	183 672	-116 640	67 031	14 719	-1 246	13 473	10 899	0	0	922	92 325	
54	СЕБ БАНК	102 817	-40 576	62 241	22 850	-2 011	20 838	8 999	0	0	2 118	94 196	
55	ЕКСПОБАНК	145 184	-100 855	44 330	27 820	-1 420	26 399	5 265	0	0	5 971	81 965	
56	"ТАВРИКА"	167 379	-113 599	53 780	12 242	-355	11 887	6 326	1	0	773	72 767	
57	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	138 700	-83 135	55 565	132 078	-24 881	107 197	206	0	0	60 065	223 033	
58	АКТИВ БАНК	167 223	-113 871	53 352	31 315	-1 133	30 181	3 113	1	0	504	87 151	
59	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	147 645	-105 612	42 033	11 504	-3 440	8 064	2 641	0	0	1 448	54 185	
60	УКРІНБАНК	122 840	-63 031	59 810	47 202	-10 299	36 903	13 469	0	0	4 997	115 179	
61	ФАКТОРІАЛ-БАНК	98 948	-72 384	26 564	34 335	-2 193	32 142	9 214	0	0	3 155	71 075	
62	"ДІАМАНТ"	136 159	-93 735	42 424	29 838	-2 226	27 612	9 860	0	0	6 506	86 402	
63	ЗАХІДІНКОМБАНК	155 368	-96 355	59 012	37 737	-3 727	34 010	13 349	0	0	666	107 036	
64	"ДНІСТЕР"	109 982	-79 837	30 145	19 714	-827	18 887	3 309	0	0	3 829	56 170	
65	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	105 121	-51 897	53 224	6 865	-2 313	4 553	2 314	0	0	166	60 256	
66	"АРКАДА"	118 064	-61 750	56 314	84 212	-25 251	58 961	1 158	0	0	1 813	118 246	
67	ТРАНСБАНК	127 390	-83 889	43 501	18 089	-2 105	15 985	4 900	0	0	7 473	71 858	
68	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	113 989	-63 488	50 501	13 361	-2 833	10 527	6 480	0	0	771	68 280	
Усього по групі		6 551 303	-3 887 201	2 664 102	2 143 418	-249 780	1 893 638	431 374	3 800	0	579 952	5 572 866	
Група IV (кількість банків у групі – 113)													
69	БТА БАНК	96 882	-65 931	30 951	21 751	-868	20 883	18 220	0	0	73 114	143 168	
70	ПІРЕУС БАНК МКБ	159 730	-68 433	91 297	34 822	-4 496	30 325	6 767	0	0	361	128 751	
71	АВТОЗАБАНК	105 889	-58 307	47 582	10 897	-307	10 591	1 941	0	0	2 969	63 082	
72	ІПОБАНК	142 576	-92 822	49 754	869	-146	723	-4 036	0	0	46	46 487	
73	"ДЕМАРК"	149 181	-77 538	71 643	14 166	-201	13 965	3 225	0	0	1 880	90 714	
74	ЕНЕРГОБАНК	109 746	-61 073	48 674	14 059	-1 227	12 831	3 059	35	0	3 242	67 841	
75	ПОЛТАВА БАНК	92 842	-63 102	29 740	27 523	-827	26 696	5 958	0	0	3 438	65 832	
76	"БАЗИС"	111 198	-68 206	42 992	28 823	-1 836	26 986	6 801	11	0	1 738	78 527	
77	АСТРА БАНК	26 650	-570	26 081	4 807	-77	4 730	4 330	0	0	7 196	42 337	
78	"КАПІТАЛ"	92 664	-61 052	31 612	9 170	-1 363	7 807	4 893	0	0	158	44 469	
79	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	112 499	-69 372	43 127	16 340	-3 904	12 436	10 301	0	0	778	66 643	
80	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	86 296	-56 851	29 446	19 038	-1 133	17 905	4 378	0	0	1 940	53 669	
81	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	79 145	-52 932	26 212	2 802	-131	2 671	14 096	0	0	779	43 758	
82	ФОРТУНА БАНК	74 051	-42 646	31 405	6 643	-491	6 152	2 426	0	0	146	40 130	
83	МІСТО-БАНК	83 567	-61 768	21 799	9 581	-966	8 615	6 288	0	0	460	37 161	—
84	ІНПРОМБАНК	107 177	-75 721	31 456	24 223	-7 285	16 938	5 900	0	0	896	55 189	
85	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	79 280	-48 425	30 855	20 618	-2 444	18 174	7 660	32	0	387	57 108	
86	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	71 587	-23 818	47 769	41 187	-2 622	38 565	-203	0	0	2 219	88 350	
87	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	97 899	-66 376	31 523	15 396	-1 025	14 371	5 415	0	0	570	51 879	
88	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	101 408	-62 690	38 718	8 087	-2 659	5 428	7 730	0	0	125	52 001	
89	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	76 039	-38 936	37 102	27 467	-2 648	24 819	12 643	0	0	668	75 232	
90	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	95 696	-81 295	14 400	17 971	-771	17 200	7 044	0	0	1 159	39 804	
91	"МЕРКУРІЙ"	94 074	-70 134	23 940	16 556	-270	16 286	3 629	0	0	397	44 252	
92	"ДАНІЕЛЬ"	65 567	-55 698	9 870	8 312	-633	7 679	8 430	0	0	6 764	32 743	
93	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	71 208	-49 862	21 346	7 714	-1 535	6 180	4 361	0	0	429	32 316	
94	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	78 301	-50 303	27 998	7 864	-550	7 314	788	0	0	653	36 752	
95	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	80 490	-33 131	47 359	18 819	-1 352	17 468	4 528	0	0	2 179	71 533	
96	"СИНТЕЗ"	70 877	-33 413	37 464	8 003	-6 415	1 588	14 546	0	0	173	53 771	
97	"ГЛОБУС"	39 011	-27 161	11 851	323	-14	310	2 949	0	0	53	15 163	
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	79 847	-42 588	37 259	40 096	-15 511	24 584	5 785	0	0	1 605	69 233	
99	"АРМА"	83 659	-45 810	37 850	6 070	-206	5 864	9 652	0	0	722	54 087	
100	ФІНБАНК	52 613	-40 331	12 282	4 886	-630	4 256	1 027	0	0	1 382	18 948	
101	"ЛЬВІВ"	61 392	-40 751	20 641	7 095	-623	6 471	2 259	0	0	727	30 098	
102	УКРГАЗПРОМБАНК	53 706	-26 913	26 793	5 157	-384	4 774	880	0	0	175	32 622	
103	АКЦЕНТ-БАНК	64 909	-13 388	51 522	42 404	-8	42 396	-350	0	0	-8 741	84 826	
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	63 934	-37 540	26 393	4 742	-293	4 450	-582	0	0	2 356	32 617	
105	"АВТОКРАЗБАНК"	48 787	-35 991	12 796	11 509	-2 801	8 708	20 739	0	0	217	42 459	
106	ЗЛАТОБАНК	17 447	-8 025	9 423	1 124	-11	1 113	312	0	0	5	10 852	
107	ТЕРРА БАНК	36 647	-27 666	8 981	8 955	-1 670	7 285	5 805	0	0	1 067	23 138	
108	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	74 111	-39 090	35 021	19 777	-1 431	18 346	2 067	0	0	367	55 801	
109	"МЕТАЛУРГ"	67 194	-36 911	30 284	20 620	-487	20 133	1 279	0	0	1 811	53 507	
110	СОЦКОМБАНК	59 400	-42 876	16 524	6 113	-1 016	5 097	1 688	0	0	980	24 289	
111	"ЮНЕКС"	27 606	-6 659	20 947	3 060	-895	2 165	865	0	0	64	24 041	
112	"КАМБІО"	56 680	-41 300	15 380	10 498	-1 631	8 867	5 229	0	0	410	29 885	
113	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	43 802	-27 840	15 962	8 889	-2 770	6 118	4 008	175	0	248	26 512	
114	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	46 545	-29 878	16 667	11 762	-872	10 891	2 111	0	0	630	30 298	
115	АРТЕМ БАНК	50 564	-35 086	15 478	4 880	-1 816	3 064	3 236	0	0	223	22 001	
116	ОДЕСА-БАНК	54 761	-35 942	18 818	5 413	-973	4 440	817	0	0	223	24 299	

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-20 269	-33 220	0	-10 924	20 817	-11 165	0	9 652	-1 142	8 510	0	8 510
	-12 168	-17 355	0	-6 403	56 399	-17 161	0	39 238	-7 581	31 657	0	31 657
	-23 354	-39 010	0	-7 498	24 333	-8 763	0	15 571	-6 301	9 270	0	9 270
	-14 061	-21 536	0	-4 180	42 187	-23 706	0	18 482	-5 829	12 653	0	12 653
	-16 108	-37 831	0	-12 322	6 507	5 591	0	12 098	-4 456	7 642	0	7 642
	-31 453	-80 386	0	-29 590	81 604	-67 960	0	13 643	-11 071	2 573	0	2 573
	-18 948	-29 919	0	-10 354	27 930	-15 050	0	12 880	-3 741	9 139	0	9 139
	-12 980	-23 957	0	-9 963	7 284	-3 343	0	3 941	-661	3 280	0	3 280
	-29 856	-59 551	0	-10 918	14 854	-12 158	0	2 696	-854	1 843	0	1 843
	-15 760	-37 306	0	-8 197	9 812	-12 513	0	-2 701	110	-2 591	0	-2 591
	-24 844	-44 284	0	-9 312	7 962	-519	0	7 443	-2 120	5 323	0	5 323
	-21 321	-15 895	0	-15 208	54 613	-25 492	0	29 121	-6 996	22 125	0	22 125
	-14 496	-18 888	0	-2 007	20 778	-1 860	0	18 919	-5 195	13 724	0	13 724
	-2 883	-2 805	0	-4 845	49 724	-43 887	0	5 836	-803	5 034	0	5 034
	-26 885	-57 912	0	-4 276	29 173	-3 699	0	25 473	-4 755	20 718	0	20 718
	-16 501	-31 501	0	-10 165	13 690	-10 135	0	3 555	-1 021	2 534	0	2 534
	-13 403	-40 091	0	-11 314	3 472	9 582	0	13 054	-4 344	8 710	0	8 710
	-1 035 406	-1 833 148	-3	-681 822	2 022 487	-1 154 735	0	867 752	-234 626	633 126	0	633 126
	-32 228	-49 140	0	-32 930	28 870	-25 531	0	3 339	-2 611	728	0	728
	-19 834	-41 543	0	-15 898	51 475	-22 017	0	29 458	-9 735	19 724	0	19 724
	-9 439	-18 518	0	-6 559	28 567	-13 711	0	14 855	-5 518	9 338	0	9 338
	-4 335	-8 128	0	-2 159	31 864	-21 896	0	9 968	-205	9 762	0	9 762
	-16 106	-25 535	0	-8 807	40 265	-32 981	0	7 285	-1 200	6 085	0	6 085
	-12 177	-26 756	0	-16 741	12 168	-1 787	0	10 380	-2 358	8 022	0	8 022
	-12 651	-26 900	0	-3 497	22 785	-4 491	0	18 294	-4 421	13 873	0	13 873
	-17 314	-27 529	0	-9 565	24 119	-12 545	0	11 574	-2 751	8 823	0	8 823
	-7 065	-11 366	0	-13 696	10 210	-9 120	0	1 090	-83	1 007	0	1 007
	-10 370	-13 781	0	-6 463	13 855	-10 726	0	3 129	-828	2 301	0	2 301
	-13 124	-24 510	0	-9 337	19 672	-10 216	0	9 456	-2 606	6 850	0	6 850
	-11 368	-19 196	0	-7 725	15 381	-9 133	0	6 248	-2 065	4 183	0	4 183
	-16 479	-10 675	0	-4 498	12 105	-454	0	11 651	-832	10 820	0	10 820
	-4 464	-10 939	0	-2 255	22 472	-11 410	0	11 062	-3 104	7 958	0	7 958
	-10 680	-15 193	0	-2 858	8 430	-2 244	0	6 185	-629	5 556	0	5 556
	-12 161	-19 440	0	-11 539	12 049	-1 888	0	10 161	-2 542	7 619	0	7 619
	-11 830	-19 705	0	-6 700	18 873	-7 778	0	11 095	-1 268	9 826	0	9 826
	-8 139	-26 952	0	-33 669	19 591	-14 850	0	4 741	-2 077	2 664	0	2 664
	-8 642	-28 510	0	-10 969	3 759	20	0	3 778	-1 064	2 714	0	2 714
	-10 851	-11 583	0	-6 365	23 202	-14 285	0	8 918	-2 538	6 380	0	6 380
	-16 334	-23 730	0	-10 586	24 582	-14 153	0	10 429	-5 785	4 644	0	4 644
	-12 728	-12 659	0	-7 933	6 485	-3 512	0	2 972	-546	2 426	0	2 426
	-11 848	-18 780	0	-2 659	10 965	-2 612	0	8 353	-3 053	5 300	0	5 300
	-8 132	-14 084	0	-2 504	8 023	-3 706	0	4 317	-491	3 826	0	3 826
	-4 793	-8 536	0	-6 947	12 040	-3 315	0	8 725	-2 194	6 531	0	6 531
	-6 027	-17 630	0	-1 626	11 470	-4 373	0	7 097	-1 388	5 709	0	5 709
	-11 614	-23 998	0	-11 042	24 880	-8 761	0	16 119	-4 263	11 856	0	11 856
	-11 483	-13 099	0	-6 580	22 608	-14 634	0	7 974	-1 676	6 298	0	6 298
	-1 309	-1 205	0	-4 687	7 961	-3 318	0	4 644	-13	4 631	0	4 631
	-9 532	-24 092	0	-13 788	21 821	-13 881	0	7 940	-2 372	5 568	0	5 568
	-8 917	-16 746	0	-9 814	18 610	-11 887	0	6 723	-1 617	5 106	0	5 106
	-6 457	-8 670	0	-4 790	-970	1 554	0	584	-150	434	0	434
	-6 579	-11 150	0	-4 071	8 299	-5 105	-172	3 021	-1 215	1 806	0	1 806
	-6 609	-11 141	0	-2 918	11 954	-1 228	0	10 727	-2 662	8 065	0	8 065
	-7 298	-18 514	0	-3 277	55 736	-26 149	0	29 587	-8 529	21 058	0	21 058
	-4 698	-5 535	0	-2 586	19 798	-5 506	0	14 292	-337	13 955	0	13 955
	-6 643	-9 244	0	-4 880	21 692	-20 021	0	1 671	-624	1 047	0	1 047
	-1 285	-1 054	0	-294	8 218	-7 513	0	705	-304	402	0	402
	-5 529	-9 882	0	-5 022	2 705	-1 253	0	1 452	-151	1 301	0	1 301
	-12 442	-27 050	0	-6 729	9 579	-826	0	8 753	-2 493	6 260	0	6 260
	-10 766	-22 622	0	-6 172	13 947	-7 939	0	6 008	-3 199	2 809	0	2 809
	-9 407	-7 144	0	-3 032	4 706	-2 715	0	1 991	-1 134	857	0	857
	-3 911	-6 283	0	-1 390	12 457	-9 145	0	3 312	-809	2 503	0	2 503
	-8 320	-9 711	0	-4 984	6 871	-4 499	0	2 372	-740	1 632	0	1 632
	-4 152	-11 142	0	-2 319	8 899	-5 056	0	3 843	-1 180	2 663	0	2 663
	-13 469	-10 626	0	-3 775	2 428	-1 290	0	1 138	-353	785	0	785
	-7 331	-4 950	0	-5 719	4 001	2 187	0	6 189	-1 602	4 587	0	4 587
	-4 583	-8 909	0	-3 521	7 286	-3 201	0	4 085	-408	3 677	0	3 677

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
117	УКРКОМУНБАНК	44 530	-28 057	16 473	29 078	-2 489	26 589	1 357	0	0	652	45 071	
118	"ІНТЕГРАЛ"	45 118	-27 107	18 011	9 356	-593	8 763	808	0	0	2 536	30 117	
119	"НОВИЙ"	37 938	-28 654	9 284	21 829	-5 810	16 018	2 100	0	0	1 090	28 492	
120	ПЛЮС БАНК	52 698	-20 399	32 298	25 082	-5 213	19 870	777	0	0	18 447	71 391	
121	ПАРТНЕР БАНК	45 800	-32 917	12 883	10 744	-1 865	8 879	5 996	0	0	8 032	35 789	
122	"СТОЛИЦЯ"	43 208	-18 728	24 480	11 652	-247	11 405	778	0	0	183	36 846	
123	"ПОРТО-ФРАНКО"	29 012	-21 522	7 490	6 695	-905	5 790	886	0	0	922	15 089	
124	ПРОМЕКОНОМБАНК	45 097	-31 130	13 967	12 314	-1 217	11 097	3 218	0	0	494	28 775	
125	"ТРАСТ"	21 983	-14 358	7 625	5 220	-86	5 134	676	0	0	11 052	24 487	
126	"ПРЕМІУМ"	28 717	-3 595	25 122	22 127	-24 077	-1 950	191	0	0	83	23 446	
127	"КОНТРАКТ"	41 247	-27 853	13 394	8 769	-2 081	6 687	3 674	0	0	109	23 864	
128	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	33 757	-18 676	15 082	4 394	-384	4 010	1 278	0	0	677	21 047	
129	"ГРАНТ"	40 224	-36 383	3 841	11 254	-431	10 823	1 201	0	0	101	15 966	
130	КООПІНВЕСТБАНК	32 669	-23 405	9 264	10 890	-528	10 362	4 269	0	0	0	23 895	
131	БАНК "БОГУСЛАВ"	30 454	-5 642	24 812	1 647	-81	1 566	1 056	0	0	29	27 464	
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	40 010	-19 300	20 710	7 490	-2 333	5 157	4 380	0	0	139	30 386	
133	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	14 039	-3 117	10 922	2 007	-479	1 529	236	0	0	117	12 804	
134	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	41 571	-23 320	18 251	5 213	-847	4 366	4 170	0	0	33	26 820	
135	БАНК "РУСКИЙ СТАНДАРТ"	24 522	-21 518	3 005	31 145	-2 508	28 637	-66	0	0	45 928	77 504	
136	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	30 173	-18 144	12 029	6 709	-614	6 095	899	0	0	39	19 062	
137	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	31 066	-25 958	5 108	19 312	-119	19 193	1 165	0	0	528	25 995	
138	ЛЕГБАНК	27 023	-13 791	13 232	5 206	-2 020	3 187	2 559	0	0	-1 362	17 615	
139	"ТК КРЕДИТ"	26 126	-13 383	12 743	6 154	-993	5 161	409	0	0	1 165	19 478	
140	ІНТЕРБАНК	21 576	-20 199	1 376	17 751	-6 914	10 837	6 216	0	0	332	18 761	
141	"МОРСЬКИЙ"	24 909	-15 856	9 053	3 210	-130	3 081	1 213	0	0	1 287	14 634	
142	РЕАЛ БАНК	19 975	-10 827	9 148	4 730	-943	3 788	3 158	0	0	758	16 852	
143	ФІНРОСТБАНК	35 281	-27 352	7 930	3 415	-302	3 114	1 032	0	0	335	12 411	
144	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	26 801	-13 684	13 117	738	-337	401	8	0	0	3 206	16 732	
145	ЄВРОГАЗБАНК	24 990	-14 994	9 996	2 048	-72	1 977	3 717	0	0	18	15 707	
146	ІНВЕСТБАНК	28 590	-17 465	11 125	4 504	-327	4 177	1 004	0	0	334	16 640	
147	ЕРДЕ БАНК	21 097	-10 814	10 284	5 265	-130	5 135	1 573	0	0	32	17 023	
148	СИГМАБАНК	14 316	-5 357	8 959	400	-4	396	198	0	0	10	9 563	
149	ПОЛІКОМБАНК	23 836	-14 363	9 473	5 092	-99	4 993	764	1	0	576	15 808	
150	ФІНЕКСБАНК	27 680	-11 550	16 130	2 542	-661	1 880	1 000	0	0	180	19 190	-
151	РЕГІОН БАНК	25 082	-13 840	11 243	5 644	-562	5 082	402	0	0	174	16 900	
152	"УКООПСПІЛКА"	17 435	-7 792	9 643	4 632	-919	3 714	935	0	0	78	14 369	
153	"КОНКОРД"	16 665	-7 242	9 423	455	-26	429	187	0	0	1	10 040	
154	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	24 972	-11 481	13 492	6 314	-1 717	4 597	3 530	0	0	137	21 755	
155	ІКАР-БАНК	15 824	-6 134	9 690	4 837	-373	4 464	5	0	0	6 435	20 594	
156	АКТАБАНК	5 329	-948	4 381	2 559	-2 338	221	259	0	0	564	5 425	
157	УНІКОМБАНК	7 633	-1 244	6 389	6 438	-1 947	4 490	-49	0	0	702	11 532	
158	"СТОЛИЧНИЙ"	23 225	-9 284	13 941	485	-10	475	39	0	0	116	14 571	
159	ДІАЛОГБАНК	16 641	-6 858	9 783	4 819	-2 822	1 997	891	0	0	25	12 696	
160	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	17 013	-9 493	7 520	3 847	-105	3 742	525	0	0	62	11 849	
161	ПРАЙМ-БАНК	11 753	-4 944	6 809	2 599	-345	2 255	1 384	0	0	8	10 456	
162	КРЕДИТВЕСТ БАНК	13 369	-3 023	10 347	1 215	-129	1 085	838	0	0	26	12 296	
163	АКОРДБАНК	3 840	-850	2 990	345	-49	296	2 488	0	0	-8	5 765	
164	ТММ-БАНК	12 185	-6 316	5 869	809	-24	785	-52	0	0	73	6 675	
165	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	13 106	-3 049	10 057	3 522	-1 092	2 430	3 022	0	0	4	15 513	
166	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	15 845	-4 216	11 630	437	-7	430	194	0	0	564	12 818	
167	МОТОР БАНК	9 467	-612	8 854	912	-33	879	42	0	0	0	9 776	
168	ЄВРОБАНК	10 991	-7 315	3 676	3 091	-175	2 916	189	0	0	2 566	9 347	
169	РАДАБАНК	8 589	-2 757	5 832	1 405	-77	1 329	1 797	0	0	41	8 999	
170	"ВЕЛЕС"	6 234	-1 008	5 226	1 341	-176	1 165	4	0	0	233	6 628	
171	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	5 781	-196	5 585	38	-10	28	278	0	0	146	6 037	
172	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	8 319	-1 604	6 716	70	-21	50	1 808	0	0	27	8 599	
173	"ФАМІЛЬНИЙ"	14 689	-6 808	7 881	1 871	-46	1 826	69	0	0	1 236	11 010	
174	"ПРИВАТІНВЕСТ"	5 821	-1 471	4 350	2	-6	-3	-22	0	0	324	4 649	
175	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	8 957	-3 064	5 892	2 090	-245	1 844	1 625	0	0	89	9 450	
176	УКРБУДІНВЕСТБАНК	9 598	-745	8 853	837	-5	832	11	0	0	98	9 793	
177	"КРЕДИТ-ОПТИМА"	11 041	-386	10 655	253	-11	242	192	0	0	1	11 090	
178	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	7 883	-1 921	5 962	1 860	-194	1 666	54	0	0	0	7 683	
179	ЄВРОПРОМБАНК	896	-1	895	1	0	1	0	0	0	1	898	
180	"АЛЬЯНС"	5 716	-1 749	3 967	312	-9	304	-114	0	0	34	4 190	
181	КЛАСИКБАНК	5 742	-1 532	4 211	414	-8	406	173	0	0	29	4 818	
Усього по групі		5 130 808	-2 999 452	2 131 356	1 054 317	-161 544	892 773	323 498	254	0	231 236	3 579 117	
Усього по системі банків		60 060 950	-34 341 149	25 719 801	12 704 640	-1 474 886	11 229 757	3 483 041	9 304	1 084	1 869 511	42 312 498	

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-11 936	-24 131	0	-5 556	3 447	-2 383	0	1 064	-50	1 013	0	1 013
	-5 718	-10 863	0	-4 401	9 136	-5 150	0	3 986	-703	3 283	0	3 283
	-5 386	-12 614	0	-3 009	7 482	-5 108	0	2 374	-1 086	1 289	0	1 289
	-10 051	-19 611	0	-7 490	34 240	-31 988	0	2 251	-921	1 330	0	1 330
	-10 905	-15 964	0	-4 149	4 771	-3 059	0	1 712	-218	1 494	0	1 494
	-7 467	-14 314	0	-3 210	11 856	-5 742	0	6 114	-2 534	3 580	0	3 580
	-3 698	-4 973	0	-1 127	5 290	-2 800	0	2 490	-654	1 836	0	1 836
	-6 876	-13 063	0	-8 103	734	231	0	964	-163	801	0	801
	-4 149	-13 145	0	-2 588	4 605	-2 408	0	2 197	-2 183	14	0	14
	-3 278	-3 902	0	-827	15 439	-14 281	0	1 158	-334	824	0	824
	-3 151	-9 847	0	-1 828	9 038	-5 663	0	3 375	-435	2 940	0	2 940
	-5 196	-7 961	0	-1 635	6 255	-1 527	0	4 727	-1 363	3 364	0	3 364
	-6 632	-7 040	0	-1 332	962	332	0	1 294	-525	768	0	768
	-5 906	-10 409	0	-2 571	5 009	-2 658	0	2 351	-801	1 550	0	1 550
	-2 258	-2 394	0	-1 347	21 465	-18 805	0	2 661	-520	2 140	0	2 140
	-3 517	-7 594	0	-4 509	14 766	-8 894	0	5 872	-316	5 557	0	5 557
	-3 506	-3 396	0	-412	5 490	-2 084	0	3 405	-995	2 410	0	2 410
	-5 128	-7 449	0	-2 069	12 174	-9 309	0	2 865	-230	2 635	0	2 635
	-15 097	-38 889	0	-10 688	12 830	-8 747	0	4 082	-729	3 353	0	3 353
	-6 601	-7 940	0	-1 961	2 561	-43	0	2 517	0	2 517	0	2 517
	-7 895	-8 467	0	-6 541	3 092	-1 038	0	2 054	-592	1 461	0	1 461
	-3 801	-10 209	0	-3 669	-63	4 174	0	4 111	-1 659	2 452	0	2 452
	-2 228	-4 507	0	-5 541	7 202	-4 373	0	2 830	-405	2 425	0	2 425
	-6 582	-6 996	0	-2 915	2 268	845	0	3 113	-356	2 757	0	2 757
	-4 892	-5 544	0	-672	3 527	-1 257	0	2 269	-827	1 443	0	1 443
	-4 221	-7 024	0	-3 609	1 997	-121	0	1 876	-664	1 212	0	1 212
	-2 241	-3 622	0	-1 755	4 794	-3 180	0	1 614	-525	1 089	0	1 089
	-2 347	-1 856	0	-1 020	11 509	-8 093	0	3 416	-516	2 900	0	2 900
	-5 351	-5 558	0	-2 223	2 575	326	0	2 901	-421	2 480	0	2 480
	-4 508	-4 363	0	-1 332	6 437	-1 876	0	4 561	-1 364	3 197	0	3 197
	-2 661	-3 650	0	-1 964	8 748	-6 745	0	2 004	-306	1 698	0	1 698
	-482	-799	0	-1 031	7 250	-5 906	0	1 345	-94	1 251	0	1 251
	-5 713	-8 538	0	-1 191	366	991	0	1 357	-759	598	0	598
	-3 333	-9 427	0	-1 970	4 460	-562	0	3 898	-1 241	2 657	0	2 657
	-3 509	-6 538	0	-2 643	4 210	146	0	4 356	-1 101	3 255	0	3 255
	-3 062	-7 399	0	-1 159	2 750	217	0	2 966	-878	2 088	0	2 088
	-495	-2 489	0	-1 208	5 848	-4 938	0	911	-136	775	0	775
	-5 753	-6 899	0	-3 574	5 528	-1 020	0	4 508	-1 480	3 028	0	3 028
	-2 898	-8 358	0	-1 959	7 379	-4 398	0	2 981	-2 283	698	0	698
	-1 453	-354	0	-297	3 322	-2 862	0	459	-27	432	0	432
	-1 264	-2 990	0	-1 876	5 401	-1 227	0	4 174	-1 168	3 007	0	3 007
	-2 075	-2 948	0	-2 137	7 410	-6 916	0	495	-196	298	0	298
	-996	-2 739	0	-664	8 298	-6 594	0	1 703	-755	948	0	948
	-2 113	-5 367	0	-1 070	3 299	-236	0	3 063	-896	2 168	0	2 168
	-4 107	-4 448	0	-1 752	149	1 490	0	1 638	-458	1 180	0	1 180
	-2 173	-5 252	0	-3 318	1 553	-10 778	0	-9 225	-41	-9 266	0	-9 266
	-2 245	-2 606	0	-407	508	-27	0	481	0	481	0	481
	-1 103	-1 433	0	-154	3 985	-1 784	0	2 201	-381	1 820	0	1 820
	-3 501	-6 744	0	-982	4 286	-455	0	3 831	-960	2 871	0	2 871
	-1 405	-2 088	0	-1 662	7 663	-4 374	0	3 289	-513	2 776	0	2 776
	-1 253	-2 641	0	-1 347	4 535	-2 915	0	1 620	-255	1 366	0	1 366
	-1 611	-4 664	0	-2 615	457	-271	0	186	-96	90	0	90
	-1 884	-2 754	0	-1 143	3 218	-902	0	2 315	-755	1 561	0	1 561
	-1 446	-692	0	-1 604	2 886	-2 208	0	679	-309	370	0	370
	-2 384	-5 055	0	-1 849	-3 251	-230	0	-3 481	0	-3 481	0	-3 481
	-1 015	-5 094	0	-1 413	1 077	-68	0	1 009	-6	1 003	0	1 003
	-2 458	-5 275	0	-1 306	1 972	-3 552	0	-1 581	93	-1 488	0	-1 488
	-712	-1 608	0	-1 256	1 074	-130	0	944	119	1 063	0	1 063
	-1 320	-3 495	0	-556	4 079	-3 656	0	423	-363	60	0	60
	-1 621	-3 070	0	-2 723	2 379	-395	0	1 984	-644	1 340	0	1 340
	-2 209	-2 339	0	-1 740	4 802	-138	0	4 664	-1 125	3 539	0	3 539
	-1 279	-2 695	0	-1 386	2 323	-1 613	0	710	-197	512	0	512
	-633	-254	0	-2	8	0	0	8	0	8	0	8
	-1 753	-958	0	-972	508	75	0	583	0	583	0	583
	-1 002	-2 192	0	-837	788	-489	0	298	-275	23	0	23
	-714 896	-1 221 582	0	-505 731	1 136 908	-626 049	-172	510 687	-137 298	373 392	0	373 392
	-7 061 344	-13 102 067	-3	-4 300 343	17 848 741	-8 574 082	-172	9 274 487	-2 606 872	6 667 613	740	6 668 353

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Офіційний курс гривні
який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти						
			01.10.2008 р.	02.10.2008 р.	03.10.2008 р.	04.10.2008 р.	05.10.2008 р.	
1	036 AUD	100 австралійських доларів	391.9678	387.6701	383.0247	383.0247	383.0247	
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	879.8073	864.4372	860.0539	860.0539	860.0539	
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	602.4662	602.4910	602.0895	602.0895	602.0895	
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0230	0.0230	0.0231	0.0231	0.0231	
5	208 DKK	100 датських крон	93.1916	91.7575	90.7565	90.7565	90.7565	
6	840 USD	100 доларів США	486.1300	486.1500	486.9700	486.9700	486.9700	
7	233 EEK	100 естонських крон	44.4385	43.7506	43.2704	43.2704	43.2704	
8	352 ISK	100 ісландських крон	4.7653	4.3691	4.1787	4.1787	4.1787	
9	124 CAD	100 канадських доларів	464.7495	459.0584	457.3321	457.3321	457.3321	
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.0565	4.0523	4.0581	4.0581	4.0581	
11	428 LVL	100 латвійських латів	981.2472	965.3756	953.9727	953.9727	953.9727	
12	440 LTL	100 литовських літів	201.3762	198.2588	196.0827	196.0827	196.0827	
13	498 MDL	100 молдовських лейв	46.9328	47.2522	47.3964	47.3964	47.3964	
14	578 NOK	100 норвезьких крон	83.4407	82.8750	81.6590	81.6590	81.6590	
15	985 PLN	100 польських злотих	204.7021	202.4152	198.6137	198.6137	198.6137	
16	643 RUB	10 російських рублів	1.9160	1.8989	1.8859	1.8859	1.8859	
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	340.1887	338.9522	337.5552	337.5552	337.5552	
18	703 SKK	100 словацьких крон	22.9476	22.5894	22.3215	22.3215	22.3215	
19	792 TRL	100 турецьких лір	383.3876	382.0021	373.4332	373.4332	373.4332	
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	3.4114	3.4116	3.4173	3.4173	3.4173	
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	28.6337	28.3281	27.7610	27.7610	27.7610	
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3655	0.3655	0.3661	0.3661	0.3661	
23	203 CZK	100 чеських крон	28.1959	27.9259	27.3395	27.3395	27.3395	
24	752 SEK	100 шведських крон	70.9915	70.3775	69.6015	69.6015	69.6015	
25	756 CHF	100 швейцарських франків	440.7961	432.7651	430.3549	430.3549	430.3549	
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	70.9835	70.9861	71.1059	71.1059	71.1059	
27	392 JPY	1000 японських єн	46.2093	45.7738	46.2297	46.2297	46.2297	
28	978 EUR	100 євро	695.3117	684.5478	677.0344	677.0344	677.0344	
29	960 XDR	100 СПЗ	757.0126	751.7594	747.3920	747.3920	747.3920	
			16.10.2008 р.	17.10.2008 р.	18.10.2008 р.	19.10.2008 р.	20.10.2008 р.	21.10.2008 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	342.6335	334.9288	334.9288	334.9288	339.1211	345.6888
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	863.9670	856.6543	856.6543	856.6543	858.2814	867.3019
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	608.5817	613.4965	613.4965	613.4965	613.3342	616.0262
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0233	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0236
5	208 DKK	100 датських крон	89.9620	89.9609	89.9609	89.9609	89.2683	89.7869
6	840 USD	100 доларів США	492.1600	496.3800	496.3800	496.3800	496.3100	498.5500
7	233 EEK	100 естонських крон	42.8571	42.8502	42.8502	42.8502	42.5175	42.7731
8	352 ISK	100 ісландських крон	2.1986	2.1982	2.1982	2.1982	2.1812	2.1943
9	124 CAD	100 канадських доларів	423.5255	417.5763	417.5763	417.5763	417.4535	420.9142
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1085	4.1455	4.1455	4.1455	4.1442	4.1629
11	428 LVL	100 латвійських латів	946.8625	946.1762	946.1762	946.1762	937.9020	943.8070
12	440 LTL	100 литовських літів	194.2099	194.1788	194.1788	194.1788	192.6709	193.8292
13	498 MDL	100 молдовських лейв	47.7890	48.2058	48.2058	48.2058	48.2210	48.4514
14	578 NOK	100 норвезьких крон	77.9413	75.3326	75.3326	75.3326	74.7896	76.1641
15	985 PLN	100 польських злотих	190.5456	187.2795	187.2795	187.2795	186.3456	187.1200
16	643 RUB	10 російських рублів	1.8832	1.8824	1.8824	1.8824	1.8907	1.9134
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	334.9156	335.3476	335.3476	335.3476	335.1743	337.1045
18	703 SKK	100 словацьких крон	22.0039	21.9499	21.9499	21.9499	21.8009	21.9679
19	792 TRL	100 турецьких лір	352.2816	334.1609	334.1609	334.1609	327.3726	329.1789
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	3.4538	3.4834	3.4834	3.4834	3.4829	3.4986
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	25.4969	25.2053	25.2053	25.2053	24.7767	24.9470
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3682	0.3714	0.3714	0.3714	0.3713	0.3718
23	203 CZK	100 чеських крон	27.0849	27.0205	27.0205	27.0205	26.3655	26.7851
24	752 SEK	100 шведських крон	68.1382	66.7291	66.7291	66.7291	66.3986	67.4719
25	756 CHF	100 швейцарських франків	434.7280	438.3814	438.3814	438.3814	437.2931	437.4492
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	72.0375	72.6794	72.6794	72.6794	72.6236	72.9949
27	392 JPY	1000 японських єн	48.5286	49.3312	49.3312	49.3312	49.0709	49.0475
28	978 EUR	100 євро	670.5680	670.4605	670.4605	670.4605	665.2539	669.2535
29	960 XDR	100 СПЗ	754.2127	755.9624	755.9624	755.9624	754.4379	758.1725

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

щодо іноземних валют, України щоденно (за жовтень 2008 року)

Офіційний курс										
	06.10.2008 р.	07.10.2008 р.	08.10.2008 р.	09.10.2008 р.	10.10.2008 р.	11.10.2008 р.	12.10.2008 р.	13.10.2008 р.	14.10.2008 р.	15.10.2008 р.
	378.4532	364.4240	354.9327	337.8572	345.6524	345.6524	345.6524	325.2996	330.2423	354.8717
	859.7366	859.0937	857.8207	866.2540	853.8642	853.8642	853.8642	837.2185	854.4085	866.2677
	601.4699	601.0986	603.8272	608.3601	608.7349	608.7349	608.7349	607.4948	607.4948	608.3838
	0.0230	0.0230	0.0231	0.0233	0.0233	0.0233	0.0233	0.0233	0.0233	0.0233
	90.2866	88.9980	89.3479	90.7473	90.4454	90.4454	90.4454	89.6936	90.0427	90.7784
	486.9500	486.9500	489.1000	492.6500	492.7100	492.7100	492.7100	492.0100	492.0100	492.0000
	43.0539	42.4314	42.6125	43.2335	43.0845	43.0845	43.0845	42.6994	42.8881	43.2425
	4.3147	3.4047	3.3845	2.5527	2.2102	2.2102	2.2102	2.1905	2.2002	2.2184
	452.1422	448.9806	444.7609	447.8370	437.8009	437.8009	437.8009	421.8072	421.9659	432.3312
	4.0589	4.0586	4.0745	4.1071	4.1111	4.1111	4.1111	4.1052	4.1052	4.1044
	949.3329	935.7401	939.9988	953.4288	950.2760	950.2760	950.2760	941.9151	946.2104	954.2996
	195.1015	192.2809	193.1016	195.9157	195.2403	195.2403	195.2403	193.4952	194.3502	195.9564
	47.4573	47.4467	47.6673	47.9413	47.8396	47.8396	47.8396	47.7411	47.7573	47.7563
	81.2405	79.5289	79.5539	80.5547	80.5985	80.5985	80.5985	79.3704	79.6171	80.1894
	196.5302	192.7499	194.2153	195.8193	195.2573	195.2573	195.2573	188.2503	188.6250	194.9570
	1.8802	1.8601	1.8683	1.8830	1.8900	1.8900	1.8900	1.8773	1.8843	1.8860
	335.7657	332.9360	334.2396	336.1615	335.1692	335.1692	335.1692	332.1239	334.8064	337.0857
	22.2113	21.8714	21.9359	22.2665	22.1643	22.1643	22.1643	21.7658	21.9585	22.2163
	372.3450	364.9850	359.6230	353.7589	355.8707	355.8707	355.8707	344.7370	349.2155	357.8939
	3.4172	3.4172	3.4323	3.4572	3.4576	3.4576	3.4576	3.4527	3.4527	3.4526
	27.3729	26.6758	26.7628	26.8489	26.6474	26.6474	26.6474	25.5928	26.5238	27.0639
	0.3661	0.3652	0.3668	0.3695	0.3695	0.3695	0.3695	0.3690	0.3690	0.3681
	27.1686	26.9061	27.2362	27.5341	27.3202	27.3202	27.3202	26.7937	27.2199	27.4917
	69.4359	67.9815	69.0308	69.8820	69.8033	69.8033	69.8033	69.2260	69.4032	69.9182
	430.3351	427.3900	429.4352	435.2730	435.9888	435.9888	435.9888	440.2638	435.2961	435.7841
	71.1033	71.1607	71.7481	72.2665	72.2396	72.2396	72.2396	71.9765	72.0810	71.9403
	46.4296	47.1592	47.7916	48.8699	48.9064	48.9064	48.9064	49.6065	49.1146	47.9008
	673.6466	663.9076	666.7411	676.4577	674.1258	674.1258	674.1258	668.1004	671.0524	676.5984
	747.7125	742.9757	746.5386	754.8618	755.2141	755.2141	755.2141	750.8462	750.8462	754.2854
	22.10.2008 р.	23.10.2008 р.	24.10.2008 р.	25.10.2008 р.	26.10.2008 р.	27.10.2008 р.	28.10.2008 р.	29.10.2008 р.	30.10.2008 р.	31.10.2008 р.
	342.5925	342.7404	340.5508	340.5508	340.5508	320.6433	326.8337	343.8289	373.9341	390.9957
	850.0880	829.4217	833.2891	833.2891	833.2891	815.6695	826.7518	863.4290	924.3567	949.6246
	618.9006	627.4655	634.6272	634.6272	634.6272	643.5705	659.1917	676.7565	709.7585	712.3037
	0.0237	0.0241	0.0243	0.0243	0.0243	0.0247	0.0253	0.0260	0.0272	0.0272
	88.6102	87.7061	88.4621	88.4621	88.4621	88.1796	89.4478	92.4130	98.7334	100.8174
	501.0000	509.0000	515.0000	515.0000	515.0000	522.0000	535.0000	550.0000	576.0400	576.0400
	42.2148	41.7796	42.1635	42.1635	42.1635	42.0226	42.6041	44.0307	47.0136	47.9892
	2.1656	2.1433	2.1630	2.1630	2.1630	2.1558	2.1856	2.2588	2.4118	2.4619
	414.6901	406.3331	405.1059	405.1059	405.1059	411.0987	417.4400	427.0316	457.6069	478.3514
	4.1834	4.2491	4.2988	4.2988	4.2988	4.3580	4.4665	4.5902	4.8079	4.8079
	931.2257	921.3653	929.5688	929.5688	929.5688	926.4636	939.8139	970.8709	1036.7908	1058.6045
	191.2994	189.3271	191.0667	191.0667	191.0667	190.4284	193.0636	199.5279	213.0454	217.4664
	48.6649	49.3993	49.9544	49.9544	49.9544	50.5927	51.7989	53.2064	55.6835	55.6388
	74.2656	72.5255	72.0606	72.0606	72.0606	74.7172	75.6222	80.5766	85.9952	88.1301
	182.9437	173.6739	169.0493	169.0493	169.0493	170.0094	173.6416	186.1822	204.6981	210.6222
	1.8947	1.8907	1.9089	1.9089	1.9089	1.9291	1.9561	2.0145	2.1258	2.1702
	338.2590	339.7478	342.3889	342.3889	342.3889	345.8583	353.9397	365.2089	384.6492	392.2826
	21.6798	21.4507	21.5769	21.5769	21.5769	21.5542	21.8346	22.6034	24.1371	24.7077
	322.4715	309.8586	297.1154	297.1154	297.1154	306.7608	318.2061	352.0157	379.3333	378.4236
	3.5158	3.5719	3.6140	3.6140	3.6140	3.6632	3.7544	3.8596	4.0424	4.0424
	24.0381	23.7238	23.2294	23.2294	23.2294	23.7369	24.5954	26.2950	28.7289	29.1894
	0.3737	0.3796	0.3841	0.3841	0.3841	0.3893	0.3976	0.4088	0.4281	0.4281
	26.0992	25.6507	25.5436	25.5436	25.5436	26.3057	27.0233	28.3044	30.8041	30.6727
	66.1047	64.5798	65.5683	65.5683	65.5683	65.8730	66.0271	69.2580	74.2696	76.5333
	433.8665	436.0674	441.9313	441.9313	441.9313	451.4013	461.7052	474.4697	500.5805	507.3433
	73.3127	74.4797	75.3435	75.3435	75.3435	76.2792	78.0757	80.4214	84.1305	84.2413
	49.6406	51.5218	53.0275	53.0275	53.0275	56.0061	57.5905	57.6897	59.3228	58.3289
	660.5184	653.7087	659.7150	659.7150	659.7150	657.5112	666.6100	688.9300	735.6031	750.8681
	756.1910	760.0498	768.6395	768.6395	768.6395	776.7198	790.7604	815.1517	858.3238	857.3185

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ, ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ (за жовтень 2008 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	356.6341	16	434 LYD	100 лівійських динарів	397.1405
2	986 BRL	100 бразильських реалів	264.0269	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	45.1493
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	160.7739	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	42.4116
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	4.1025	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	328.6552
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	2.9301	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	6.2233
6	981 GEL	100 грузинських ларі	346.6942	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	163.9460
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	62.6059	22	642 ROL	100 румунських лейв	188.4639
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	89.1060	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	129.4679
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	142.0805	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.5314
10	356 INR	1000 індійських рупій	104.4366	25	901 TWD	100 нових тайванських доларів	15.1646
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5059	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	142.4803
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.4119	27	952 XOF	1000 франків КФА	10.8242
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	13.2565	28	152 CLP	1000 чилійських песо	9.0303
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	1817.1963	29	191 HRK	100 хорватських кун	98.1365
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.2364	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	388.8800

* Курс встановлено з 01.10.2008 р.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2008 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
Відкрите акціонерне товариство "БТА Банк"	БАТ	1 500 000 000	10.12.1992 р.	133	м. Київ, вул. Щербакова, 35
Акціонерний комерційний банк "Європейський"	БАТ	287 000 000	03.03.1993 р.	152	м. Київ, вул. Почайнинська, 38/44
Товариство з обмеженою відповідальністю "Український промисловий банк"	ТОВ	1 560 000 000	21.04.1993 р.	164	м. Київ, бул. Лесі Українки, 26
Акціонерний банк "Діамант"	БАТ	100 000 000	17.11.1993 р.	212	м. Київ, Контрактова площа, 10-а
Акціонерний комерційний банк "Юнекс"	БАТ	292 000 000	03.12.1993 р.	216	м. Київ, вул. Почайнинська, 38/44
Відкрите акціонерне товариство "Аграрний комерційний банк"	БАТ	88 992 000	24.12.1993 р.	222	м. Київ, вул. Димитрова, 9-а
Товариство з обмеженою відповідальністю "Універсальний комерційний банк "Камбіо"	ТОВ	60 180 213	30.06.2004 р.	295	м. Київ, вул. Заньковецької / Станіславського, 3/1
ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	ЗАТ	505 000 000	28.08.2006 р.	310	м. Київ, вул. Червоноармійська, 77-а (Літера 3)
Донецька область					
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УНІКОМБАНК"	ТОВ	63 692 159	28.10.2002 р.	284	м. Донецьк, вул. Челюскінців, 202-а
Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Український фінансовий світ"	ТОВ	143 000 000	12.11.2003 р.	288	м. Донецьк, просп. Миру, 5-б
Запорізька область					
АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ІНДУСТРІАЛБАНК"	БАТ	334 667 095	16.10.1991 р.	36	м. Запоріжжя, вул. Сорок років Радянської України, 39-д
Полтавська область					
Акціонерний комерційний "Промислово-фінансовий банк"	БАТ	45 000 000	29.12.1997 р.	272	м. Кременчук, квартал 278, буд. 22-б
Харківська область					
Харківський акціонерний комерційний Земельний банк	БАТ	230 000 000	29.10.1991 р.	61	м. Харків, вул. Чернишевська, 4
Акціонерний Східно-Український Банк "Грант"	ЗАТ	60 000 000	29.10.1991 р.	62	м. Харків, вул. Данилевського, 19

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 8, 2008 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації та ліцензування банків Національного банку України Олена Сілецька.

Зміст журналу

“Вісник Національного банку України” за 2008 рік*

	Номер	Сторінка
Макроекономіка		
Аржевігін С. Роль держави у структурній перебудові економіки	8	3
Береславська О. Курсова політика в умовах припливу іноземного капіталу в Україну	2	16
Гриценко М. “Проблеми і перспективи становлення фінансової системи України”	12	32
Дзюблук О. Стратегія монетарної політики Національного банку України та її вплив на економічний розвиток	1	8
Індекси споживчих цін та цін виробників промислової продукції в Україні у 1991–2007 рр.	2	64
Коптюх О. Ризики сучасної грошової системи та перспективи її розвитку	9	16
Литвицький В. Макроекономічний тандем: протиріччя руху	9	3
Литвицький В. Ребаланс-2007	5	3
Литвицький В. Реекспансія-2007	4	9
Литвицький В. Реінфляція 2007	2	2
Основні засади грошово-кредитної політики на 2009 рік	11	2
Основні макроекономічні показники розвитку України у січні 2002–2008 років	3	33
Основні макроекономічні показники розвитку України у лютому 2002–2008 років	4	62
Основні макроекономічні показники розвитку України у квітні 2002–2008 років	6	70
Основні макроекономічні показники розвитку України у травні 2002–2008 років	7	68
Основні макроекономічні показники розвитку України у серпні 2002–2008 років	10	58
Основні макроекономічні показники розвитку України у жовтні 2002–2008 років	12	31
Паливода К. Вплив грошово-фінансової політики на стан економіки та інвестицій	4	63
Папаїка О., Арбузов С. Іпотечні послуги як похідна іпотечного ринку	2	13
Патрікаш Л., Бойчук М. Глобалізація і банки: проблеми, перспективи	1	46
Підвисоцький Р. Пріоритет – захист економіки від зовнішніх потрясінь	12	2
Половнюк Ю., Андрющенков А. Визначення чинників динаміки реального ефективного обмінного курсу гривні	5	24
Положенко Д. Фінансова політика – механізм реалізації стратегічних завдань соціально-економічного розвитку	7	14
Попов В. Інвестиційна складова становлення економіки України	11	15
Пшик Б. Фонди суверенного багатства: зарубіжний досвід, проблеми та перспективи діяльності в Україні	7	36
Рябініна Л. До проблем розвитку теорії сучасних грошей	7	32
Рябініна Л. Проблеми розвитку теорії сучасних грошей	1	26
Смовженко Т., Другов О. Управління процесом зростання участі іноземних інвесторів у роботі банківської системи України	1	16
Шевчук В. Вплив передбачуваних і непередбачуваних компонент пропозиції грошової маси на динаміку промислового виробництва та інфляції	6	8
У межах рубрик авторські статті розміщено за алфавітним принципом. За хронологічним принципом розміщено статті, публікація яких має регулярний характер (структура активів, зобов'язань, власного капіталу, фінансові результати діяльності банків, курси валют, повідомлення про введення в обіг ювілейних і пам'ятних монет тощо).		
Шнипко О. Інноваційне становище України: проблеми та перспективи	2	20
Шнипко О. Україна перед викликами глобального конкурентного простору	10	8
Банки України		
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у листопаді 2007 р.	1	68
Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. – 01.01.2008 р.)	2	55
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у лютому 2008 р.	4	45
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у березні 2008 р.	5	70
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у квітні 2008 р.	6	68
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у травні 2008 р.	7	59
Банки, вилучені з Державного реєстру банків України (24.06.1992 р. – 01.07.2008 р.)	8	67
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у серпні 2008 р.	10	68
Банки, включені до Державного реєстру банків у листопаді 2007 р.	1	68
Банки, включені до Державного реєстру банків у березні 2008 р.	5	70
Банки, включені до Державного реєстру банків у квітні 2008 р.	6	68
Банки, включені до Державного реєстру банків у травні 2008 р.	7	59
Банки, включені до Державного реєстру банків у липні 2008 р.	9	70
Банки, включені до Державного реєстру банків у серпні 2008 р.	10	68
Банк “Київ”: 15 років діяльності	7	31
Бобиль В. Сучасний ризик-менеджмент у банківській діяльності: теоретичний аспект	11	28
Бобиль В. Сучасний розвиток корпоративного управління у банківській діяльності	1	65
Вовчак О., Меда Н. Реінжиніринг фінансових бізнес-процесів банку ...	10	16
Волошин І. Прогноз впливу кредитного ризику на ліквідність і процентні надходження банку	8	26
Герасимова О. Макроуправління бізнес-процесами банку як результат формування клієнтської бази	4	41
Гринько О., Хохлов В. Прогнозування ресурсів банківських установ	8	30
Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2008 року	2	62
Динаміка фінансового стану банків України на 1 квітня 2008 року	5	68
Динаміка фінансового стану банків України на 1 липня 2008 року	8	70
Динаміка фінансового стану банків України на 1 жовтня 2008 року ...	11	70
Довгань Ж. Капіталізація банківської системи України	11	10
Д'яконова І. Пошук стратегії розвитку банківської системи України в умовах глобалізації фінансових ринків	2	26
Засць О. Європейський досвід – опора й путівник для банківської системи України на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір	8	45
Засць О. Міжнародний досвід та його вплив на розвиток банківської системи України	7	62
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у листопаді 2007 р.	1	68
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2008 р.	3	24
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у лютому 2008 р.	4	45
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у березні 2008 р.	5	70

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2008 р.	6	68
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у травні 2008 р.	7	59
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у липні 2008 р.	9	70
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у серпні 2008 р.	10	68
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у вересні 2008 р.	11	14
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у жовтні 2008 р.	12	66
Косенко Т. Тут живе історія6	40	
Костюк О. Концептуальні засади розробки кодексів корпоративного управління в банках11	24	
Кращий річний звіт і веб-сайт банку1	70	
Крилова В., Набок Р. Складові процесу управління ліквідністю банку6	24	
Магіровський В. Експрес-аналіз у банку11	34	
Меренкова О. Інтервальні оцінки ризиків в інноваційних банківських проектах1	40	
Міщенко В., Жупанин В. Проблеми збалансованості внутрішніх заощаджень та зовнішніх запозичень банків в умовах нестабільності фінансових ринків7	8	
Міщенко В. Проблеми капіталізації та консолідації банківської системи України10	2	
Міщенко В., Сомик А. Ліквідність банківської системи: економічна сутність, структура і методологічний підхід до аналізу. Стаття 111	6	
Міщенко С. Сутність економічного капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку1	58	
Основні показники діяльності банків України на 1 грудня 2007 року1	35	
Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2008 року2	25	
Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2008 року3	68	
Основні показники діяльності банків України на 1 березня 2008 року4	23	
Основні показники діяльності банків України на 1 квітня 2008 року5	17	
Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2008 року6	45	
Основні показники діяльності банків України на 1 червня 2008 року7	69	
Основні показники діяльності банків України на 1 липня 2008 року8	37	
Основні показники діяльності банків України на 1 серпня 2008 року9	25	
Основні показники діяльності банків України на 1 вересня 2008 року10	57	
Основні показники діяльності банків України на 1 жовтня 2008 року11	5	
Основні показники діяльності банків України на 1 листопада 2008 року12	15	
Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків8	60	
Папуша А. Перспективи розвитку. Погляд практиків і науковців1	43	
Пасічник І., Вовк В. Розробка аналітичного інструментарію оцінки ефективності кредитної політики банку1	36	
Перелік банків України, включених до Державного реєстру банків (за станом на 1 січня 2008 р.)2	46	
Підвисоцький Р. Глобалізація: нестандартні рішення для подолання нових викликів11	36	
Примостка Л., Лисенко О. Сукупний ризик банку: методика оцінки на основі нормативно-індексної моделі5	34	
Романченко О. Управлінський облік і система управлінської інформації6	15	
Сімонова Л. Проблеми оцінки банківської нерухомості для включення у фінансову звітність і розрахунку регулятивного капіталу банку10	32	
Сологуб Н. "Руский стандарт", або Знову про правопис назв банків2	57	

Сомик А., Шульга С. Ліквідність банківської системи: зарубіжний досвід управління. Стаття 212	6
Структура активів банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)3	46
Структура активів банків України за станом на 01.04.2008 р. (у розрізі банків)6	46
Структура активів банків України за станом на 01.07.2008 р. (у розрізі банків)9	48
Структура активів банків України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)12	42
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)3	56
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.04.2008 р. (у розрізі банків)6	56
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.07.2008 р. (у розрізі банків)9	58
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)12	52
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)3	52
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2008 р. (у розрізі банків)6	52
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.07.2008 р. (у розрізі банків)9	54
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)12	48
Сухотейний В. Модель банківської системи України з мінімальною кількістю банків1	32
Тищенко О., Азаренкова Г., Сословський В. Конкурентні переваги банків9	20
У зеніті слави5	61
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)3	62
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.04.2008 р. (у розрізі банків)6	62
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.07.2008 р. (у розрізі банків)9	64
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.10.2008 р. (у розрізі банків)12	58
Христофорова О. Маркетинг партнерських відносин у системі управління клієнтською базою банку7	41
Чигир С. Чи перегріта банківська система України?7	13
Чуб О. Банки на ринку корпоративного контролю: проблеми оцінки вартості бізнесу10	54
Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України4	2
Шпанко А. Роль банківських установ на ринку спільного інвестування6	30
Яковенко О., Баюл Д. Моделювання вартості банківського бренду на основі аналізу впливу процентної політики3	28

Центральний банк

Вітання Голови Верховної Ради України Арсенія Яценюка з нагоди Дня банківських працівників6	3
Вітання колегам, читачам журналу "Вісник НБУ" з Новим роком і Різдвом Христовим12	II стор. обкл.
Вітання Президента України Віктора Ющенка з нагоди Дня банківських працівників6	2

Державні нагороди України	3	41
Державні нагороди України	4	39
Державні нагороди України	7	52
Державні нагороди України	8	29
Душею не старіють ветерани	6	19
Жигулін А. “Банківська таємниця часів Помаранчевої революції”	6	44
Із днем народження, Українська державо!	8	2
Із професійним святом, банкіри!	5	2
Основний Закон – запорука незалежності	6	II стор. обкл.
Папуша А. Свято справжніх професіоналів	6	4
Патрікац Л. Монетному двору НБУ – десять років	6	6
Розпочато реконструкцію будівлі для управління НБУ в Сумській області	6	19
Романчукевич В. Проблеми та перспективи висвітлення грошово-кредитної політики НБУ (комунікаційний аспект)	4	52
Шаров О. Центральний банк у ХХІ сторіччі: виклики та рішення	7	18
Швець А. Так гартувалися банківські кадри Полісся	4	27

Валютно-курсова політика • Валютний ринок

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 31.12.2007 р.)	3	24
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 31.03.2008 р.)	6	68
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.06.2008 р.)	9	45
Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 30.09.2008 р.)	12	14
Мелих О. Валютно-курсова політика та її вплив на фінансову безпеку держави	8	50
Офіційний курс гривні щодо євро, долара США та російського рубля у 2007 році, встановлений Національним банком України	2	68
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за листопад 2007 року)	1	49
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за грудень 2007 року)	2	69
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за січень 2008 року)	3	43
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за лютий 2008 року)	4	67
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за березень 2008 року)	5	65
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за квітень 2008 року)	6	41
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за травень 2008 року)	7	65
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за червень 2008 року)	8	13
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за липень 2008 року)	9	11

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за серпень 2008 року)	10	63
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за вересень 2008 року)	11	21
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за жовтень 2008 року)	12	66
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за листопад 2007 року)	1	50
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за грудень 2007 року)	2	70
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за січень 2008 року)	3	44
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за лютий 2008 року)	4	68
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за березень 2008 року)	5	66
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за квітень 2008 року)	6	42
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за травень 2008 року)	7	66
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за червень 2008 року)	8	14
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за липень 2008 року)	9	12
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за серпень 2008 року)	10	64
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за вересень 2008 року)	11	22
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за жовтень 2008 року)	12	64
Рогач Ф., Курза Ю. До системи валютних курсів	4	56

Державні фінанси

Іваненко Ю., Мамишев А. Агентство з питань управління державним боргом: досвід Португалії та Великобританії	3	14
Фінансовий ринок		
Бажанов О. Формування засад сек'юритизації іпотечних активів в Україні	10	59
Берегуля О. Чинники підвищення конкурентоспроможності банку на ринку іпотечного кредитування	8	42
Динаміка облікової ставки НБУ в 1992–2007 рр.	2	66

Іщенко О. Перспективи розвитку вітчизняної системи страхування депозитів у світлі євроінтеграції	5	52
Іщенко О. Чи захищений сьогодні український вкладник?	10	44
Міщенко С. Критерії та показники оцінки стабільності функціонування фінансового сектору	9	36
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у листопаді 2007 року	1	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у грудні 2007 року	2	67
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у січні 2008 року	3	69
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у лютому 2008 року	4	70
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у березні 2008 року	5	59
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2008 року	6	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у травні 2008 року	7	70
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у червні 2008 року	8	25
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у липні 2008 року	9	71
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у серпні 2008 року	10	69
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у вересні 2008 року	11	59
Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у жовтні 2008 року	12	41
Пернарівський О., Венерова Н. Стратегія управління ризиками банківського споживчого кредитування	5	40
Шевченко К., Конопльов В. Індекс іпотечного кредитування як інструмент здешевлення іпотечних кредитів	5	12
Фінанси, бізнес, соціум		
Волошок Л., Царик І. Соціальна відповідальність банків та необхідність впливу на неї держави	8	10
Зустріч у Ватикані	4	40
Папуша А. Гроші і люди: війна чи мир?	8	22
Патрікац Л. Корпоративна соціальна відповідальність: мода, феномен чи обов'язковий елемент громадянського суспільства?	8	38
Патрікац Л. Світом правлять гроші. Чи любов?	2	32
Фондовий ринок		
Ринок державних цінних паперів України у листопаді 2007 року	1	69
Ринок державних цінних паперів України у грудні 2007 року	2	44
Ринок державних цінних паперів України у січні 2008 року	3	70
Ринок державних цінних паперів України у лютому 2008 року	4	71
Ринок державних цінних паперів України у березні 2008 року	5	71
Ринок державних цінних паперів України у квітні 2008 року	6	69
Ринок державних цінних паперів України у травні 2008 року	7	71
Ринок державних цінних паперів України у червні 2008 року	8	69
Ринок державних цінних паперів України у липні 2008 року	9	35
Ринок державних цінних паперів України у серпні 2008 року	10	70
Ринок державних цінних паперів України у вересні – жовтні 2008 року	12	39
Уманців Ю., Ємець В. Міжнародне портфельне інвестування в контексті фінансової глобалізації	9	26

Готівково-грошовий обіг

Семенюк Л., Ключка О. Проблеми визначення платіжності й обміну банкнот у роботі касирів банківських установ	1	52
Безготівкові розрахунки		

Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у четвертому кварталі 2007 року	2	39
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку в першому кварталі 2008 року	5	49
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у другому кварталі 2008 року	8	57
Журков А. Національна система масових електронних платежів: огляд розвитку у третьому кварталі 2008 року	11	47
Козлов О., Михайлова В. Режим реального часу. Проблеми практичного застосування в СЕП	4	26
Лапко Н. Система електронних платежів НБУ у 2007 році	2	42
Ліпінська С. Парковка з мобільного	10	28
Патрікац Л. Банкіри вчилися на Поділлі	7	3
Савченко А., Михайлова В. СЕП-2: результати промислового впровадження	4	24
Харченко В. Підсумки діяльності банків України на ринку платіжних карток у 2007 році	4	30

Інформаційне та програмне забезпечення

Клименко В. Внутрішні загрози інформаційній безпеці організації	5	62
Світова економіка		

Козюк В. Глобальноцентричний погляд на монетарну політику	11	40
Кузнецов О. Монетарна політика Великобританії: досвід подолання інфляції	10	40
Лютій І., Юрчук О. Особливості глобального економічного середовища діяльності банків	4	46

Міждержавні економічні відносини

Круглик С., Єременко О. Міжнародний валютний фонд перед новими викликами	3	8
---	---	---

Міжнародні банківські зв'язки

Корнієв В. Особливості діяльності та фінансові інструменти ісламських банків	9	14
---	---	----

Бухгалтерський облік

Вітання Голови Національного банку України Володимира Стельмаха з нагоди професійного свята – Дня бухгалтера	7	2
Значкова О. Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	8	16
Значкова О. Інвестиційна нерухомість банків	5	44
Ігнатенко С., Боднарчук Р. Методологічні відмінності бухгалтерського та податкового обліку результатів обмінних операцій з іноземною валютою	6	20
Ігнатенко С., Боднарчук Р. Податкові аспекти операцій з емісії та погашення простих векселів	12	24
Компанієць С. Успіх реформи – у роботі команди	1	2
Патрікац Л. Є у реформи початок – нема у реформи кінця	5	28
Снігурська Л. Особливості застосування методу ефективної процентної ставки за фінансовими інструментами з плаваючою номінальною процентною ставкою	10	34
Снігурська Л. Особливості первісного визнання кредитів, наданих не за ринковою ставкою	11	50

Нагляд, аудит, контроль

Грищенко Р. Особливості нагляду за філіями іноземних банків у США	12	12
--	----	----

Деревська О. Активно-пасивні операції та управління ліквідністю банківської установи744	
Кот О. Прогнозування фінансового стану банків з метою попередження їх банкрутства334	
Краснова І., Жукова М. Роль і значення внутрішнього аудиту в центральному банку320	
Лепинська І. Сутність та основні характеристики банківського регулювання1066	
Мищенко В., Подік С. Особливості визначення та управління регулятивним капіталом32	
Набок Р., Приходько О. Оцінка процентного ризику торгового портфеля банку з урахуванням вимог Базельського комітету з банківського нагляду1216	
Науменкова С., Мищенко С. Стрес-тестування як інструмент діагностики фінансової стійкості банків518	
Тичина В., Задніпровська О. Проблеми та практика управління банківськими ризиками у світлі Базеля II120	
Банки, право, консультації	
Деякі практичні питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом1165	
Ланішко М., Пономарів О. Проценти чи відсотки?339	
Сухий Р. Аналіз застосування “Правил здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні”1029	
Дорогоцінні метали	
Діба М., Бахтарі Е. Еволюція золота: історія і сучасність1020	
Економічна освіта	
Дяденко О. Переможців олімпіади визначено558	
Засць О. І чужому научайтесь560	
Змагання майбутніх банкірів77	
Крохмалюк Д. Болонський процес та економічна освіта в Україні1160	
Папуша А. Перший випуск магістрів730	
Патріцак Л. Свято майбутніх банкірів107	
Патріцак Л. Фінансист майбутнього: хто він?47	
Патріцак Л. Черкаському інституту банківської справи – 40!436	
Нумізматика і боністика	
Дашенко О. Гривня, якій аплодує світ9II стор. обкл.	
Музей Банкотно-монетного двору оновлено236	
Папуша А. Монетний двір НБУ: 10 років розвитку418	
План випуску пам'ятних і ювілейних монет України на 2008 рік157	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Голодомор – геноцид українського народу”119	
Про введення в обіг ювілейної монети “200 років курортам Криму”125	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Скорпіон”237	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Стрілець”237	
Про введення в обіг ювілейної монети “90-річчя утворення першого Уряду України”238	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Рік Пашука”238	
Про введення в обіг ювілейної монети “Василь Стус”319	
Про введення в обіг ювілейної монети “Лев Ландау”319	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Скіфське золото”319	
Про введення в обіг ювілейної монети “Сидір Голубович”564	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Благовіщення”564	
Про введення в обіг ювілейної монети “100 років Київському зоопарку”565	
Про введення в обіг ювілейної монети “600 років м. Чернівцям”759	
Про введення в обіг ювілейної монети “Євген Петрушевич”760	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Гриф чорний”760	

Про введення в обіг ювілейної монети “225 років м. Севастополю”761	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Ластівчине гніздо”761	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Рак”89	
Про введення в обіг ювілейної монети “Роман Шухевич”856	
Про введення в обіг ювілейної монети “850 років м. Снятину”856	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Хрещення Київської Русі”946	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Лев”947	
Про введення в обіг ювілейної монети “Георгій Вороний”947	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Родина Терещенків”1050	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Діва”1051	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Хрещення Київської Русі”1051	
Про введення в обіг ювілейної монети “Наталія Ужвій”1052	
Про введення в обіг ювілейної монети “175 років державному дендрологічному парку “Тростянець”1052	
Про введення в обіг пам'ятних монет “Терези”1053	
Про введення в обіг ювілейної монети “725 років м. Рівному”1053	
Про введення в обіг пам'ятної монети “На шляхах до незалежності. Українсько-шведські воєнно-політичні союзи XVII–XVIII ст.”1132	
Про введення в обіг пам'ятної монети “На честь візиту в Україну Вселенського Патріарха Варфоломія I”1133	
Про введення в обіг пам'ятної монети “10 років внесению до реєстру світової спадщини ЮНЕСКО історичного центру міста Львова”1234	
Про введення в обіг ювілейної монети “90 років утворення Західно-Української Народної Республіки”1234	
Про введення в обіг пам'ятної монети “Тисячоліття монетного карбування у Києві”1235	
Сузанська В. Визначено кращі монети року823	
Нові книги	
Внукова Н. Фінансовий ринок України: глобалізація та євроінтеграція1015	
З історії банківської системи Білорусі751	
Лютий І. Фундаментальний підручник з грошей та кредиту326	
Мороз А. Нове слово в банківській науці325	
Шевцова О. Анатомія фінансового моніторингу849	
Персоналії	
Засць О. Десять років без Гетьмана539	
Літопис банківської справи	
Гай-Нижник П. Приватні банківські та кредитові установи в Україні 1917–1918 років635	
Новікова І. Функціонування сільських банків на українських теренах та їх роль у формуванні вітчизняного господарства ринкового типу (друга половина XIX – початок XX ст.)1236	
Анотації	
Анотації172	
Анотації272	
Анотації371	
Анотації472	
Анотації572	
Анотації672	
Анотації772	
Анотації872	
Анотації972	
Анотації1071	
Анотації1172	
Анотації1272	

АННОТАЦИИ

Поздравление коллег, читателей журнала “Вісник НБУ” с Новым годом и Рождеством Христовым.

Роман Подвысоцкий. *Приоритет — защите экономики от внешних потрясений.*

На экономическом факультете Киевского национального университета им. Тараса Шевченко состоялась V Всеукраинская научно-практическая конференция “Мировые тенденции и перспективы развития финансовой системы Украины”.

Участники конференции обсудили проблемы глобального финансового кризиса, его влияния на макроэкономическую ситуацию, перспективы развития финансовой и кредитной систем в процессе глобализации, а также внесли ряд предложений относительно системы рискованного менеджмента в банковской системе, гарантирования экономической безопасности и стабильного развития.

Основные макроэкономические показатели развития Украины в октябре 2002–2008 годов.

Марина Гриценко. *“Проблемы и перспективы становления финансовой системы Украины”.*

Сообщение об XI Всеукраинской научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых, состоявшейся в Севастопольском национальном техническом университете.

Анжелика Сомик, Светлана Шульга. *Ликвидность банковской системы: зарубежный опыт управления. Статья 2.*

Процесс управления ликвидностью банковской системы — это сложная система нормативных рычагов и экономических стимулов. Эксперты Центра научных исследований Национального банка Украины анализируют зарубежный опыт управления ликвидностью на примере нескольких стран Восточной Европы, изучают и предлагают для применения проверенные на практике инструменты управления ликвидностью.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 ноября 2008 года.

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.10.2008 г.

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесенные в октябре 2008 г.

Руслан Гриценко. *Особенности надзора за филиалами иностранных банков в США.*

Анализируется опыт пруденциальных органов Соединенных Штатов Америки по банковскому надзору за деятельностью филиалов иностранных банков, в частности — по системе SOSA. Предлагается аналогичная американской украинская система оценок стабильности деятельности банков.

Руслан Набок, Оксана Приходько. *Оценка процентного риска торгового портфеля банка с учетом требований Базельского комитета по банковскому надзору.*

Изложена концепция управления рисками, разработанная Базельским комитетом по банковскому надзору. В частности рассмотрены его подходы к оценке процентного риска торгового портфеля банка.

Задолженность по долгосрочным кредитам в иностранной валюте от нерезидентов (по состоянию на 30.09.2008 г.).

Общий внешний долг Украины по состоянию на 30.09.2008 г.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за октябрь 2008 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за октябрь 2008 года).

Станислав Игнатенко, Роман Боднарчук. *Налоговые аспекты операций по эмиссии и погашению простых векселей.*

Рассматривается экономическая и правовая суть операций по эмиссии простых векселей в качестве долговых финансовых инструментов. На основе анализа правовых норм устанавливаются факторы, определяющие методологические основы формирования информации о таких операциях в бухгалтерском и налоговом учете.

О выпуске в обращение памятной монеты “10 років внесенню до реєстру світової спадщини ЮНЕСКО історичного центру міста Львова”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 10 гривен, посвященной 10-летию включения в реестр ЮНЕСКО исторического центра города Львова. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “90 років утворення Західно-Української Народної Республіки”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной 90-летию создания Западно-Украинской Народной Республики (ЗУНР). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Тисячоліття монетного карбування у Києві”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 20 гривен, посвященной 1000-летию чеканки монет в Киеве. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

Ирина Новикова. *Функционирование сельских банков на украинских землях и их роль в формировании отечественного хозяйства рыночного типа (вторая половина XIX — начало XX в.).*

Исследуются процессы формирования на украинских землях в XIX — начале XX века сети сельских банков. Анализируется специфика их деятельности.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в сентябре — октябре 2008 года.

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в октябре 2008 года.

Объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.11.2008 г.

Содержание журнала “Вісник Національного банку України” за 2008 год.

ANNOTATIONS

Happy New Year and Merry Christmas greetings to colleagues and readers of 'The Herald of the NBU'.

Roman Pidvysotskyi. *Economy protection from external shocks takes priority.*

The 5th All-Ukrainian Workshop on International Trends and Prospects for the Development of the Financial System of Ukraine was held at the Economic Department of the Taras Shevchenko Kyiv National University.

At the workshop discussed was the global financial crisis, its impact on the macroeconomic situation, prospects for the development of the financial and credit systems in the context of globalization. Made were proposals with respect to the system of risk management in the banking system and ensuring economic security and stable development.

Major macroeconomic indicators of the development in Ukraine in October 2002 – 2008.

Maryna Hrytsenko. *Problems and Prospects for the Development of the Financial System of Ukraine.*

A report on the 11th All-Ukrainian Workshop with participation of students, graduate students and young scientists held in the Sevastopol National Technical University.

Anzhelika Somyk and Svitlana Shulha. *Banking system liquidity: foreign management experience. Article 2.*

Banking system liquidity management is a complex system of regulatory acts and economic stimuli. NBU research center experts discuss the foreign experience of liquidity management by example of some Eastern European countries, study and suggest applying tested by experience liquidity management instruments to practice.

Main indicators of activities of Ukrainian banks as of 1 November 2008.

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial performance indicators of Ukrainian banks as of 1 October 2008.

Amendments to the State Register of Banks made in October 2008.

Ruslan Hrytsenko. *Peculiarities of banking supervision over foreign bank branches in the USA.*

Discussed is the experience of US prudential supervision bodies on banking supervision over foreign bank branches, particularly, on SOSA system. Offered is the Ukrainian system for the assessment of stability of banks' activity which is similar to the American one.

Ruslan Nabok, Oksana Prykhodko. *Interest risk assessment of bank's trade portfolio in the context of the requirements of the Basel Committee on Banking Supervision.*

Given is the concept of risk management worked out by the Basel Committee on Banking Supervision. Considered are the Basel Committee approaches to interest risk assessment of bank's trade portfolio.

Debts on foreign currency long-term loans granted by non-residents at 30 September 2008.

Total external debt of Ukraine at 30 September 2008.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in October 2008).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in October 2008).

Stanislav Ihnatenko, Roman Bondarchuk. *Tax aspects concerning the issue and payment of promissory notes.*

Considered is the economic and legal essence of operations on the issue of promissory notes as debt financial instruments. Having analyzed legal norms, the authors established factors that determined methods for compilation of data on those operations in accounting and tax accounting.

Putting into circulation the commemorative coin "10 Years of Putting the Historical Center of the City of Lviv on the UNESCO World Heritage List".

Official report on putting into circulation and numismatic description of the 10 hryvnia commemorative coin dedicated to the 10th anniversary of putting the historical center of the City of Lviv on the UNESCO World Heritage List. The photos of the coin obverse and reverse are given.

Putting into circulation the commemorative coin "90th Anniversary of Establishment of the West Ukrainian Peoples' Republic".

Official report on putting into circulation and numismatic description of the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the 90th anniversary of establishment of the West Ukrainian Peoples' Republic. The photos of the coin obverse and reverse are given.

Putting into circulation the commemorative coin "Millennium of Mintage in Kyiv".

Official report on putting into circulation and numismatic description of the 20 hryvnia commemorative coin dedicated to the millennium of mintage in Kyiv. The photos of the coin obverse and reverse are given.

Iryna Novikova. *Operation of banks in the rural areas of Ukraine and their role in the formation of domestic market economy (the latter half of the 19th century – the beginning of the 20th century).*

Considered are the formation of banks in the rural areas of Ukraine and peculiarities of their activity in the latter half of the 19th century – the beginning of the 20th century.

Government securities market of Ukraine in October 2008.

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in October 2008.

Volumes of NBU loans for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU loans for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency loans and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 November 2008.

The contents of the "Herald of the National Bank of Ukraine" for 2008.